

VEČERY POD LAMPOU

4 | 96

SVAZEK 189

BARBARA
CARTLANDOVÁ

Divoký výkřik lásky

VELKÁ
ZIMNÍ
SOUTĚŽ!

BARBARA CARTLANDOVÁ

Divoký výkřik

PŘELOŽILA ANNA VALENTOVÁ

Autorská poznámka

Když jsem v roce 1975 navštívila Camargue, byla jsem očarována a uchválena krásou tohoto kraje. Avšak jako tolik jiných lidí jsem byla i sklíčená z toho, jak se tam rozrůstají plochy rýžovišť.

V Camargue se pěstuje osm set tisíc liber rýže ročně a toto množství každým rokem ještě roste.

Někteří lidé předpovídají, že Camargue během několika desetiletí zmizí, což by zname-

nalo zánik něčeho jedinečného a velice krásného.

Zatím se království neporušené přírody - stepi, rákosiny, jezera a jezírka s jejich plameňáky, labutěmi, černými býky a bělouši - stále ještě rozkládá na ploše třiceti pěti tisíc hektarů, což je téměř na polovině Camargue.

V tomto románu jsem se snažila vystihnout, že kouzlo a tajemnost této nádherné divočiny patří neoddělitelně k duchu Francie.

Kapitola první

1899

„To nemyslíte vážně, beau-père!“ zvolala Valda.

„Myslím to vážně!“ odvětil hrabě de Merlimont. „Vaše matka a já jsme to probrali velice důkladně, Valdo, a je opravdu načase, abychom uvažovali o vašem sňatku.“

Valda popuzeně vydechla a pak pevně řekla: „Vůbec nepřistoupím na manželství s nějakým Francouzem, beau-père, jehož jsem nikdy neviděla a který se o mne zajímá asi tak jako já o babylonskou věž. Až se budu vdávat, učiním tak jedině z lásky!“

Při těchto slovech se Valda k otčímovi vzdorovitě otočila a v tu chvíli vypadala ještě přitažlivěji než obvykle.

Byla to mimořádně krásná dívka, a tak nebylo divu, že jak matka, tak otčím velice často uvažovali o její budoucnosti.

Valda měla temně rusé vlasy a modré oči Angličanek, které byly lemovány temnými řasami a o nichž její otec tvrdil, že je zdědila po nějakém irském předkovi.

Jedno je naprosto jisté, pomyslel si hrabě, když se na ni zahleděl, určitě nevypadá jako

Francouzka, a proto není divu, že Francouzi, kteří ji spatřili při jejich návštěvě Paříže, ji zahrnovali lichotkami.

Avšak jako by nestačilo, že příroda obdařila Valdu krásnou tvář, štíhlým, půvabným tělem a inteligencí, Valda byla navíc i nesmírně bohatá.

Otec jí zemřel a zanechal svému jedinému dítěti obrovský majetek a nesmírně svědomitý hrabě si dělal s budoucností své schovanky starosti až přílišné.

„Víte stejně dobře jako já, Valdo," řekl, „že sňatky se ve Francii domlouvají."

„Pak já se tedy za Francouze neprovdám!" odsekla Valda.

„A nemyslete si, že v Anglii to chodí jinak," pokračoval hrabě, jako by ani nepromluvila. „Anglické dědičky, jako jste vy, se vždycky provdávají za vznešené aristokraty, kteří mají jisté obtíže, jak si udržet statky."

„Jistě je ale na světě země, kde významnou úlohu hraje i láska!" zvolala Valda.

To zvolání vyznělo jaksi toužebně a oči hraběte znězněly, když odpovídal:

„Lásku hledá každý, Valdo. Ve většině případů muži a ženy, kteří mají stejný vkus a sdílejí stejné zájmy, naleznou v manželství takový vztah, jenž se prohloubí v lásku."

„Vy jste se do maminky zamiloval," podotkla Valda.

„To je pravda," odtušil hrabě, „ale maminka byla vdova, a ne osmnáctiletá dívčina, která, řečeno upřímně, se nevyzná ani sama v sobě."

„Jak jste na tohle přišel?" zeptala se Valda a v hlase jí opět zazněl vzdor.

Hrabě se usmál.

„Byla jste vychovávána velice pečlivě," řekl, „a třebaže jste nějaké cesty už podnikla, nikdy jste necestovala sama."

„Za to já přece nemůžu!" odsekla Valda.

„Já netvrdím, že to je chyba," odpověděl hrabě. „Vlastně jsem přesvědčen, že to bylo nanejvýš rozumné. Ale faktem zůstává, že jste si bez matčiny pomoci nikdy nevybírala ani šaty. Kdybyste neměla průvodce, nevěděla byste, jak se odtud dostat do Paříže. A přesto si myslíte, že byste si dokázala moudře zvolit muže, s nímž byste měla strávit celý život?"

„A pokud nechám ten výběr na vás, jak vy zjistíte, že se budeme k sobě hodit, až budeme společně žít?" zeptala se Valda. „A co když já budu k němu pociťovat hlubokou nevoli?"

„V takovém případě bych na vás určitě nenaléhal, abyste se za něho provdala, i kdyby přípravy značně pokročily," odpověděl hrabě. „Ale já vám slibuji, Valdo, protože vás předběhne znám a protože vás miluji jako dceru, že vám vyberu takového muže, který bude mít všechny vlastnosti, jež považuji u vašeho manžela za žádoucí."

„Nemyslím si, že je hodně dokonalých mužů, kteří čekají jen na to, až jim padnu do náruče!" odsekla Valda sarkasticky. „Pokud jsou tak skvělí, proč už nejsou ženatí?"

Hrabě si povzdychl.

„Nehodlám vám předstírat, Valdo, protože jste na to příliš inteligentní, že ten šlechtic, jehož bych vám zvolil za manžela, se nebude domnívat, že vaše největší přitažlivost tkví ve vašem jmění. Zároveň jste ale velice krásná a já si myslím, že ten muž by musel být vytesán ze žuly, aby se do vás nezamiloval."

„A co když... se nezamiluje?" zeptala se Valda velice potichu.

Myslela přitom na to, že každý průměrný Francouz má nejen manželku, nýbrž i milenkou.

Matka a otčím by se zhrozili, kdyby se dozvěděli, kolik toho Valda ví o pletichách a milostných záležitostech jejich přátel a známých.

Jenže služebnictvo a dokonce i její vychovatelky si před dětmi nikdy nebraly servítky a o delikátních záležitostech si povídaly naprosto otevřeně. A protože Valdu všechny ty zvěsti náramně zajímaly, věděla, že si musí dát bedlivý pozor, aby nevzbudila podezření, že si klepy vyslechla.

V pařížském domě hraběte de Merlimont a jeho půvabné anglické choti stejně jako v jejich zámcích, rozsetých po celé Francii, se scházela spousta veselých, moudrých a duchaplných lidí ze společnosti.

Dokud byla Valda ještě školačka, nesměla v této společnosti pobývat s výjimkou jediné hodiny denně, kdy přicházela do salonu, aby tu posvačila.

Když byla s matkou v Londýně, popíjely po anglickém způsobu čaj, avšak ve Francii si dámy spíš povídaly a vyšívaly.

Když se s Valdou poněkud blahosklonně přivítaly, vracely se k pikantním klípkům, jimiž se bavily, než vešla do salonu.

Valda naslouchala rozmanitým příběhům a ukládala si je do paměti.

„Markýza má nového *chère ami*. Je to kouzelný a velice pozorný muž, ale madame Boyerová je z toho sinalá vzteky! Patřil jí, než po něm markýza hodila očkem!"

„Slyšela jste, že hrabě de Rougement přišel nedávno večer neočekávaně domů a zuřil, neboť přistihl Pierra o samotě se svou chotí? Hraběte si člověk ani nedokáže představit jakožto žárlivého manžela, ale teď snad už ví, co zakoušeli jiní muži, když šlo o něho."

„Minulý týden jsem viděla Jacquesa. Šel s tím úchvatným stvořením z Folies Bergere. Prý jí zařídil rozkošný byt v ulici St. Honoré, taky jí opatřil vůz a pár koní. Závídí jí to celá Paříž. Jacques má štěstí, že si to může dovolit!"

Zpočátku byla tato sdělení vlastně bezvýznamná, avšak postupně ty příběhy začaly zapadat do sebe jako obrázky dětské skládky a vytvářely obraz společnosti doplňovaný i knihami, jež Valda četla.

Ani matka, ani její vychovatelky by s těmi knihami rozhodně nesouhlasily, ale vyhledala si je v otčimově obývacím pokoji, potajmu odnesla do ložnice a četla je po nocích, kdy měla spát.

Četla si příběhy o lásce, a když povyrostla a nastal čas, aby byla uvedena do společnosti, řekla si, že od muže bude požadovat lásku.

Protože svého otčima velice milovala a on byl s její matkou tak šťasten, Valdu nikdy nenapadlo, že může nastat čas, kdy jí otčím navrhne, aby se provdala, a že v souladu s francouzským zvykem jí manžel bude vybrán.

Nyní ji napadlo, že obrovské jmění, které zdědila, jí zajišťuje, aby otčím začal hledat nejdříve mezi markýzy z rodin s dlouhým rodokmenem nebo se poohlédl po někom takovém, jako je hrabě de Baux, jehož předkové psali historii Francie po několik staletí.

Jenže právě život v Provinci přesvědčil Valdu víc než co jiného, že se musí provdat z lásky.

Pocítila rozčilení a vzrušení, když se poprvé doslechla, že předkové Bauxů se účastnili křižáckých výprav a později se z nich stali básníci a trubadúři.

Nitky vznešených styků se táhly z jejich domů v Provinci do Barcelony, Polska, Savojska a Anglie a tvrdilo se, že na počátku slavného rodu stál sám Baltazar, král z Východu.

Hrabata de Baux patřila k nejmočnějším

šlechtickým rodinám v Evropě a Valda, kdykoli se jí to poštěstilo, ráda zavítala ke zříčninám Les Baux.

Omšelé hradby byly ideálním místem pro to, aby tu strašili duchové mužů, kteří vášnivě milovali, nenáviděli anebo bojovali až do smrti.

Valda si ty rytíře představovala, jak vyjíždějí v stříbrném brnění, s chocholy na přilbách a korouhve jim pvlávají ve vánku.

Mužové slavného rodu nejvíce prosluli svými soudy lásky a navíc se zasloužili i o rozkvet lyriky, o čemž nakonec svědčila jejich poezie a písně provenzálských trubadúrů. Pro Valdu vyjadřovaly tyto písně všechno, po čem toužila.

Romantika i Láska! Krása!

Věděla, že toto by nikdy nenašla u muže, který by se o ni zajímal jenom proto, že je bohatá, a který by zase měl ji zajímat pouze proto, že má šlechtický predikát.

Přistoupila k oknu, aby se pokochala nádhernou vyhlídkou, která se před ní rozprostírala.

V časném létě byla Provence ještě krásnější než v kterékoli jiné roční době a od otčimova zámku, který se nacházel mezi Les Baux a Arles, se táhly rozvlněné zelené lány, přerušované vysokými temnými cypřiši; pole se červenala máky a vzdálený obzor přecházel v temnou modř sluncem ozářené oblohy.

„Nedůvěřujete mi, Valdo, že pro vás hodlám učinit jen to nejlepší?" zeptal se otčím se svůdným tónem v hlase.

Byl to velice pohledný muž, známý svými milostnými dobrodružstvími, jež obvykle neměla dlouhé trvání, než se hluboce a vášnivě zamiloval do vdovy po siru Edwardu Burkeovi.

Navštívil Anglii a poté, co si byli představeni na jedné večeři, bylo možné pochybovat, že hrabě si od této chvíle uvědomuje, že jsou na světě i jiné ženy.

Lady Burkeová byla krásná, ale úplně jinak než její dcera.

Vypadala jako typická Angličanka z drážďanského porcelánu, byla růžová, bílá a zlatá, měla klasické rysy a byla tak roztomilá, že si naklonila každého, kdo s ní přišel do styku.

Rusé vlasy a ohnivý temperament zdědila Valda po otci; sir Edward měl zvláštní povahu, poněkud rozporuplnou.

Nyní z Valdy promluvil její otec, když pevně řekla:

„Povídejte si, co chcete, *beau-père*, ze mne neuděláte balík, který někomu podají v obchodě přes pult!“

„To hodláš zůstat starou pannou?“ zeptal se ostře hrabě.

„Samozřejmě že ne!“ odpověděla Valda. „Nakonec se chci provdat, ale nejdříve chci trochu žít!“

„Tohle jsou nebezpečné názory pro svobodnou dívku,“ poznamenal přísně hrabě.

Valda na něho pohlédla a rozesmála se.

„Vím velice dobře, čeho se obáváte, *beau-père*“ řekla. „Vy a maminka se znepokojujete, aby se vám kuřátko nezaběhlo. Myslíte si, že se dostanu do nesnází jako slečna de Villiers, která uprchla s ženatým mužem, nebo jako Hortense de Poinier, která si zřídila vlastní ateliér na Montmartru. Ale já vám slibuji, že nic takového nevyvedu!“

„Hortense de Poinier má aspoň docela slušné nadání,“ poznamenal hrabě.

„Mám tomu rozumět tak, že já je nemám?“ vybouchla Valda.

„To jsem neřekl,“ zavrtěl hlavou hrabě. „Máte mnoho vloh, Valdo, ale s těmi byste se neuživila. Díkybohu není zapotřebí, abyste si vydělávala na živobytí, ale pokud byste byla nucena, ujišťuji vás, že to není tak jednoduché, jak se zdá!“

Valda přešla salonem a pohybovala se přitom s takovým půvabem, jaký výrazně postrádaly některé z jejích vrstevnic.

„Mluvíte velmi přesvědčivě, *beau-père*,“ řekla. „Ať řeknu cokoli, znamená to pro vás, že jsem vám vyvěsila terč, který máte sestřelit. Zároveň se však stále točíme kolem jádra celé věci - že vy mi chcete najít manžela, a já se nehodlám provdat za nikoho, koho jsem si ne zvolila sama!“

„Pak vám tedy povím, co si myslím, že bychom měli učinit,“ řekl hrabě. „Sezveme sem mladé muže, které považujeme za nejvhodnější, abyste se s nimi seznámila. Jednoho z těch, o nichž jsme uvažovali, jste už vlastně poznala, když jsme nedávno pobývali v Paříži.“

Valda se na okamžik zamyslela.

„Patrně míníte markýze d'Artigny?“ zeptala se.

Chvilku zavládlo ticho a potom hrabě odpověděl:

„Vaší matce jsem se už o něm zmínil.“

„On je ale hrozný!“ zvolala Valda. „Tančila jsem s ním a seděl vedle mne u večeře. Usoudila jsem, že nikdy nepřčetl jedinou knížku, a třebaže ho zajímají koně, ví o nich méně než kterýkoli váš podkoní!“

„Jste velice kousavá!“ poznamenal hrabě. „Nicméně vlastní skvělé statky, jeho zámek patří ve Francii k těm nejstarobylějším a jeho jméno se těší úctě všech Francouzů.“

Odmělčel se a po chvíli dodal:

„Vaše postavení jakožto markýzy by ve společnosti znamenalo, že byste byla hned druhá po Bourbonech.“

„To bych se rovnou mohla provdat za jeho panství,“ řekla Valda posměšně. „Vlastně ten jeho starobylý zámek je rozhodně zajímavější!“

Hrabě si povzdychl.

„Opravdu si po tak krátké známosti dokážete vytvořit úsudek? Dovolte, abych d'Artignyho požádal, aby nás navštívil a nějaký čas u nás pobyl. Můžete mu ukázat krásy Provence, představit ho našim přátelům a zjistit, jestli o něm nebudete smýšlet lépe, až ho poznáte blíže.“

Valda na otčíma zkoumavě pohlédla a pak klidně řekla:

„Můžete si myslet, že jsem blázen, *beau-père*, ale tak pošetilá opravdu nejsem! Pokud sem markýz přijede na návštěvu, víte stejně dobře jako já, že se s jeho rodinou sblížíme tak, že bude téměř nemožné, abych po tom všem prohlásila, že se mi nelíbí.“

„Myslím, že se vám líbit bude,“ řekl přesvědčivě hrabě.

„Nikdy! Nikdy! Nikdy!“ vykřikla vášnivě Valda. „A protože vím, že spřádáte lsti, abych se za toho člověka provdala, přísahám vám, že ulehnu do postele a budu předstírat, že jsem nemocná, jestli sem přijede na návštěvu, a můžete si s maminkou povídat a dělat, co chcete, nepřimějete mě, abych vstala!“

Hrabě sevřel rty.

Byl velice trpělivý, ale někdy ho jeho nevlastní dcera důkladně vyváděla z míry.

„Mám takový pocit, Valdo,“ řekl po chvíli, „že tvůj otec by s tebou vycházel mnohem lépe než já.“

Valda se zasmála.

„Předpokládám, že tatínek by mě ztloukl, abych se podrobila,“ řekla. „Byl velice vznět-

livý, ale vy, můj nejdražší *beau-père*, jste na mne byl vždycky velice hodný a laskavý."

Přitom k němu přistoupila, stoupla si na špičky a políbila ho něžně na tvář.

„Nemůžete se rázem změnit v tyрана jenom proto, že si myslíte, že bych se měla vdát. Zapomeňte na markýze d'Artignyho a všechny ostatní kandidáty ženitby, kteří pomrkávají spíš po mých penězích než po mně! Dříve nebo později se někdo objeví!"

Hrabě vzal Valdu otcovsky kolem ramen a přivinul ji k sobě.

„Velice mi všechno ztěžujete, drahoušku," řekl. „Mám vás rád, a protože vás miluji jako svou vlastní, musím učinit, co považuji za správné. Zapomeneme na markýze d'Artignyho. Není to jediný mladý muž na světě, jsou zde i jiní, a jsem přesvědčen, že se mezi nimi najde, koho budete moci milovat."

„Jste nevyhlášený optimista, *beau-père*," prohodila Valda. „Ale teď se pojďme podívat na koně. Jsou mnohem zábavnější než kterýkoli mladík, jehož jsem dosud potkala. Jaká škoda, že se nemůžu provdat za koně!"

Hrabě se upřímně rozesmál a ochotně přivolil, aby ho vedla ze zámku k dobře vybaveným stájím, kde měl své koně, u nichž oba, on i Valda, trávili mnoho času.

Když Valda toho večera ulehla, jen ležela a přemýšlela, místo aby si četla jako obvykle.

Byla si jista, že otčím zpravil o jejich rozhovoru matku a její postoj oba patrně silně znepokojil.

Zároveň byla pevně přesvědčená, že jsou rozhodnutí vyhledat jí manžela a že se myšlenka na vdavky vynořila nedávno, ale rázem se z ní stala hotová věc.

Nakonec se dalo čekat, napadlo nyní Valdu, že se začnou zabývat jejím budoucím manželstvím poté, co v zimě sklízela ve společnosti v Paříži takové úspěchy.

Ve francouzských rodinách bylo obvyklé, že dívky, které byly poprvé uváděny do společnosti, se chovaly tiše a nenápadně, a proto je zastíňovaly ty starší a krásnější.

Dívky ve Valdině věku byly mimořádně stydlivé, ve většině případů přímo neohrabané, ale nadmíru poslušné a jejich zářící, poučené a elegantní matky je s sebou vláčely vlastně jen z povinnosti.

Jenže Valda byla nejen krásná, nýbrž byla také vyhraněná osobnost a Angličanka, a tak

byla nápadná tam, kde měla zůstat - nenápadná.

Měla vždy čím na sebe upozornit, takže bylo vlastně nemožné si jí nepovšimnout.

Je ovšem pravda, že ji obletovali hlavně muži ženatí nebo starší, kdežto mladší muže si pevně držely po boku vdané ženy, které je chtěly vlastnit, nebo se mladíci příliš obávali následků, kdyby někdo postřehl, že věnují pozornost dívce, která byla do společnosti uvedena teprve nedávno.

Nicméně Valda sklídila dokonalý úspěch. A dobře tušila, že mnoho starších žen, které vždycky chtěly, aby se všechno dalo podle jejich vůle, o ní trousily štiplavé poznámky a nadhazovaly matce, že je načas, aby ji provdala.

„Vždycky jsem svoje dcery držela zkrátka, jen co opustily školní lavice," řekla hraběnce de Merlimont jedna vévodkyně vdova. „Čím méně toho ze světa před narozením prvního dítěte vidí, tím lépe!"

Valda neslyšela, co matka na štiplavou poznámku odpověděla, ale uvědomila si, že nehodlá mít dítě dříve, dokud sama nedospěje.

Chci ze světa něco vidět, pomyslela si tehdy.

Nyní ležela potmě ve své krásné ložnici a zvažovala celou situaci. Vždycky se domnívala, že dospělost otvírá brány a ukazuje cestu k novým obzorům.

Zdá se, že se mýlila!

Pokud by *beau-père* prosadil svou, řekla si, provdají mě za muže, který si bude užívat za moje peníze, zatímco já budu sedět doma a rodit děti.

Při tomto pomyšlení v ní vzklíčil zárodek vzpoury. Přistihla se, že myslí na všechny země, které by ráda navštívila, a na všechny slavné lidi, s nimiž by se ráda setkala.

Avšak i to by bylo nemožné, pokud nebude ochotna cestovat s manželem, který se s ní bude pravděpodobně nudit stejně jako ona s ním.

Pomyslela na ty elegantní, vzdělané a krásné ženy, které byly ozdobou pařížských plesových síní a z nichž jako by vyzařovala jak jejich krása, tak duchaplnost stejně oslnivá jako šperky, které ovíjely jejich štíhlé bílé šije.

Valda vnímala jejich nebezpečný půvab a chápala, proč pro mladé muže vypadaly mnohem zábavněji a svůdněji než mladé dívky

právě uvedené do společnosti. Co si měli počít s jejich cudnými bílými šaty, nudnou unylostí a stydlivostí, která jim svazovala jazyk?

Přirozeně jí nikdy nedovolili navštívit Folies Bergere nebo Casino de Paris, ale viděla plakáty, které visely na tabulích. Plakáty, které ukazovaly ženy, jak vyhazují nohy vysoko nad hlavu, nebo se vyzývavě dívají přes obnažené rameno.

Toto všechno se velice lišilo od představy klidného rodinného života. A muže, který v takových zábavách našel zalíbení, by nepochybně nudila stejně jako on ji.

„Neudělám to!“ řekla si hlasitě Valda. „Ať si *beau-père* a maminka říkají, co chtějí, já nedovolím, aby mě takhle provdali!“

Přistihla se, jak myslí na otčímova slova, že by si nedokázala vybrat dokonce ani šaty nebo zjistit, jak se dostane do Paříže.

Pravda byla, že se o ni neustále starala armáda vychovatelek, učitelů a služebnictva, hlídala ji a usměrňovala, kam až jí paměť sahala.

Od první ranní chvíle až po poslední večer ji ustavičně někdo obskakoval, a když cestovali, bylo to, jako když se stěhuje královská rodina.

Nikde ale není psáno, že bych to nedokázala i sama! řekla si Valda vzdorně.

Na otce vzpomínala zřídka: když jí bylo dvanáct, zemřel při výpravě do And a předtím pobýval v cizině tak často, že ho vídala pouze krátce.

Nyní ji napadlo, že by patrně opovrhoval způsobem, jakým byla hýčkána, i tím, jak krotce se smířila s nedostatkem dobrodružství ve svém životě.

Otec byl dobrodruh a objevitel - muž, pro kterého dobrodružství, nesnáze a nebezpečí je sama podstata života. Objevil zříceniny v Persii, které vzrušily celý archeologický svět.

Strávil několik let v Indii a získal tam velké bohatství a navíc jedinečné vědomosti o rozmanitých náboženstvích a dosud neznámých chrámech.

Navštívil Babylon a Samarkand. Doputoval až do Číny a téměř přišel o život, když se pokoušel vstoupit v přestrojení do Mekky.

Při vzpomínkách na otce si Valda uvědomovala, že vždycky, když pobývala v jeho společnosti, cítila v něm takovou vitalitu, jakou už v nikom jiném nikdy nenalezla.

Když jí vyprávěl příběhy ze svých cest, dovedla si přímo živě představit, co viděl a kde byl, protože všechna jeho líčení byla velice barvitá.

To lady Burkeové se zdál život obtížný, když byl její manžel stále pryč a objevoval svět.

Byla sice zaopatřena vším možným pohodlím, patřila však k tomu typu žen, které potřebují muže jako oporu, a o Edwarda Burkea se nebylo možné opřít, protože pobýval doma zřídka.

Milovala ho a obdivovala se mu, zároveň však, pomyslela si nyní Valda, se musela cítit opuštěná, a proto se tak horlivě a rychle provdala za hraběte de Merlimont, když od smrti Edwarda Burkea uplynul necelý rok.

Valda však toho nikdy nelitovala.

Beau-père, jak francouzsky nazývala svého otčima, byl k ní velice laskavý a mohla být stejně dobře jeho vlastním dítětem, říkala si, když uváží, jakou láskou ji zahrnoval.

A přesto nyní zatoužila po svém otci tak jako dosud nikdy. Cítila jistě, že otec by neočekával, že se krotce poddá manželství, které by mohlo být šťastné, ale stejně tak i katastrofální.

Valda si řekla, že by se nikdy nesmířila se zvykem, že by se její manžel mohl zajímat také o jinou ženu nebo si v některé postranní pařížské uličce vydržovat milenkou.

Takhle se třeba žije ve Francii, ona je ale Angličanka. Chtěla být svému manželovi partnerkou. Chtěla, aby ji miloval, a chtěla ho mít pouze pro sebe, stejně jako ona by patřila jenom jemu.

Bylo cosi idealistického v tom, jak se jí přičilo pomýšlení, že by po sňatku měla navázat milostný vztah s jiným mužem, tak jako to činí všechny elegantní Francouzky.

Pletichy a pletky snad baví je, ale Valdě připadaly nízké a velice vzdálené té nádherné čisté lásce, o níž četla v básních trubadúrů, rytířů les Baux.

Nemůžu přistoupit na to, co chce *beau-père*, řekla si pevně, vstala z postele, poodešla k oknu, roztáhla závěsy a vyhlédla do noci.

Nebe bylo jasné a poseté hvězdami a krajina pod zámkem temná a plná stínů, a přitom v bledém světle měsíce velice malebná.

Někde, pomyslela si Valda, musí být muž, který mě bude milovat pro mne samotnou, a ne pro mé peníze.

Poprvé v životě pocítila nenávisť k majetku, který jí otec zanechal.

Až dosud se vždycky domnívala, že je prospěšné být zabezpečena proti strachu z chudoby nebo proti tomu, že by žila v jiných poměrech, než v jakých vyrůstala.

Nyní jí to připadalo jako nevýhoda.

Jak už řekla svému otčímovi, byly by to její peníze, na co by mysleli její nápadníci, a ne ona sama.

Pokud by ji považovali za přitažlivou, bylo by to sice dobré, ale ve skutečnosti by nehrálo žádnou roli, kdyby byla obyčejná a nudná, protože její peníze by jim bohatě vynahrazovaly to, co by chybělo jí.

„To bych nesnesla... nesnesla!“ pověděla Valda do jiskřící noci.

A přesto - jak málo měla možností, co udělat jiného, ne-li poslechnout otčima.

Věděla, že za tou jeho staromódní zdvořilostí tkví pevné rozhodnutí uskutečnit svůj záměr, i kdyby všechny okolnosti mluvily proti.

Nikdy se nepřestával ovládat, nikdy se nevztekal a nezuřil, jak to dělával otec, rozpomínala se Valda; byl však neústupný a vzdor proti němu se dříve či později rozdrotil a on pak bez nějakého většího úsilí zvítězil.

Unaví mě, řekla si Valda. Přivede sem muže, kterého mi zvolí za manžela. Budou mě nutit, abych si s ním povídala, a než se vůbec naděju, budu provdaná!

Zachvěla se při pomyšlení na neznámého mladíka, tyčil se v dáli jako hrozba, jako zlý pták číhající na kořist, před nímž ona nedokáže utéci.

Odstoupila od okna a rozsvítila svíčky, které stály na stolku u její postele.

V Paříži měli doma elektrické osvětlení, ale v Provinci jen petrolejové lampy a svíčky, které se k těm starobylým stěnám a k tomu drahocennému starožitnému zařízení hodily mnohem lépe.

Poté co rozsvítila svíce, posadila se Valda na postel a snažila se přemýšlet.

Co můžu udělat? Jak *beau-père* přesvědčit?

Už ve chvíli, když si to říkala, věděla, že neuspěje a jeho rozhodnutí nezvratí.

Je upřímně přesvědčen, že jedná správně, že neučiní zadost své povinnosti, nenajde-li jí manžela, a Valda věděla, že jeho argumenty jsou nezvratné.

Rozhlédla se po svém pokoji, jako by žádala o pomoc předměty, s nimiž se důvěrně sblížila od té doby, co přijela na zámek Merlimont.

Byl tu krásně malovaný nábytek, velice vhodný pro mladou dívku, a ševreský porcelán, který jí dávala matka k Vánocům nebo k narozeninám.

Visely tu obrazy ve vyřezávaných zlacených rámech, otčím jí dovolil, aby si je z ostatních zámeckých komnat přenesla sem, do svého pokoje, protože je měla ráda a chtěla je mít ve své svatyni.

Na pohovce s vyřezávanými zlacenými ozdobami ve stylu Ludvíka XIV. seděla panenka, kterou v dětství dostala v Anglii.

K panence patřily i šatičky, které chůvy denně vyměňovaly.

Vedle panenky ležel podivný předmět.

Ten si Valda koupila sama, když byla loni v Londýně, a nyní se jí zezdálo, že je to klíč v její dlani, který jí otevře bránu, již snad vyjde do svobodného života!

Ten podivný předmět byl fotografický aparát Kodak.

Při poslední návštěvě Londýna jeden její anglický bratranec ukázal Valdě fotoaparát a také ji vyfotografoval.

Když uviděla obrázek, užasla, jak přirozeně na něm vypadá, a přemluvila ho, aby jí fotoaparát půjčil. Pokusila se vyfotografovat matku. Pak se snažila vyfotografovat ulici s desítkami chodců a povozů.

Nejdříve se jí to příliš nedařilo, avšak potom ji bratranec George zavedl do Královské společnosti fotografů a ona uviděla snímky Paula Martina, jeho záběry pořízené aparátem Facile, prvním, který byl kdy sestrojen. Byly skvělé, a tak po právu získaly zlatou medaili.

Jeho snímky byly tak přirozené a krásné zároveň, že Valda se fotografováním přímo nadchla.

Chtěla si koupit fotoaparát Facile, který stál jednu guineu, ale bratranec ji přemluvil, aby si koupila Kodak, který měl flexibilní film na kotoučích.

„Jak se s tím filmem pracuje?“ zeptala se Valda.

„Je natočený na dřevěné cívce v krabičce izolované vůči světlu a na oba konce filmu jsou připevněny zaváděcí pásy z černé látky.“

„A není to složité?“

„Ty jenom uděláš sto snímků a pošleš ten

film firmě, aby ho vyvolali. Je to mnohem, mnohem snazší, než když se s tím člověk lo-potí sám!"

Valda to pochopila.

Aparát nevypadal nijak zvlášť elegantně, a když ho přivezla do Francie, otčím se srdečně rozesmál.

Když ale uviděl první vyvolané snímky, udě-laly na něho velký dojem. Dokonce Valdu po-žádal, aby ho vyfotografovala s jedním z jeho oblíbených koní.

Nicméně aparát byl velmi těžký a bylo dost obtížné ho nosit stále s sebou, a tak Valdino nadšení zvolna vychládalo.

Když byla venku na projíždce, často v ní krása krajiny vzbudila touhu, aby si ji vyfoto-grafovala. Ale fotoaparát odpočíval doma ve skříni, a když se vrátila domů, bylo obtížné jet zpátky povozem a vyfotografovat si to, čemu se před několika hodinami tolik obdi-vovala.

Nicméně měla na fotoaparát černý kožený kufřík s rukojetí a říkala si, že dříve či později si vyfotografuje tváře bodrých venkovanů, že zachytí na film půvab a krásu některých míst v Provinci a pak je předvede na výstavě v Paříži.

Byl to smělý nápad, ale ani matce, ani otčí-movi se o něm nezmínila; nešel jí však z mys-li, a nyní ji napadlo, že by jí snad napomohl k tomu, aby její názory na manželství byly brá-ny s větší vážností.

A vtom si vzpomněla, že na panství táboří cikáni.

Každoročně se touto dobou ubírali cikáni ob-vyklou cestou do Saintes Maries de la Mer, kde 24. května slavili svatou Saru.

Jejich svět lákal svou romantikou a maleb-ností a Valdě vždy rodiče dovolili, aby s chů-vou nebo vychovatelkou navštívila jejich tá-bor na hraběcí louce.

Pomalované vozy, jejich přirozené, ničím ne-spoutané chování, černoooké a černovlasé děti ji uchvacovaly.

O cikánskou slavnost se zajímala celá Pro-vence. Zároveň se ale caraques, jak tu ciká-nům říkali, obávali.

Nájemci na hraběcím panství si občas stě-žovali, že se jim ztratila drůbež nebo že jejich dobytek byl uhranut „zlýma očima“, když ci-káni odtáhli.

Avšak většinou byli přijímáni s vlídnou po-

hostinností a mladá děvčata se na ně obracela s prosbou, aby jim předpovídali budoucnost, kupovala u nich škapulíře a dokonce i lektva-ry, aby přilákala své vyvolené.

Zítřka se vypravím fotografovat cikány, řekla si Valda. Budou to krásné snímky!

Zatoužila po tom, aby si mohla vyfotogra-fovat slavnost v Saintes Maries de la Mer. Sly-šela, že cikánští poutníci tráví noc v kryptě starobylého kostela. Věří, že se jim dostane účinného požehnání, protože vykonali tuto pouť.

Něco ji napadlo a byla to myšlenka tak pře-vratná a tak zvláštní, že jí na okamžik ani ne-mohla uvěřit.

Seděla a hleděla na fotoaparát; potom vstala a opět přistoupila k oknu.

Vyhlédlá ven do snové krásy měsíční noci.

„To je přesně to, co udělám,“ řekla si na-hlas, „a protože jsem dcera svého otce, nebu-du se bát!“

Na okamžik se jí zazdalo, že její slova zů-stávají bez odezvy. Potom zaslechla, jak kdesi v dáli zahoukala sova.

Je doba páření, pomyslela si, a i sova zná píseň lásky.

Naslouchala jí dosti často, v okolí zámku žilo hodně sov, ale nyní se Valdě zdálo, že sova jí chce sdělit něco důležitého.

Ta sova zpívá své lásce! A nic ji k tomu ne-nutí. Je svobodná, a ta sova, která jí odpovídá, je svobodná také - může si vybrat, jestli od-povědět, nebo mlčet.

A to chci i já, řekla si Valda. Ano, toužím po tom, aby o mne někdo usiloval, ucházel se o mne, ne však pro moje peníze. Jestli nebudu bojovat za své právo volby manžela, budou od této chvíle celý můj budoucí život uspořá-dávat jiní!

Povzdechla si.

Jestli se dopustím chyby, bude to moje chy-ba, a ne někoho jiného, řekla si. A *beau-père* ať si říká, co chce, já vím, že instinkt v mém nitru mi napoví, jestli mě nějaký muž miluje pro mne samotnou, nebo pro mé peníze.

Jde jenom o to, sebrat odvahu a mít jí tolik, abych prorazila ty měkce vystlané stěny, kte-ré mě vězní!

Pomyslela na svého otce, který objevoval ne-znamé kraje, snášel nepohodlí a nebezpečí, do-konce tak velké, že přišel i o život.

A tak si tatínek jistě i přál zemřít, pomyslela

si. Bylo by se mu protivilo nedělat nic, jen vysedávat a utrácet peníze.

A právě toto se od ní očekávalo, protože byla dívka.

Kdyby byla chlapec, mohla by pokračovat v otcově díle, potulovat se po světě, objevovat jeho krásu, ale protože je dívka, musí být vsazena do pozlacené klece a klíč k ní bude mít nějaký cizí člověk, nějaký vhodný mladý muž, jehož jí vybere otčím.

Jak bych za takových okolností mohla být šťastná? zeptala se Valda.

Znovu se ozvalo houkání sovy a nyní se zdálo být velice blízko.

Vzhledla ke hvězdám.

Někde, napadlo ji, svítí i pro toho muže, který jednou bude chtít ji stejně jako ona jeho - na muže, který jí byl určen od počátku věků.

Jestli ale budu čekat tady, uvědomila si Valda, nenajde mě, leda až bude pozdě, až já budu provdaná. A nebudeme mít možnost, abychom si patřili, ledaže bychom tak činili potají a na veřejnosti se jakoby neznali.

Při tomto pomyšlení se otřásla. Připadlo jí nečisté a odporné, že by ještě před sňatkem měla myslet na milostné pletky.

A co jsou vlastně milostné pletky, ne-li jenom zabíjení času? Doprovod, který by mě odvedl do společnosti? Muže, na něhož by mohla jiná žena žárlit, muže, který by seděl jako kukačka v cizím hnízdě.

„To bych nesnesla! To je strašné!“ vykřikla Valda hlasitě do noci.

Potom si vzpomněla na fotografický aparát a na cikány v polích za lesem. Jak často je tam vídala s těmi jejich hezkými, pomalovanými vozy!

Protože ji cikáni zajímali, přečetla si některé staré otčímovy knihy pojednávající o jejich putování, které trvá od těch dob, co opustili Asii.

Všude, kam v Evropě přišli, se s nimi špatně zacházelo, všude byli vystaveni urážkám a pronásledování, protože lidé se jich báli. Byli považováni za pohany, kteří nevyznávají křesťanskou víru. Také se věřilo, že umějí čarovat.

Jenže putování do Saintes Maries de la Mer je křesťanský zvyk. A kostel, kde nocují, byl vysvěcen a v procesí, kterým s pochodněmi táhnou městem, nesou obrazy světců.

Musím to vidět na vlastní oči! řekla si Valda.

Ta myšlenka v ní zvolna zapouštěla kořínky.

Jestli se s cikány vypraví do Saintes Maries de la Mer, bude to pádná odpověď otčímovi, který jí řekl, že by sama netrefila ani do Paříže.

A co víc, nebude fotografovat jenom cikány, nýbrž - protože do Saintes Maries de la Mer poputuje přes Camargue - pořídí si snímky divokých koní, těch krásných camargueských běloušů s dlouhými ohony a dlouhými hřívami, kteří jsou proslavení po celé Proven-ci.

Valda si byla jistá, že za ty fotografie by získala cenu a obdivovali by je všichni ti, kteří mluví o koních, jako by pocházeli z jiné planety.

Valda dobře znala plemeno camargueských koní, jenže ti už byli krotcí: její otčím jednoho měl. Ale nikdy je neviděla v přírodě ještě divoké, jak cválají rovnou, tichou stepí a píssečnými dunami.

„Je to tak krásné,“ řekl jí někdo kdysi, „jako by na nich cválali bohové!“

Vrátím se až s jejich snímky, řekla si Valda. Potom si *beau-père* uvědomí, že nejsem jenom hezká tvářička, nejsem dívka, které jenom nařídí, aby se provdala, jako by sama žádnou vůli neměla. Já mu ukážu, že se nejen umím o sebe postarat, ale že také něčeho pořádného dosáhnou.

Vzrušením tiše vykřikla.

A třeba budou moje fotografie vystaveny v Paříži. A můžu za ně získat i zlatou medaili!

Bylo to vzrušující pomyšlení a Valdě zářily oči, když vzhledla ke hvězdám.

Cítila, že ji povzbuzují.

„Děkuji,“ řekla s úsměvem na rtech.

V nočním tichu zaslechla šelest sovích křídel. Oba ptáci se v tmavé noci hledali, a to jí připadalo pro tuto chvíli velice příznačné.

Kapitola druhá

V noci spala Valda špatně. Často se budila a převalovala se na lůžku. V nočním tichu zvažovala, co všechno musí udělat. Věděla, že

všechno musí být propracované do nejmenších detailů.

Vzpomněla si, jak před lety, to jí nebylo víc než deset let, vešla do pracovny a našla tam otce, jak si na podlaze rozkládá stohy map, dalekohledy, knihy a nástroje.

Držel v ruce dlouhý seznam, a když na něho překvapeně pohlédla, s úsměvem jí řekl:

„Pojď dál, Valdo, a pomoz mi.“

„Co to děláš, tatínku?“ zeptala se.

„Ujišťuji se, že moje cesta do Afghánistánu bude úspěšná,“ odpověděl.

Dcerka na něho překvapeně pohlédla a otec pokračoval:

„Když se člověk vydává za objevy, je velice důležitá každá maličkost. Pokud si člověk doma všechno důkladně nepromýšlí, může to pak tam dopadnout špatně a celá ta mravenčí práce přijde nazmar.“

Podal Valdě seznam, který držel v ruce, a řekl:

„Budeš mi předčítat jeden bod za druhým a já budu kontrolovat, zda všechno mám.“

Trvalo několik hodin, než se přesvědčili, že sir Edward má všechno, co potřebuje, ale Valda nikdy nezapomněla, jak byl důsledný, pokud šlo o detaily, a napadlo ji, že to byla jeho velká přednost.

Musím být stejně přesná a uvážlivá jako tatínek, řekla si.

Vstala před šestou a oblékla se sama, na komornou nezazvonila.

Vzala si lehký jezdecký kostým, protože věděla, že bude horký den, ačkoli bylo velice časně a slunce stálo na obloze zatím nízko.

Ve skutečnosti bylo vzhledem k roční době neočekávaně teplo a sedláci si povídali, že žně nastanou mnohem dříve.

Když se oblékla, sešla Valda zadním schodištěm, které vedlo k zámeckým kuchyním.

Nižší služebnictvo už bylo vzhůru, služby s hlavami ovázanými šátky se oháněly nioпы a košťaty, kuchtíci a podomek se tužili ve špižírně a jídelně.

Snažila se, jak jen mohla, aby ji nezahledli, ale jeden nebo dva služebníci ji uviděli a překvapeně a uctivě řekli:

„*Bonjour m'mselle.*“

Valda prošla chodbami vydlážděnými velkými plochými kameny kolem kuchyní a vstoupila do velké chladné spíže, kde se stloukalo máslo. Na kamenných stolech stály ob-

rovské široké nádoby se smetanou z včerejšího dojení.

Ve spíži bylo citelné chladno, a ačkoli okennice byly zavřené, aby dovnitř nepronikalo teplo, viděla Valda natolik, aby našla proutěný košík. Za dveřmi jich stála spousta.

Jednou rukou držela košík, druhou do něho ukládala vejce a dvě veliké hroudy másla. Potom přešla z jedné špižírny do druhé a tam si vzala vykrmeného kapouna, už byl oškubaný, visel od stropu mezi ostatní drůbeží.

S košíkem v jedné ruce a kapounem v druhé vyšla zadními dveřmi na kuchyňský dvůr.

Byl tam pouze nějaký stařec a zametal. Vzhledl k ní a dotkl se štítku své čepice.

„*Bonjour, Pierre,*“ usmála se Valda a rychle zamířila přes dvůr ke stájím.

Spěchala, aby se vydala na cestu, než otčírn zjistí, co má v úmyslu.

Obvykle jezdívali po snídani na vyjížďku spolu. Bude si muset vymyslet nějaké vysvětlení, proč si dnes ráno vyrazila bez něho.

Jakmile vešla do stájí, přistoupil k ní podkoní, aby vyslechl její pokyny. Valda nařídila, aby jí osedlali koně a aby ji jeden podkoní doprovázel.

Valda byla netrpělivá, a proto se jí zdálo, že sedlají koně celou věčnost, ale ve skutečnosti to trvalo něco přes pět minut. A už vyjížděla od stájí a cválala parkem a za ní podkoní s košíkem a kapounem. Cikánský tábor našla za skupinou nízkých stromů, jak očekávala.

Na své pouti do Saintes Maries de la Mer projížděli cikáni hraběcími statky po celý květen, když cestovali většinou z panství v okolí Arles a Les Baux.

Valdu vždycky uchvacovalo, když na zdech nebo na plotech nalézala cikánská znamení, která tam zanechávali pro případ, že tudy potáhnou další, a tak si předávali informace, které byly určeny pouze cikánům.

Kdyby se Valda pečlivě porozhlédla v okolí zámku Merlimont, našla by tam kruh s tečkou uprostřed. Jak již věděla, v cikánštině to znamenalo: velice štedří a k cikánům přátelští.

Kruh bez tečky znamenal štedří lidé, zatímco když se objevilo na plotě znamení plus nebo dvě dřívka překřížená u cesty na pole, znamenalo to: Tady nic nedají.

Dvě čárky překřížené jednou říkaly: k žebrákům se chovají špatně.

Hrabě, který znal cikány od dětství, vyprávěl Valdě, že těch znamení, která cikáni ponechávali jeden druhému, bylo mnohem víc. Předávali si tak sdělení, která jim mohou být prospěšná.

„Cikánka z jednoho kmene přijde na statek, aby tam prodala věšáky na šaty nebo košíky," vyprávěl. „Dá se se selkou do řeči, a protože cikánka je mazaná, vytáhne z ní všechno o její rodině, o nadějích, že nejstarší dítě uzavře výhodný sňatek, anebo třeba o tom, že jiné dítě je nemocné."

Viděl, že Valda mu bedlivě naslouchá, a proto pokračoval:

„Než odejde, vyškrábne nějaká znamení do zdi, nebo zaznamená křídou či uhlíkem sdělení, jemuž budou rozumět opět jen cikáni."

„A co se stane potom, *beau-père*?" zeptala se Valda.

„Někdy později dorazí na statek jiná cikánka. Bude selce věstit budoucnost a ta bude nesmírně překvapená, jak důvěrně zná ta cikánka její rodinu!"

Valda se zasmála. Škoda že jí nikdy nedovolili, aby si dala věstit, třebaže cikánský tábor navštěvovala každoročně.

Toho rána našla v táboře něco přes dvacet povozů, většina byla krásně pomalovaná. Pochopila, že to se vrátili Delgaddeovci, s nimiž už třikrát mluvila.

Byl to významný kmen Kalderašů a jejich vataf neboli náčelník byl muž široko daleko známý, který se těšil úctě i mnoha jiných kmenů.

Jakmile Valda dorazila do tábora, objevil se v krátké kazajce s lesklými zlatými knoflíky a v ruce držel dlouhou hůl se stříbrnou hlavicí.

Od kapsičky u vesty mu visel tlustý zlatý řetěz s přívěsky a na hlavě měl klobouk s širokou krempou.

„*Bonjour, monsieur vataf*," řekla Valda. „Jsem ráda, že vás zase vidím. Doufám, že se vám daří dobře!"

„Jsme velmi rádi a potěšeni, m'mselle, že je nám dovoleno těšit se pohostinností pana hraběte," pronesl cikán se starodávnou obřadností, kterou mladší cikáni už neznali.

„Přinesla jsem phuri dai nějaké dárky," řekla Valda. „Je zde s vámi?"

Náčelník se uklonil.

„Bude jí ctí, setkat se s vámi, slečno, ale v jedné noze má revma a chůze jí dělá obtíže."

„Zajdu tedy za ní do vozu," řekla rychle Valda.

Podkoní už sesedl z koně a nyní podržel uzdu Valdina koně, když mrštně seskočila na zem.

Vzala si od štolby košík a kapouna a toho podala vatafovi.

„Přináším pozdrav ze zámku Merlimont!" řekla s úsměvem.

Poděkoval jí hlubokou úklonou a potom ji vedl mezi povozy až tam, kde stranou a ve stínu stromů stál vůz, který byl ještě zdobnější a malebnější než ty ostatní.

Valda věděla, že ten povoz patří phuri dai, ženskému protějšku kmenového náčelníka.

Bývala to velmi stará žena, buď manželka, nebo matka vládnoucího vatafa, která měla velkou moc nad ženami a dětmi a stejně tak i veliký vliv na ně, a vždycky se účastnila shromáždění stařešinů.

Obvykle se jí říkalo bibi, což znamená teta, stejně jako kmenovým stařešinům se říkalo kako, což je uctivé oslovení, ale také to znamená strýc.

Phuri dai Delgaddeovců seděla na schůdkách ke svému povozu, a když se Valda přiblížila, po tváři se jí rozlil úsměv.

Valdu napadlo, že vypadá jako královna kmene v té suknici jasných barev, vyšívané halence, přes níž měla přehozený šál s třásněmi. Vlasy, které měla stále ještě tmavé, jí kryl jasně červený šátek.

Byla ověšená šperky, protože Kalderašové, kteří pracují s kovy, šperky milují.

Valda si povšimla už dříve, že paže žen jsou ozdobeny tolika náramky, až jim tou tíhou klešají dolů. A mnohé cikánky nosí náramky i na kotnících; při chůzi pak jemně cinkají. Všechny také měly náušnice, většinou zlaté, ale některé byly vykládány patrně i drahokamy.

Phuri dai Valdu uvítala, omluvila se, že nevstává, a potom přijala košík s vejci a máslem s půvabem a důstojností královny.

Jakmile se tam Valda objevila, cikánky u ostatních povozů přestaly dělat to, čím se právě zabývaly, a všechny se na ni obdivně a zvědavě zahleděly.

Děti se seběhly kolem koní a dorážely na podkoního, ale žádné se neodvážilo přiblížit se na doslech, protože Valda hovořila s phuri dai.

„Jedete do Saintes Maries de la Mer?" zeptala se Valda.

„Myslím, že tohle už bude moje poslední pouť," odpověděla phuri dai. „Stárnu, slečno, a urazili jsme dlouhou cestu."

„Přijíždíme z Normandie," vysvětloval vataf.

„To je velmi daleko!" přikývla Valda.

„Mladé ženy se chtějí pomodlit ve svatyni a strávit noc v kryptě," vysvětloval vataf. „Věří, že jim to přinese štěstí do dalšího roku a požehnání pro děti, které mají, i pro ty, které teprve přijdou."

„Na mne je to už příliš daleko," řekla lítostivě phuri dai.

„Ženy si vždycky stěžují, ať dělají cokoli," usmál se vataf. „Ale i já se chci dotknout roucha blahoslavené Sary."

Mnoho pověstí kolovalo o Saintes Maries de la Mer. Ale Valda znala ten příběh od Delgad-deovců.

Vyprávěli jí, že Sary byly dvě, jedna patřila katolické církvi, a druhá cikánům. První Sara byla služebnice tří Marií - Marie Salome, Marie Jakobovy a Maří Magdalény - a ty přešly přes moře a usadily se ve vesnici Saintes Maries de la Mer.

Tato jejich služebnice Sara nebyla prohlášena za svatou a byla pochována v kryptě.

Druhá Sara, Kálí, byla španělská cikánka, žila na břehu Rhony se svým kmenem a uvítala tři Marie, když vystoupily na břeh.

Byla vznešeného rodu a byla náčelnicí svého kmene. Kálí znamená v cikánštině „černá žena" a pravděpodobně byla egyptského původu nebo měla velmi snědou pleť.

Sara Kálí měla vidění, že světice, které byly přítomny Kristově smrti, připlují lodí.

Když připlouvaly, loď nablízku ztroskotala. Sara hodila na vlny svůj plášť a po něm pak vystoupily světice na souš jako po lodním můstku.

Pokřtily ji, šířily mezi Romy i gádži Písmo svaté a Sara Kálí se stala černou Pannou.

Jak čas míjel, obě Sary se v myslích cikánů nepochybně spojily v jednu.

Valda se na chvíli zamyslela nad Sárrou a potom, protože phuri dai nepromluvila, řekla sama:

„Poprosím tě o laskavost."

„Pokud to bude v mých silách, jsem vám k službám, slečno," odpověděl vataf.

„Mám přítelkyni," řekla Valda, „a ta by se velice ráda dostala do Saintes Maries de la Mer,

a protože by chtěla fotografovat cikány, ráda by cestovala s vámi."

Nastalo ticho a potom se vataf zeptal:

„Ona je gádžo?"

Valda věděla, že to slovo označuje člověka, který není cikán.

„Je gádžo," odpověděla, „ale s cikány velmi soucítí a zajímá se o ně."

Vataf pohlédl na phuri dai, aby se vyjádřila, protože šlo o ženu. Musela tedy spíše rozhodnout ona než on.

Spěšně, než by stačili odmítnout, Valda řekla:

„Má přítelkyně vám ovšem za tu výsadu, že bude cestovat s vámi, chce zaplatit. Myslí si, že dvě stě franků by snad stačilo a dalších padesát franků za každý den, kdy bude vašim hostem."

Výraz ve vatafově tváři se nezměnil, ale Valda ihned uhádla, že to na něho udělalo patřičný dojem.

Dvě stě franků byly pro cikány velké peníze. Byla to taková částka, kterou by si práci ve své pojízdě kovárně vydělávali dlouho; tuto práci jim francouzské zákony dovolovaly.

Výnos z roku 1735 přesně stanovil, co bylo zakázáno - „provozovat bez výučního listu kovotepectví nebo mědikovectví, či přinášet do jejich příbytků předměty, aby byly vytepany nebo opraveny".

Toto, jak Valdě vyprávěl otčím, cikánům bránilo, aby se mohli usadit jako umělečtí kováři.

Na druhé straně jim to skýtalo příležitost, aby pracovali jako dosud jako kočovní cínaři, mědikovci a kovotepci.

Svou přenosnou kovárnu si vozili s sebou, a tak Kalderašové putovali po zemi se svou malou kovadlinou a s měchy z kozí kůže. S použitím velmi jednoduchých nástrojů opravovali a vyráběli spoustu předmětů pro domácnosti a zemědělství.

Ve voze panovalo ticho, ale Valda dobře věděla, že cikánský náčelník nyní počítá, kolik dnů stráví pravděpodobně ještě na cestě do Saintes Maries de la Mer a jestli ta odměna, třebaže je vysoká, jim vyrovná ty starosti a možná i nebezpečí, s nímž je pobyt gádži v táboře spojen.

Jako by mu četla myšlenky, Valda rychle řekla:

„Žádné nesnáze mít nebudete, monsieur - to vám slibuji."

„Uvědomuje si vaše přítelkyně, že do krypty nebude moci vstoupit, dokud tam budou pobývat cikáni?" zeptal se vataf.

Valda si pamatovala, že četla v novinách, jak loni tam nastaly nějaké potíže, když reportéři chtěli s nimi zůstat přes noc.

Právo vejít do kostelní krypty měli pouze cikáni.

„Má přítelkyně to ví," odpověděla Valda. „Nebude se pokoušet fotografovat něco zakázaného a vždycky se poradí s vámi, než cokoliv učiní."

„Pak tedy, pokud vám to udělá radost, slečno, vezmeme vaši přítelkyni s sebou," řekla phuri dai. „Možná zde nebude mít dostatek pohodlí, ale může používat vůz, který patří mé ovdovělé dceři, a ta bude spát v mém voze."

„Má přítelkyně vás vůbec nebude obtěžovat," řekla Valda váhavě.

Při těchto slovech myslela totiž na to, že by byla mnohem raději, kdyby měla vůz sama pro sebe, než aby jej sdílela s nějakou cikánkou.

„Kterékoli vaši přítelkyni, slečno, poskytneme to nejlepší, co můžeme nabídnout," řekl vataf.

„Děkuji vám," odpověděla Valda. „Jsem vám velice vděčná. Za svítání k vám dorazí. To znamená, že zítra, tak okolo čtvrté hodiny ráno."

„Vyjedeme před pátou," odvětil vataf. „Máme před sebou dlouhou cestu a bibi je pak velice unavená, když se neutáboříme včas a ještě za světla."

„Letos je to naposledy," řekla phuri dai pevně. „Letos jedu naposledy, jestli blahoslavená Sara neučiní zázrak a neomladí mě!"

Zasmála se, jako by to byl žert, ale Valda řekla vážně:

„A třeba se ten zázrak stane. Ty se přece v Saintes Maries de la Mer dějí!"

„Ano, dějí," přitakala phuri dai. „Před dvěma roky byl jeden můj vnuk zachráněn před utonutím, protože měl na krku škapulíř, jehož se dotkla blahoslavená Sara!"

Valda věděla, že sošky světice se dotýkají nejen ti cikáni, kteří podnikli pouť, nýbrž přinášejí s sebou i rozmanité předměty lidí, kteří se na cestu nevydali a jsou nemocní.

Do Saintes Maries de la Mer nosí škapulíře, přívěsky, a dokonce i odstřížky lůžkovin a

oděvů nemocných lidí, a ty pak přikládají k soše Černé Panny, zatímco líbají lem jejího mnohovrstevnatého roucha.

„Musíme doufat, že letos se přihodí zázraků mnohem víc," řekla Valda.

Natáhla ruku a chopila se tenkých prstů phuri dai.

„*Au revoir, madame bibi,*" řekla, „a děkuji vám, že jste tak laskavá a ujmete se mé přítelkyně."

Potom se rozloučila s vatafem, pokynula ženám, které stále ještě stály a upřeně na ni hleděly, podkoní jí pomohl na koně a Valda rychle odcválala.

Nevracela se rovnou do zámku. Místo toho projela parkem, aby se vrátila z opačného směru, než kterým odjela.

Teprve poblíž zámku řekla podkonímu:

„Bude nanejvýš vhodné, když ostatním nepovíte, kde jsme byli dneska ráno. Jak víte, mnoho lidí v zámku se cikánů bojí a myslili by si, že by jim mohli ublížit."

„To je pravda, m'mselle," odpověděl podkoní. „Touhle roční dobou služebné nikdy nechodí na procházku do parku, aby se nesetkaly s cikány. Prý jim z těch černých očí kouká sám ďábel!"

Valda se usmála.

Caraquové, neboli jméno, pod nímž byli cikáni v Provenci známi, znamená „zloději", ale ve středověku se jim říkalo „rabouins", a to znamená přímo ďáblové! Ačkoli místní lidé už byli nyní mnohem osvětenější a vzdělanější než jejich předkové, strach z cikánů přežíval.

Třebaže místním dívkám předpovídali budoucnost, starší lidé na ně hleděli podezřívavě, a jakmile se cikánské povozy objevily, křičovali se a modlili ke svým patronům, aby je ochraňovali.

„A proto si myslím," naklonila se Valda k podkonímu, „že naše ranní návštěva musí zůstat tajemstvím nás dvou. Bude lepší, když se o tom nezmíníte ani panu hraběti."

„Můžete se na mne spolehnout, m'mselle."

Podkoní byl mladý člověk, který od raného dětství pracoval na zámku.

Skvěle rozuměl koním a Valda věděla, že ji zbožňuje za to, jak výborně jezdí.

„Děkuji vám," řekla s úsměvem.

Vrátili se do zámku a Valda vešla dovnitř zadním vchodem.

Když se objevila u snídáně, už převlečená

do hezkého ranního oděvu, otčím ji přivítal a mluvil o běžných věcech. Valda pochopila, že ani neví, že už byla na projížďce.

A Valda mu to pochopitelně neřekla. Rozhovořila se o tom, co bude dělat přes den, a přitom s úlevou zjistila, že otčím má v Arles sjednanou nějakou schůzku a nehodlá tedy jet na obvyklou projížďku.

„Bohužel, vrátím se až po poledni," řekl.

„To musíte do města, když dnes bude takové horko?" zeptala se Valdina matka. „Domnívala jsem se, že zde budeme odpočívat a že nebudete mít tolik schůzek a společenských povinností jako v Paříži."

„Toto je výjimka," odpověděl hrabě. „Musím se setkat se starostou. Chci s ním promluvit o tom, jak nepatřičně se hospodaří s významnými budovami ve městě, když se připustí, aby prostě zchátraly tak, že se nakonec zřítí."

„Řekla bych, že je to hanebnost!" podotkla hraběnka svým jemným hlasem.

„To je příliš slabé slovo na to, co se děje," pokračoval rozhorleně hrabě. „Od té doby, co byl ten raně románský kostel vydán Společnosti pro rozvoj atletických sportů, chátrá a mění se v úplnou zříceninu."

„To je ale pro kostel divné určení!" zvolala Valda.

„Jiný kostel, ještě starší," pokračoval hrabě, „se používá jako kabaret a v budově ze čtrnáctého století, v níž se kdysi modlili domínkáni, je nyní stáj pro koně, kteří táhnou omnibusy jezdící mezi nádražím a městem."

„To je skutečně hanebné!" rozhorlila se hraběnka.

„To si myslím i já," souhlasil hrabě. „Proto se snažím přesvědčit starostu, že se s tím musí něco udělat. Bude to znamenat nějaké výlohy, jenže pokolení, která přijdou po nás, budou chtít navštěvovat Arles, a ne hromadu trosek!"

„Jsem přesvědčená, že máte pravdu, *beau-père*," zvolala Valda. „Zde v Provinci je všude kolem spousta historických památek a byla by to tragédie, kdyby zpusťly a byly zapomenuty."

Pomyslela přitom na to, jak krásné město musel Arles být v dobách trubadúrů a ještě dříve v římských časech.

Ze soudů lásky, které se konaly v Les Baux, se nezachovalo nic, a jestli se s tím něco neudělá, stane se z Arles obyčejné moderní fran-

couzské město a jeho skvělé dějiny budou zapomenuty.

Hrabě brzy odjel ve svém elegantním kočáře s kočím a lokajem. Oba sloužící měli na sobě merlimontskou livrej a jejich knoflíky byly zdobeny rodinným erbem. Když osaměly, Valda se na matku usmála a zeptala se:

„Co dneska budeš dělat, maminko?"

Obě stály na schodech k zámku, aby zamávaly hraběti na rozloučenou, a nyní se vracely do chladného vestibulu s mramorovou podlahou a krásnými sochami rozmístěnými ve výklencích podél stěn.

„Jsem zaneprázdněná, drahoušku," odpověděla hraběnka. „Zabavíš se nějak do oběda?"

„Ovšemže ano, maminko," přikývla Valda.

Když kráčela po schodech nahoru do svého pokoje, uvědomila si náhle, že bude mít volno. Matčiny domácí záležitosti se jí nikdy nehodily víc.

První krok k uskutečnění svého plánu už učinila a nyní musí udělat ten druhý.

Na zámecké půdě byla uskladněna spousta věcí.

Půda byla rozlehlá a světlo do ní vnikalo okénky pod kupolí, jež završovala hlavní část ústřední budovy.

Protože zámek byl postaven před více než dvěma sty lety, neskýtal jenom krásný pohled, nýbrž obsahoval i poklady, které v něm hrabata de Merlimont shromažďovala po celá staletí.

Valda získala velké vědomosti o francouzském nábytku a francouzském malířství a věděla, že mnohé předměty v zámku jsou nejen krásné, nýbrž i drahocenné.

Hrabě si na nich právem zakládal, a protože každý kousek obsahoval i kus historie, vyprávěl Valdě příběhy, jak se do rodiny dostaly, a Valda ke každému předmětu chovala i zvláštní city.

Na půdě bylo bezpočet židlí a stolů, které potřebovaly opravit.

Skladovali je tam, jak Valda věděla, dokud řemeslníci, kteří putovali po Francii, nezavítají až sem na jih, do vzdálené Provence, a nenavštíví tento věhlasný zámek, aby všechno opravili.

Až přijedou, pomyslela si, pobudou tu celé měsíce, než opraví všechno, co tu na ně čeká!

Byly zde židle s polámanými nohami, vyřezávání a pozlacení andělů, kteří přišli o křídlo

nebo o paži, vykládané skříňky, které potřebovaly nové kování, rámy s otlučenými rohy nebo jinak poškozené.

Avšak v této chvíli se Valda těmito věcmi nezabývala. Hledala obrovský šatník, který stál ve vzdálené části půdy a zabíral celou vnější stěnu.

Vyrobil ho místní truhlář, a nebyl to žádný znamenitý kousek řemeslné práce, ale byl velice užitečný.

Věděla, že jsou v něm uskladněny kostýmy, které se používají při hrách, v nichž všichni obyvatelé zámku o Vánocích účinkují.

Vánoce v zámku de Merlimont byly zcela rodinnou záležitostí.

Jak bývalo ve francouzských rodinách zvykem, hrabě vždy na Vánoce sezval spoustu svých příbuzných - všechny tety, sestřenice, bratrance, synovce a neteře, kromě vlastního syna, snachy a vnoučat, kteří žili na svém zámku ve vzdálených končinách Francie.

Hrabě se oženil velice mladý a jeho žena zemřela při porodu. Synu Filipovi bylo nyní dvatřicet let a s Valdou si příliš nerozuměli.

I on se oženil mladý a se svou dosti nevýraznou manželkou měli už pět dětí. Tato žena však přinesla veliké věno na oplátku za to, že se spojila se vznešenými Merlimontovými.

O těchto Vánocích však Filip spolu s rodinou a se všemi ostatními příbuznými, kteří byli natolik zdraví, aby mohli cestovat, pozvání přijal a na zámek Merlimontových v Provinci přijel.

Tři vánoční týdny by byly dost nudné, kdyby nebylo bratrance Huga, pomyslela si Valda.

Hugo vždycky trval na tom, že si nacvičí nějakou hru, a to vyžadovalo tolik usilovné práce, že čas rychle plynul.

První představení, které bylo uvedeno pro všechny zaměstnance panství, nepobavilo znamenitě pouze diváky, nýbrž i účinkující.

Loni trval bratranec Hugo na tom, že budou hrát Molièrovu *Mariage forcé*.

Když tato hra byla roku 1664 uvedena poprvé, Ludvík XIV. se objevil na scéně převlečený za cikánku.

I ženské role dostávali sice muži, ale o loňských Vánocích hrála cikánku Valda, a tak si pamatovala, že její kostým byl spolu s ostatními uložen ve skříni na půdě.

Klíč byl našťastí v zámku, a když skříň ode-

mkla, spatřila dlouhou řadu divadelních kostýmů.

Byly zde toalety s dlouhými rukávy, které měly na sobě dámy v tom roce, kdy hráli hru o soudech lásky.

Vysoké zašpičatělé klobouky se splývajícími měkkými závoji, které Valda tak milovala...

Bylo tam také stříbrné brnění, které zdobilo muže, a Valda si pamatovala, jak Charles, jeden z otčímových synovců, poklekl k nohám slavné královny Joanny a pravil:

„Prokaž mi tu laskavost, půvabná dámo, abych se mohl stát tvým rytířem - zaslíbím se boji s temnými mocnostmi a zahubím zloducha. Má úcta k Vašemu Veličenstvu je tak nesmírná, že není vysoké hory, abych ji nezlezl, a široké řeky, abych ji nepřebrodl. A bude-li tomu chtít i Bůh, jsem na důkaz své lásky ochoten i zemřít!“

Valda se zachvěla, když naslouchala Charlesovu hlubokému hlasu. I mě bude snad jednou, pomyslela si, někdo tak milovat.

Dějiny Provence ji vzrušovaly. Na jejich stránkách se dočetla o rytířích a nevolnicích, vraždách, zradě, kavalírství a rytířských kláních.

A především o lásce.

Kardinál Richelieu nařídil, aby mohutná pevnost Les Baux byla stržena. Byla příliš pevná a příliš pyšná. Trvalo to měsíc, než ji rozbořili, třebaže použili i střelný prach.

Avšak když teď Valda stála mezi rozvalinami a hleděla na vysoké šedivé útesy, na stříbrnou stuhu Rhóny a jemně modrý opar Středozemního moře, věděla, že duch Baux mrtev není.

Kouzlo, dvornost, krása a láska stále ještě žijí v srdci Provence.

A v mém také! říkala si.

V šatníku byly i kabátce a přiléhavé kalhoty, které si herečky oblékaly, když představovaly takové hrdinky, jako byla krásná Diane de Poitiers.

Tuto roli hrála její matka a vypadala se svými plavými vlasy a modrýma očima tak krásně, že hrabě prohlásil před Valdou, že se do její matky znovu zamiloval!

Na dně šatníku ležel baskický bubínek, který Valda používala, když hrála cikánku v *Mariage forcé*.

Většina lidí mu říká tamburína. Po jeho ob-

vodu visí drobounké rolničky, které cinkaly, když tančila na scéně, a to tak graciózně, že diváci propukli v bouřlivý potlesk a Valda byla nucena tanec opakovat.

V této chvíli ji však bubínek nezajímal.

Hledala kostým, který tehdy měla na sobě. Našla ho, jak visí mezi oblekem kardinálovým a zdobnou kreací, jež byla určena Kleopatře.

Byl téměř stejný jako šaty, které měly dnes ráno na sobě cikánky, když je navštívila v táboře.

Ke kostýmu patřila červená sukně se spoustou spodniček, krásně vyšíváná blůza s výstřihem a krátkými rukávy a živůtek z černého sametu, který byl lemován krajkou.

Valda je vytáhla ze skříně, přehodila si je přes ruku a potom hledala červené kožené topánky se stříbrnou přezkou, které k tomu kostýmu nosila.

Našla je a vedle nich ležel úhledně složený červený šátek na hlavu spolu s párem velkých zlatých kroužků do uší a několik zlatých náramků.

Všechno to posbírala, zavřela šatník a scházela z půdy dolů, ale úzkostlivě se přitom na chodbě rozhlížela, zda se tam náhodou neobjeví matka nebo hospodyně.

Nikoho nepotkala, dokud se neocitla v bezpečí svého pokoje.

Šaty uložila do spodní přihrádky malované komody, zamkla ji a klíč vytáhla ze zámku.

Bylo nepravděpodobné, že by některá z panských jí prohlížela obsah přihrádek, ale chtěla se vyvarovat všeho možného nebezpečí.

Má tedy šaty, ve kterých nebude nápadná, když se připojí k cikánům. Jednou se však také bude chtít vrátit domů, a projo si musí vzít s sebou i nějaké obyčejné oblečení.

Potíž byla v tom, jak je dopravit ze zámku do tábora.

Nechtěla nikoho požádat, aby jí je nesl, protože by ji hned odhalili, až by otčím a matka začali pátrat, kam šla.

Pro hraběte by bylo velice snadné rozjet se na svých rychlých koních, aby ji přistihl u cikánů, kteří pojedou pomalu.

Valda byla rozhodnutá, že se domů nevrátí, dokud naprosto nezvratně nedokáže, že je schopná se o sebe postarat, a tudíž je také schopná jednat podle své hlavy, kdy a za koho se provdává.

Kdybych byla odhalena příliš záhy, plány na odchod by vzaly za své, řekla si.

Kufry, příruční zavazadla a vaky byly uskladněny ve zvláštní místnosti ve druhém poschodí, ale Valda věděla, že by ji takové zavazadlo, byť by to byl třeba jen příruční kufřík, prozradilo, neboť všechny byly z kvalitní kůže.

Potom se rozpomněla, že panské mají velké hnědé plátěné vaky, do kterých skládají prádlo a lůžkoviny, než je pošlou dolů pradeně.

V jednom pytli skladovaly kapesníky, v druhém dámské prádlo a třetí byl výhradně na panské věci.

Ty hnědé vaky byly spíš menší, měly přesně takový rozměr, jaký Valda potřebovala.

Vzala si jeden ze skříně pro služky, položila do nejhořejší přihrádky, kde si ho zcela jistě nikdo nepovšimne, a usoudila, že bude velice snadné poskládat si do něho potřebné věci, až všichni ulehnou a usnou.

Ted' musela vyřešit ještě jeden problém - peníze.

Sama měla pouze několik set franků a dobře si uvědomovala, že by bylo velice hloupé, kdyby se vypravila na takovou cestu bez peněz.

Kdyby nastaly nějaké komplikace, mohla by si třeba najmout vůz a odjet domů nebo vlakem do Arles.

Ať tak či onak, nemůže očekávat, že ji někdo poveze na úvěr, a kromě toho potřebovala těch dvě stě franků, které slíbila cikánům, a padesát franků, které bude muset zaplatit za každý den, kdy s nimi pojedou a bude u nich nocovat.

Až dorazí do Saintes Maries de la Mer, asi půjde do hotelu. Nicméně jistě bude mít různá vydání - a budou nevyhnutelná - a tak odhadla, že bude potřebovat přinejmenším tisíc pět set franků, aby měla pocit bezpečí a nevracela se domů pod tlakem, dřív než skutečně uzná za vhodné vrátit se.

Kdyby požádala o peníze, mohlo by to vzbudit podezření. Vždyť všechno má a nepotřebuje si nic kupovat.

Ostatně Valda málokdy platila něco v hotovosti.

V Paříži hradili všechny větší nákupy matka nebo otčím, a pokud šla Valda někam bez nich, vždycky ji někdo doprovázel a ten platil výdaje.

Procházela zámek, prohlížela si to nesmírné bohatství a musela se pousmát. Připomínalo jí to říkanku „Voda, samá voda, ale ani kapka na pití“, a stejně tak by mohla říct: Peníze, samé peníze, a přitom ani sou, který bych mohla utratit!

Lámala si tím hlavu skoro celý den.

Obědvala s matkou, a zatímco jako obvykle hovořily o věcech, které obě zajímaly, její myšlenky bloudily kolem jediné otázky - jak získat peníze?

Jedinou věcí si byla naprosto jistá, že ani matka, i kdyby ji o peníze požádala, jich neměla dostatek.

O veškeré výdaje spojené s provozem zámku se staral hrabě, a třebaže hraběnčin majetek, který po manželově smrti zdědila, byl velice slušný, správu nad ním měl hrabě, ona dokonce nemohla podpisovat ani šeky.

Valda si už téměř zoufala, když si vzpomněla na kancelář panství, která byla na konci zámku. Tam vládl monsieur Fèvre - správce panství.

Když si matka šla před večeří odpočinout, Valda rychle zamířila dlouhými přízemními chodbami ke kanceláři.

Byla to čtvercová místnost se stěnami pokrytými mapami a stál v ní veliký psací stůl, u něhož seděl muž ve středních letech, který žil na dvě míle od zámku v hezké usedlosti, jež byla upravena pro něho a jeho rodinu.

Když se Valda objevila, překvapeně vzhledl.

„To je ale milé překvapení, slečno Valdo!“ zvolal. „Ještě že jste mě tady zastihla! Právě končím.“

„Myslela jsem si, že už budete končit,“ odpověděla Valda, „jenže chtěla jsem vás navštívit, a přitom jsme s maminkou měly celé odpoledne plné ruce práce.“

„Ale jsem vám pochopitelně k dispozici,“ řekl monsieur Fèvre. „Neposadíte se?“

Ukázal na židli na druhé straně stolu.

„Mám tady pocit, jako bych byla nadějný nájemce,“ řekla Valda s úsměvem, „nebo možná jako někdo, komu dáváte podporu, protože střecha potřebuje opravu, nebo měl špatnou úrodu.“

„Doufám, že nevypadám jako lidojed,“ usmál se monsieur Fèvre. „Řekl bych, že většina našich nájemců je docela spokojená.“

„A platí nájemné?“

„Samozřejmě že platí!“

Přitom pohlédl mimoděk k pokladně, která stála za jeho psacím stolem.

„Neobáváte se mít ty peníze tady, kde je někdo může ukrást?“ zeptala se Valda.

„Myslím, že to je málo pravděpodobné,“ odpověděl monsieur Fèvre. „Jak jistě víte, jsou v zámku tři noční hlídači. A ten, který má na starosti přízemí, kontroluje kancelář několikrát za noc.“

Pohlédl na okna.

„Když odejdu, okenice jsou zavřeny na závoru a dveře od kanceláře zamčeny.“

„Klíče si berete s sebou domů?“ zeptala se Valda.

„Dříve jsem to dělal,“ odpověděl monsieur Fèvre, „ale od té doby, co správce sousedního panství cestou domů přepadli a sebrali mu klíče a kancelář monsieur de Touriet důkladně vybrali, to nedělám.“

Valda se zasmála.

„Museli si to velice dobře připravit a vědět, kdy odchází.“

„Přesně tak!“ přikývl monsieur Fèvre. „Proto jsme se s vaším otčímem dohodli, že klíče budou zůstat tady.“

„Myslím, že to je velice moudré,“ řekla Valda. „Kam je dáváte?“

„Pokud je pan hrabě na zámku, odevzdávám mu jak klíč od pokladny, tak klíč od kanceláře,“ odpověděl monsieur Fèvre. „Když jste všichni v Paříži, zůstávají u majordoma. Jak jistě víte, slouží Merlimontům od dětství, stejně jako před ním jeho otec a dědeček.“

„Vidím, že myslíte na všechno, monsieur Fèvre,“ zvolala Valda. „Ale trochu mi nahání hrůzu pomyšlení, že se někde poblíž potloukají zloději a lupiči, kteří jenom čekají na příležitost, aby si odnesli naše poklady!“

Povzdechla si a dodala:

„Právě dneska jsem si uvědomila, kolik je v domě cenných věcí.“

„To je pravda, slečno Valdo,“ přitakal monsieur Fèvre.

„Víte, nemám na mysli ani tak cenu vyjádřenou penězi jako cenu historickou,“ řekla spěšně Valda. „Ty předměty odnepaměti patří k rodině a jejich ztráta by znamenala nevýslovnou tragédii!“

„To by skutečně znamenala!“ zvolal monsieur Fèvre.

Valda se zvedla ze židle.

„Je toho mnoho, o čem bych si s vámi chtěla popovídat, ale uvědomuji si, že je pozdě, a vy už určitě chcete jít domů. Vlastně jsem přišla kvůli koním, ale to může počkat do zítřka.“

„Kvůli koním!“ zvolal monsieur Fèvre překvapeně.

„Ano,“ řekla Valda, „napadlo mě, že bychom se měli pokusit přemluvit *beau-père*, aby koupil více běloušů z Camargue. Jednoho máme, jak víte, ale Blanc-Blanc stárne a ti koně jsou tak krásní, že mě napadlo, že bychom jich mohli mít ve stájích víc.“

Věděla, že koně z Camargue jsou jednou z velkých vášní monsieur Fèvre. Ještě že si na to vzpomněla když hledala záminku, proč za ním zajít.

Správcovi zazářily oči, když říkal:

„Často jsem litoval, že pana hraběte nezajímají bělouši z Camargue tolik, jak bych si přál. Jsou jedineční, a zatímco mě uposlechl, pokud šlo o to, abychom měli z Camargue černý dobytek, jízda na Blanc-Blankovi ho netěšila vlastně nikdy.“

„Myslím, že my dva ho budeme muset přesvědčit,“ usmála se Valda. „Třeba bych mu mohla dát klisnu z Camargue jako dárek k narozeninám nebo k Vánocům.“

„To je skvělý nápad, slečno Valdo!“ zvolal monsieur Fèvre.

„Ještě si někdy jindy o tom popovídáme,“ řekla Valda. „Kdybyste zaslechl, že je nějaká na prodej, snad abyste o tom řekl mně, a nezmiňoval se o tom *beau-père*. Musí to být překvapení!“

„Jsem velice potěšen, že se o to zajímáte, slečno Valdo,“ řekl monsieur Fèvre.

„Jenom mě to dneska tak napadlo, když jsem byla na projížďce,“ odvětila Valda, „ale před *beau-père* se o tom nezminíte, že ne? Dokud nebudeme pro něho mít ten dárek.“

„Budu mlčet jako hrob!“ řekl monsieur Fèvre. „To vám slibuji.“

Valda pohlédla na hodiny stojící na krbové římsě.

„Znovu se vám musím omluvit, že jsem vás zdržela povídáním,“ lehce se uklonila, „abych tedy ušetřila váš čas, dejte mi ty klíče a já je *beau-père* odnesu sama. Ušetříte si tím cestu zpátky přes celý zámek.“

„To je od vás velice milé, m'mselle,“ řekl monsieur Fèvre, „ale mně to opravdu nepůsobí potíže.“

„Obávám se, že vaše manželka se už netrpělivě dívá doma na hodiny a diví se, co vás zdrželo,“ usmála se Valda. „A já mám kvůli tomu pocit viny.“

„Je pro mne potěšením, když si s vámi mohu popovídat, slečno Valdo.“

Monsieur Fèvre otevřel dveře kanceláře a Valda čekala na chodbě, zatímco zamykal. Potom natáhla ruku.

„Srdečně vám děkuji, slečno Valdo. Je to od vás velice laskavé,“ řekl monsieur Fèvre.

„Je to moje vina, že jste se tak opozdil,“ odpověděla Valda, „a teď utíkejte domů, jak nejrychleji můžete.“

„Už běžím,“ usmál se.

Rozloučili se a každý zamířil jiným směrem.

Valda vykročila chodbou, která vedla do hlavních částí zámku.

Daleko nedošla. Když zaslechla klepnutí domovních dveří, věděla, že monsieur Fèvre odešel.

Chvilí počkala pro případ, že by se vrátil. Potom se rozběhla zpátky do kanceláře, odemkla si a vklouzla dovnitř. Dveře za sebou tiše zavřela.

Než odemkla pokladnu, zabralo jí to pár minut.

Jak očekávala, byla v ní pěkná hromádka bankovek různých hodnot. Byly narovnané v úhledných hraničkách. Na druhé polici stály sloupečky mincí.

Odpočítala přesně tisíc pět set franků v bankovkách a mincích, napsala na kousek papíru *Vypůjčila jsem si...* a papírek zasunula pak pod hromádku bankovek, kde se domnívala, že si ho nikdo nepovšimne, dokud monsieur Fèvre nebude dělat účetní uzávěrku.

Napadlo ji, že k tomu dojde až koncem měsíce, kdy pravděpodobně poté, co nájemci zaplatí nájemné, budou peníze odvezeny do banky v Arles.

Valda uzamkla pokladnu i dveře kanceláře a rozběhla se zpátky do hlavního vestibulu. Tam zastihla jednoho z lokajů.

„Kde je pan hrabě?“ zeptala se.

„Zrovna šel nahoru, m'mselle, aby se převlékl k večeři.“

Právě toto chtěla Valda slyšet, a proto vstoupila do knihovny, kde otčíl obvykle sedával, a položila klíče doprostřed psací mapy na jeho stole.

Bude si myslet, že je tam nechal monsieur

Fèvre, než odešel domů, a vůbec je nebude spojovat s ní.

S vědomím, že si počínala docela chytře, vyběhla nahoru do svého pokoje, aby se převlékla k večeri.

Kapitola třetí

Valda seděla vpředu na voze phuri dai. Když se karavana zvolna rozjela po prašné silnici vpřed, pocítila prudké vzrušení.

Na jedné straně bylo vidět za olivovým hájem červenou ornici, tak typickou pro pole v Provinci. Olivovníky byly ve vycházejícím slunci stříbřitě zelené a šedivé holé vápenkové skály se tyčily jako podivné prvotní kamenité útvary nad červenou rovinou.

Silnici lemovala pole máků, levandule, divokého tymiánu a žlutého hlodáše, kdežto proti modré obloze se tyčily bílorůžové mandlovníky.

Byla to taková krása, že Valda měla pocit, jako by se ocitla v pohádce, která tvořila součást jejího dobrodružství.

Dokonce ani nyní nemohla ještě uvěřit, že se skutečně vydala na nejdůležitější cestu, jakou kdy podnikla, a že se opravdu opovážila opustit domov, aby dokázala otčímovi, že se umí o sebe postarat.

Když se plížila dolů, než se kdokoli v zámku probudí, oblečená do cikánských šatů, s fotografickým aparátem v jedné ruce a s plátným vakem v druhé, strašlivě se bála, že na konec se jí nepodaří odejít.

Někdo ji určitě zahlédne a odmítne ji pustit ven. Věděla, že kdyby některý ze starých služebníků viděl, jak se krade ven v tak časnou hodinu, vzbudil by její matku, protože by považoval za svou povinnost uvědomit hraběnkou, že její dcera si počíná velice podivně.

V domě panovalo naprosté ticho.

Noční hlídač obešel poschodí před pěti minutami. Valda slyšela, jak prošel kolem jejích dveří, a předpokládala, že se nyní všichni hlídači sejdou v přízemí v malé místnosti, kde si vypijí čaj nebo kávu, aby neusnuli.

Teď nastala její chvíle. Po špičkách spěcha-

la temnou chodbou a pák zadním schodištěm dolů.

Neodvážila se jít přes kuchyně pro případ, že by některá kuchtička časně vstala, aby pokolikáté už vydrhla podlahy vykládané velkými plochými kameny, což patřilo v zámku k nejnamáhavějším pracím.

Místo toho odsunula závoru u dveří, které vedly do zahrady. Málokdy se těmi dvěma chodilo, a tak doufala, že skutečnost, že jsou otevřené, snad unikne pozornosti, dokud den nepokročí.

Následovala příkladu svého otce a snažila se domyslit každou podrobnost, která by jí mohla na poslední chvíli překazit plán na útěk.

Venku před ložnicí nechala lístek:

Nebud'te mě, prosím, chci spát déle.

Věděla, že ten vzkaz zadrží každého, kdo by chtěl vstoupit do jejího pokoje před jedenáctou hodinou.

Na toaletní stolek položila dopis pro otčímá.

Pečlivě si všechno promyslela, než napsala:

Můj nejdražší beau-père,

miluji Vás pro Vaši laskavost a péči o mne, ale nemohu připustit, abyste mi vybíral manžela. Včera jste mi řekl, že bez maminy pomoci si nedokážu koupit ani šaty, ani bez doprovodu cestovat do Paříže. Také jste mi řekl, že mezi mými vlohami se nenajde žádná taková, s níž bych se uživila. Byla to výzva, a ja mám pocit, že Vám mohu dokázat, že všechno to svedu sama bez pomoci kohokoli, a Vy potom budete souhlasit s tím, že jsem schopná vybrat si muže, s nímž mám strávit celý život.

Nepřipusťte, prosím, aby si maminka dělala kvůli mně starosti. Slibuji, že se ihned vrátím domů, kdyby se mi na mé cestě vyskytly nějaké vážné potíže.

Miluji Vás, a nehněvejte se na svou schovanku, která má dobrodružné sklony.

Valda

Velmi pozorně dopis přečetla, aby se přesvědčila, že v něm nemá žádnou chybu.

Měla pocit, že otčím po přečtení dopisu bude přesvědčený, že se vydala do Paříže, a nepochybně ji bude hledat tam.

Ale hrozilo i nebezpečí, že ji bude hledat

v Arles, odkud by mohla jet vlakem, a pokud cikáni neprojedou městem, dřív než se on vypraví na nádraží, zahlédne třeba karavanu a snad ji i zastaví, aby se vyptal, zda ji neviděli.

Potom si Valda ale řekla, že je to velice nepravděpodobné.

Ačkoli hrabě velmi ochotně nechával cikány tábořit na svém panství, protože to byla tradice, kterou se řídil každý hrabě de Merlimont již po několik století, jako lidé ho nijak zvlášť nezajímali.

Ve skutečnostech často Valdinu zájmu o jejich původ a historii smál, byla tedy přesvědčená, že by ho nikdy ani na okamžik nenapadlo, že by snad cestovala s nimi nebo je požádala, aby jí napomohli k útěku z domova.

Cikány uvedlo do rozpaků, když zjistili, že „ta přítelkyně“, kterou očekávali, je ve skutečnosti Valda.

„Víš pan hrabě, že pojedete s námi, slečno?“ zeptal se vataf.

„Neví,“ odpověděla upřímně Valda. „Ale slibuji vám, monsieur vataf, že se na vás nebude zlobit, jestli zjistí, kde jsem, třebaže na mne se patrně rozhněvá.“

Věděla, že vataf nyní zvažuje, zda je moudré, že ji bere s sebou. Rychle mu podala dvě stě franků, které mu slíbila. Než stačil něco říci, rozběhla se hledat phuri dai.

Starou cikánku rovněž překvapilo, že vidí Valdu.

„To není správné, slečno!“ řekla. „Pan hrabě a paní hraběnka, vaše matka, si o vás budou dělat starosti.“

„Já chci, aby si je dělali!“ odpověděla Valda. „Jakmile se vydáme na cestu, budu vám o tom vyprávět.“

Phuri dai neodpověděla a po chvíli řekla Valda chvatně:

„Prosím vás, vezměte mě s sebou! Slibuji vám, že z toho nebudete mít žádné nepříjemnosti, a pro mne je to nesmírně důležité!“

Mluvila upřímně a odhodlaně. Phuri dai se na ni zkoumavě zahleděla a nejistota v jejích očích se proměnila v soucit.

„Pomůžeme vám, pokud to jen půjde,“ přikývla stará cikánka.

„Děkuji vám,“ odvětila Valda. „Chci jen to, abych mohla jet s vámi, a když ne až do Saintes Maries de la Mer, pak aspoň co nejdál odtud.“

V noci ji napadlo, že by cikánům nemuselo

být milé, kdyby přijeli do Saintes Maries de la Mer s gádžou.

Slavnost se konala dvacátého čtvrtého května a Valda si pomyslela, že by snad bylo moudré, kdyby se k nim připojila, až skončí jejich bdění v kryptě a moře jim požehná.

Nicméně v této chvíli ji zajímalo pouze to, aby se už ocitla na opačném konci Arles, a když ji phuri dai pozvala do svého vozu, s radostí to přijala, protože cítila, že se jí nechce odpovídat na otázky ostatním cikánům nebo se nějak jimi zabývat.

Poprvé ji do vozu, který byl určen jí, odvedlo nějaké dítě.

Vůz byl malý a pomalovaný veselými červenými, bílými a zelenými znameními a táhl ho grošovaný kůň s dlouhou hřívou a rozevlátým ohonem.

Odvovělá dcera phuri dai už seděla vpředu na voze. Byla to drobná žena s velice snědou pletí a stydlivým pohledem a Valda vytušila, že není o mnoho starší než ona.

Její manžel byl při nějaké nehodě zabit a ona neměla žádné děti. Valda se později dozvěděla, že už má mezi muži několik nápadníků, kteří hoří netrpělivostí, kdy se za jednoho z nich provdá.

Nyní se na Valdu pouze usmála a pomohla jí naložit aparát a plátěný vak na vůz. Potom se Valda vrátila, připojila se k phuri dai a průvod se vydal na cestu.

Koně si za těch osmačtyřicet hodin důkladně odpočinuli. Byli teď svěží a klusali po úzké silnici, která asi po dvou mílích ústila na hlavní silnici na Arles.

Valda seděla uvnitř ve voze.

Třebaže bylo časně ráno, bylo venku poměrně hodně lidí, a Valda si vzpomněla, že ženy z Arles jsou považovány za nejhezčí z celé Francie.

„V Arles koluje lidem v žilách mnoho římské krve, která se smísila s řeckou a galskou,“ říkával hrabě. „Ženy z Arles vědí, že jsou krásné, a nikomu nedovolí, aby na to zapomněl!“

Zasmál se a dodal:

„Dokonce i rybářky na tržišti se cítí jako královny a ve svých černých mantilách přehozených přes ramena se nesou jako bohyně.“

Byla to pravda, Valda si povšimla, že jejich rovná obočí a drobné nosíky připomínají Řekyně a že mají překrásné černé oči a husté černé vlasy, které rámují jejich olivovou pleť.

„Viděla jste někdy v amfiteátru býčí zápasy?“ zeptala se phuri dai.

Valda zavrtěla hlavou.

Kolikrát otčíma o to žádala, ale vždycky odmítl.

Amfiteátr patřil k mnoha pamětihodnostem v Arles, vídala ho často, ale pokaždé v době, kdy se tam nic neodehrávalo.

Prý ho vybudovali Římané a pojal třicet tisíc diváků, což bylo víc, než kolik činil počet obyvatel Arles nyní. Byly tam tři tribuny se sedadly, jedna pro senátory, druhá pro patricie a ta nejvyšší pro obyčejné lidi. Nyní se z nich staly promenády.

Lidé v Arles vášnivě milovali býčí zápasy. Proto se konaly po celé léto každý týden.

Věděla, že tyto býčí zápasy se naprosto liší od těch, které jsou pořádány ve Španělsku. Neodehrávaly se při nich žádné krutosti, žádné týrání býků, nebyli tu zranění.

„Býkovi se nic nestane, jen se rozzuří a chce bojovat,“ vysvětloval hrabě. „Boj ho těší a někdy neumí přestat.“

„Nicméně je to nesmyslné!“ poznamenala Valdina matka.

„Hodně sportu je nesmyslných,“ odušil hrabě, „a třebaže tyto býčí zápasy nejsou kruté, vůbec vám nehodlám doporučovat, abyste se šly na ně podívat.“

O sobotách bylo v Arles vždycky živo, na tržišti se shromažďovali guardianové - neboli pastevcí, a manadierové - neboli sedláci; cikáni se tam snažili prodat koně; Španělé, Alžíráné a Korsičané se ucházeli o práci u sedláků.

A pak tam samozřejmě byli matadoři se svou tak typickou a nezaměnitelnou chůzí tanečníků.

Valda se vlastně neobávala, že by mohla být odhalena, než dorazí do Arles, nicméně si s úlevou oddechla, když měli konečně město za zády, přijeli k rhónské deltě a po boku jim zůstala stříbrná řeka.

Území Camargue zabíralo sto čtyřicet tisíc akrů a od ostatní Francie je oddělovala dvě hlavní ramena Rhóny, která se u Arles rozdělovala.

Od té doby, co zde římský šlechtic Aulus Annius Camarus vlastnil rozsáhlé pozemky a nazval je *Insula Camarica*, se tady skoro nic nezměnilo.

Vstupovala na území, které bylo opředeno

mýty, legendami a milostnými příběhy - do tajuplné divočiny na pobřeží Středozemního moře, do říše divokých běloušů, divokých černých býků, růžových plameňáků, do kraje, který odpradáвна patřil cikánům.

„Byla jste už někdy tady, slečno?“ zeptala se phuri dai.

„Ne, nikdy,“ odpověděla Valda, „ale těšila jsem se, že to tu jednou spatřím.“

Míjeli rozlehlé vinice, lány obilí, sady a pastviny.

Každá míle je přibližovala krajině, o níž Valda věděla, že ji tvoří mozaika jezer, rákosí, lagun a slaných stepí, a dokonce i zde jako by se již vyskytovalo více ptactva a více květin než v končinách, které opustili.

Široko daleko se táhly porosty topolů, jilmů, vrb, bezů a jasanů, ale Valda věděla, že záhy dorazí do kraje vyschlé trávy a sladkovodních močálů.

„Tady je krásně!“ řekla nahlas.

„Je to tu divoké, stejně jako jsme divocí my,“ řekla phuri dai. „A proto sem rádi jezdíme. Cítíme se zde jako doma.“

„A navíc, kdybyste chtěli, mohli byste zde přebývat po celý rok,“ poznamenala Valda.

Phuri dai se usmála.

„My musíme stále putovat z místa na místo,“ odpověděla. „Patří to k našemu životu - a navíc se musíme starat o živobyčí.“

„To je pravda,“ přikývla Valda, „a přesto to musí být někdy smutné, být ustavičně v pohybu, stále někam mířit.“

„Takový už je náš způsob života,“ řekla prostě phuri dai. „Třeba je to naše kletba, třeba je to pro cikány požehnání. A proto své štěstí nalézáme jen mezi svými.“

Později večer, když se utábořili na noc, Valdu napadlo, že měla naprosto pravdu.

Našli si louku, kde jim znamení říkalo, že jsou vítáni, nedaleko rozlehlého statku, kterému se říká *mas*.

Střecha byla z červených provensálských tašek a kolem stavení rostly cypřiše, aby je chránily před divokým větrem, který zde zřejmě v zimě vane od moře.

Valda věděla, že většina selských stavení v Camargue je chráněna cypřiši, které byly sázeny blízko stavení, nebo košatými platany, jež navíc zpevňovaly svými kořeny prašnou půdu.

A těch nádherných květin! Červené zdi byly

porostlé vistárií a ve vysoké trávě, která ještě nebyla posečena, rostly divoké kosatce a orchideje.

Sedlák přijel za cikány, aby si s nimi pohovořil, a Valda poprvé spatřila camargueského bělouše s typickým velkým koženým camargueským sedlem.

Vpředu vybíhá sedlo do špičky a zadní část je ozdobena plastickým ornamentem.

Patří k nim dlouhé kovové třmeny, které prý používali už středověcí křižáci.

Cikáni poděkovali sedlákově, že jim dovolil, aby se tu mohli utábořit, potom sedlák odcválal a cikáni začali vypřahat.

Ženy se pustily do přípravy večeře.

Záhy Valda ucítila příjemnou vůni, stoupala ze začouzených kotlíků zavěšených na třínožkách nad ohni.

Brzo vzplálo několik ohňů, protože i mezi cikány panovala jakási etiketa, a tak vataf, phuri dai, jejich synové a dcery zasedli spolu s Valdou k jednomu ohni, kdežto ostatní rodiny jedly zase u svých ohňů.

Valda se nechtěla všetečně vyptávat, co to jedí, když ale pokrm ochutnala, uvědomila si, že je to kuře, a zauvažovala, z kterého statku asi pochází.

Vždyť to může být i ten kapoun, kterého dala vatafovi včera.

Nicméně byl připraven tak, jak ho ještě nikdy nejedla, a phuri dai, jako by si uvědomila, na co Valda myslí, jí vysvětlila: „Při vaření užívám hodně bylin a v tomhle jídle jsou kromě ostatní zeleniny, která roste divoce, i kopřivy, a samozřejmě houby.“

„A co vaříte, když nemáte ani kuře, ani králíka?“ zeptala se Valda.

Vataf se usmál.

„To pak si musíme najít niglo,“ odpověděl.

Valda věděla, že to je ježek, a vzpomněla si, že jí někdo vyprávěl, že je to velice oblíbené cikánské jídlo, které se konzumuje při slavnostních příležitostech.

Nicméně byla ráda, že právě tento večer nebyl na jídelníčku.

Na ježka by asi velkou chuť neměla, třebaže žila ve Francii a velice často pozorovala, jak si lidé pochutnávají na žabích stehýnkách a hlemýždích.

K dušenému kuřeti nebyl chléb, nýbrž kuříčnické placky, které byly ochuceny semínky a kari.

„Kalderašové mají placky velice rádi,“ vysvětlovala phuri dai.

Placky jsou velmi chutné, ale Valda by dala přednost obyčejnému chlebu.

K jídlu jí nenabídli víno, jak očekávala vzhledem k tomu, že to byli francouzští cikáni, místo toho popíjeli čaj.

Během cesty několikrát přistoupili mladší cikáni k vozu phuri dai a přinesli jí šálek horkého čaje. Valda si povšimla, jak jej cikáni pili, vždycky si trochu čaje nalili na podšálek a vysrkli ho.

Celou cestu kouřila phuri dai dýmku, ale nebyl v ní tabák, nýbrž směsice bylin a suchého listí.

Vonělo to velice příjemně, když se ale phuri dai zeptala Valdy, zda by si i ona nechtěla zakouřit, dívka zavrtěla hlavou.

„Máte pravdu, slečno,“ řekla phuri dai, „ženy by neměly páchnout kouřem. Je to zlozvyk, mne ale těší!“

Zasmála se a pokračovala:

„Nějaký ten zlozvyk máme všichni, jinak by byl život příliš nudný.“

„Nechce se mi věřit, že byste se vy někdy nudila,“ usmála se Valda. „To my žijeme zavření v domech jako v klecích, a proto je náš život tak nudný.“

Její tvář jako by rezonovala se slovy, která právě pronášela. Po chvíli se phuri dai zdánlivě bezelstně zeptala:

„Proč jste utekla, slečno?“

„Protože můj otčím si přeje, abych byla provdána po francouzském způsobu za muže, jehož jsem v životě neviděla, prostě jenom proto, že společensky by to pro nás oba bylo výhodné.“

Poté se rozhostilo ještě hlubší ticho.

Phuri dai seděla a hleděla upřeně na cestu, opatřtě držela volně v ruce a koně si klusali, jak sami uznali za vhodné.

„A to je špatné!“ pokračovala Valda. „Pro mne je to v každém ohledu špatné! Odmítám se provdat za muže, jehož nemiluji!“

„A patrně jste si sama žádného nenalezla,“ pokývala hlavou phuri dai. „To by pak bylo lepší nevdávat se vůbec!“

Stařena se k Valdě obrátila a usmála se na ni.

„Nemusíte se obávat, slečno. Najdete si muže, který se k vám bude hodit, protože tomu tak příroda chce. Podívejte se na kachny, čápy,

koroptve, racky a volavky. Touto roční dobou si samci vyhledávají samičky a stavějí jim hnízda. A co je přirozené pro ně, je přirozené i pro nás!"

„Mám stejný názor," odpověděla Valda.

Vzpomněla si na noční dovádění sov.

„Život není snadný nikdy," pokračovala phuri dai. „Za to, co chceme, musíme bojovat a snad i trpět, ale nakonec to má smysl."

„Říkáte přesně to, co chci slyšet," odtušila Valda. „Přijmout pasivně to, co se má stát, považují za zbabělé, a kromě toho je to jistá stezka do neštěstí."

„Vy hledáte lásku," řekla phuri dai. „Tu chtějí všechny ženy, lásku muže, který vás vyhledá, protože jste žena, jež k němu patří, a on je muž, který patří k vám."

Valda zatajila dech.

„Ano, toto chci. Toto hledám."

„Pak to i najdete," řekla phuri dai.

„Víte to jistě?"

„Vím to jistě," odtušila phuri dai.

Valdu napadlo, že by mohla stařenu požádat, aby jí vyčetla budoucnost z karet, a snad se jí podívala i na čáry na dlani; ale než to uvážila, phuri dai jí dokázala, že jí čte myšlenky, protože řekla:

„Je lepší, když člověk nezná svou budoucnost. Pokud je nejistý nebo má strach, může mu to dodat důvěru. Ale máte-li v sobě víru, víte bez čarování, že váš život se naplní a že získáte to, co sama chcete dát."

Valda se nad tím na chvíli zamyslela a potom řekla:

„Myslíte tím, že lásku získám, jsem-li ochotna ji dát?"

„Takový je zákon přírody," odpověděla phuri dai. „Každý dává, každý dostává. Pouze tomu, kdo nedává, zbude prázdné srdce a prázdná duše."

„Rozumím," řekla Valda.

Pocítila, jak se jí v hrudi rozlévá teplo, protože phuri dai vyjádřila slovy a potvrdila to, co sama cítila.

Vypravila jsem se na svou vlastní křižáckou výpravu, pomyslela si, abych hledala lásku, abych hledala naplnění života.

Vděčně pohlédla na phuri dai rozzářenýma očima.

„Jsem velice ráda, že jsem sebrala odvahu a přišla za vámi."

„Odvahu potřebujeme všichni," odpověděla ci-

kánka. „Bez ní by náš život byl nicotný a prázdný."

Valda si pomyslela, jakou odvahu museli cikáni prokazovat po celá staletí pronásledování.

Navzdory veškerému úsilí zničit je, uvěznit, hnát je ze země do země přežili a zůstali lidmi, kteří budí úctu, mají své vlastní zvyklosti, své vlastní řemesla a dokonce i své náboženství.

A navíc byli - navzdory tomu, co se o nich povídá - mnohem mravnější než většina těch, kdo jim ubližovali.

Když se Valda zeptala cikánů, jestli bude moci s nimi cestovat, věděla, že se vůbec nemusí obávat jejich mužů.

Jednak byla gadžo, a proto byla pro jejich muže nedotknutelná. Jednak cikáni uzavírají sňatky velice záhy a je naprosto vyloučené, aby muž byl nevěrný své ženě nebo žena nevěrná svému muži.

Cikána, který se zachoval nepoctivě nebo zostudil svůj kmen, čekalo přísné potrestání.

Možná kradou a zcela jistě pytláci, protože cikáni věří, že Bůh daroval tvory přírody těm, kteří je potřebují. Cikáni však málokdy vraždí a trestné činy, jichž by se dopouštěli na ženách, jim žádné policejní záznamy nikdy nepřičítaly.

„Váš lid je velice odvážný!" řekla Valda nahlas.

„My potřebujeme odvahu k životu," řekla phuri dai prostě.

Valda si přitom vzpomněla, že ještě v minulém století byli baskičtí cikáni povinni nosit červené přílby označené kozí nožkou a chodit bosí.

Dokonce i těm, kdo přijali katolictví, byla v kostelích vyhrazena zvláštní místa a svěcené vody se směli dotýkat jen hůlkou.

Když dojedli, zůstali sedět u plápolajícího ohně. Pojednou se v nočním tichu ozvaly tóny písně. Byla to milostná píseň a po chvíli se k ní přidaly housle, na které krásně hrál asi šestnáctiletý mladík.

„To je můj vnuk," řekl hrdě vataf. „Je to muzikant tělem i duší."

„Učil se to někde?" zeptala se Valda.

Vataf zavrtěl hlavou.

„S takovým nadáním se u nás lidé rodí," řekl. „Hudbu milují všichni cikáni. Jen co dorazíme do Saintes Maries de la Mer, sama pozná-

te, co umíme. Počkejte, až uvidíte naše dívky tančit."

K houslím se připojily dudy. I další ženy se daly do zpěvu a nyní už to nebyla prostá píseň, nýbrž mohutný vícehlasý chorál, který jako by dokonale ladil s tmou kolem, praskajícím ohněm a s hvězdami nad hlavou.

Valdu napadlo, jak by asi tuto chvíli prožívala, kdyby seděla po boku muže, který by ji miloval.

Nedovedla si představit nic romantičtějšího než naslouchat cikánské hudbě a vědět, že nablízku je muž, při jehož dotyku se zachvěje.

Vcítila se do svých představ tak živě, až se jí zdálo, že sen se proměňuje ve skutečnost.

Potom phuri dai povstala. Pohybovala se pomalu a jen s obtížemi překonávala bolest v nohou.

„Je načase uložit se ke spánku," řekla, „a vy, slečno, se musíte dobře vyspat, protože zítra časně ráno se opět vydáme na cestu."

„Pak tedy půjdu také spát," řekla Valda.

Popřála dobrou noc vatafovi i phuri dai a vyšplhala do svého povozu.

Ten stál vedle vozu phuri dai a oba byly poněkud stranou ostatních.

Zařízený byl velice jednoduše. Na podlaze ležela podložka, dvě přikrývky a povlečený polštář.

Panovala tam dokonalá čistota a voněly tam byliny, svazek usušených bylin visel i od stropu.

Přední část vozu byla zatažena těžkým závěsem a okénka vysoko nahoře po jedné straně vozu byla zakryta hezkými bavlněnými záclonkami. Bylo tam také několik polic, z nichž se před jízdou všechny předměty sundávaly.

Podlaha byla zakrytá vlněným kobercem a Valda našla umyvadlo i konev s vodou.

Věděla, že to je výsada, které se ostatním nedostává, neboť ti se myli v řekách nebo u studní.

Valda si svlékla červenou sukni, těch několik spodniček a vyšívanou blůzu. Potom zaváhala, než si svlékla spodní prádlo.

Byla přesvědčená, že cikáni to nedělají, ale řekla si, že nemá důvod, proč by se měla chovat jinak, než si počíná doma.

Natáhla si noční košili, vklouzla pod pokrývky a uvědomila si, že matrace je překvapivě měkká. Doma si vždycky klekala k lůžku, aby

se pomodlila, ale tady jí to připadalo divné, že by měla klečet u matrace na zemi, a tak se pomodlila vleže.

Ale dnes z jejích úst plynula jiná slova modlitby než jindy. Dnes prosila, aby se neocitla v nebezpečí, nebála se a nebyla odhalena.

„Pomoz mi, Pane Bože," modlila se, „abych dokázala *beau-père*, že jsem nejen rozumná, ale také způsobilá k tomu, abych provedla to, co chci. A pomoz mi najít muže, který mne bude milovat, a ne pouze proto, že mám peníze."

Věděla, že toto je mnohem důležitější než cokoli jiného.

I když muž prohlásí, že ji miluje, jak mu vůbec může uvěřit, že by k ní choval stejné city, kdyby byla chudobná a nekynula mu s ní nádavkem skvělá budoucnost?

Kdyby měl tatínek i syna, pomyslela si, všechno by dopadlo úplně jinak. Většina peněz by připadla bratrovi, a mně by zbylo jen tolik, abych mohla pohodlně žít.

Až se vdá, bude mít velkou rodinu - spoustu synů, ale jenom málo dcer!

Potom, už v polospánku, se zasmála.

„Nejdříve si ovšem pro ně musím najít otce!"

Vzpomněla si na slova phuri dai.

„Příroda tomu chce, aby si každý našel svého druhá!"

Když se záhy po svítání vydávali na cestu, slunce ještě nevyšlo a bylo dost chladno. Horký čaj, který Valda vypila z talířku stejně jako cikáni, protože měli naspěch, ji zahřál a povzbudil.

Snědla placku potřenou máslem, ale to už phuri dai pobídla koně a zařadila se hned za vůz vatafův, který jel v čele karavany.

Jakmile opustili *mas* s jeho obdělávanými poli, uviděli mělká jezírka a travnaté plochy, kde rostly spousty sedmikrásek, jetele, drchníček, modrých kosatců a divokých mečků.

Rozkládaly se tam veliké pastviny a v místech, která dobytek příliš nevypásl, zapustil kořeny ptačí zob se svými temnými, úzkými, věčně zelenými lístky.

Nyní Valda poprvé spatřila purpurové volavky a ústřičníky, také tenkozobce s černými křídly, elegantní bílé volavky, zlaté kulíky a jiné brodivé ptáky.

„Právě mají svůj jarní tah," vysvětlovala

phuri dai, která si všimla, kam se Valda dívá.

„Chtěla bych vidět plameňáky," povzdechla si Valda.

„Ty uvidíte později," odvětila phuri dai.

Valda nemohla odtrhnout oči od mělčin, protože věděla, že nehybně stojící plameňáci se budou podobat růžové stěně, což je možné vidět pouze v Camargue, ve Francii nikde jinde.

Jeli dál, nezastavovali se ani v poledne, aby něco pojedli, ačkoli cikáni přinesli phuri dai a Valdě nezbytný čaj a kukuřičné placky s paštikou, u které nedovedla určit, z jakého masa je připravená.

Byla velmi chutná, ale Valda se obávala zeptat, co to jí, aby se náhodou nedozvěděla, že ježka.

Nicméně s chutí pojedla a čaj ji potěšil, cikáni přišli cestou několikrát a znovu jim naplnili šálky.

Nyní před nimi ležela oblast Albaron, a když do ní vjeli, rázem se ocitli v pravém Camargue.

Kolem se rozkládaly obrovské vodní plochy, rozebrané skály a nekonečné travnaté plochy.

„Myslím," řekla náhle Valda, „že tady bych se s vámi mohla rozloučit! Jsem přesvědčená, že právě tady najdu divoké bělouše, které chci fotografovat. A později, až bude po slavnosti v Saintes Maries de la Mer, se k vám opět připojím, jestli dovolíte."

Měla dojem, že phuri dai se po tomto jejím rozhodnutí ulevilo, ačkoli jistá si tím nebyla.

„Do Saintes Maries de la Mer je to přes dvacet mil," řekla. „Ale pokud se k nám budete chtít zase připojit, jsem přesvědčená, že z Albaronu do Saintes Maries de la Mer vás nějaký povoz doveze."

„To jistě," souhlasila Valda. „Chtěla bych vám tedy poděkovat, madame, za laskavost, a přijměte peníze, které vám za ty dva dny dlužím."

Přitom vytáhla sto franků, ale phuri dai mávala rukou.

„Mezi přáteli se peníze nedávají," řekla. „Vy a vaše rodina jste se k nám vždy chovali přátelsky a nic za to nechtěli. Cestujete s námi jako jedna z nás."

„Děkuji vám," řekla Valda. „Jste laskavá a já jsem vám za pomoc velice vděčná."

„Dávejte na sebe pozor, slečno," řekla phuri dai. „Pomodlím se za vás k blahoslavené Sáře!

Budu se modlit, abyste našla, co hledáte, a abyste byla šťastná."

„Děkuji," řekla opět Valda.

Phuri dai zarazila koně a Valda vystoupila.

Zašla k povozu, který jel za nimi, a od dcery phuri dai si vzala aparát a vak.

Opět vyjádřila své díky. Když se průvod vozů znovu pohnul, stála a hleděla za ním, dokud jí poslední vůz nezmizel z očí. Potom se otočila a kráčela po silnici na východ. Na mapě si vyhledala, že cesta vede kolem výběžku Etang de Vaccarès, největší vnitrozemské laguny v Camargue.

V dálce zahlédla veliké stádo černého camargueského dobytka, ale ten ji nijak zvlášť nezajímal.

Na lagunách hnízdlily divoké kachny a Valda rozeznávala husice, hvízdáky, kachny chcholaté, lžičáky a ostralky.

Byli tam také jeřábi a čírky a přes cestu jí přeběhla lasička.

Šla dál, až náhle vlevo se kmitlo něco bílého.

Zastavila se, zatajila dech a potom si uvědomila, že se nemýlila.

Na bažinaté louce se popásalo veliké stádo camargueských běloušů.

Valda uvažovala, co by měla udělat.

Koně jako by se vzdalovali. Potom, když je sledovala pozorněji, se jí zdálo, že se k ní spíš blíží. Zahlédla další dva koně, jak se připojili ke stádu, a napadlo ji, že asi směřují k Etang de Vaccarès, která se rozkládala po druhé straně cesty.

Ale také mohou utéci, a jí se snad už nikdy nenaskytne příležitost, aby si vyfotografovala tak veliké stádo běloušů.

Na travnatých ostrůvcích rostl nedomrlý ptačí zob, ale černaly se tam i skupinky tamaryšků.

Tamaryšku se daří, jak Valda věděla, pouze na březích jezer nebo míst, kde je dostatek sladké vody, a protože byl květen, byly tamaryšky obaleny růžovými květy.

Napadlo ji, že v té záplavě barev se musí ztratit její zářivě červená sukně a oslnivě bílá blůzka.

U keře poblíž silnice odložila plátěný vak, zula si kožené topánky a stáhla punčochy, které nosila ze slušnosti, protože ty k cikánskému oděvu nepatřily.

Poskládala je u vaku a vzala si aparát.

Měla by se přebrodit ke koním tak, aby si jí nepovšimli, skrývat se za trsy rostlin a za křoviska, pokud se k nim chce přiblížit natolik, aby si je vyfotografovala.

Rozhlédla se, a protože nikoho nespatriila, vykasala si ke kolenům sukni i všechny ty spodničky a vstoupila do vody.

Voda nebyla tak studená, jak očekávala, slunce už ji ohřálo.

Fotoaparát nebyl tak těžký, aby jej neunesla. Protože expozice byla u tohoto nového typu mnohem rychlejší, byla Valda přesvědčená, že pokud koně nebudou cválat příliš rychle, pořídí si pěkné snímky.

Ale opravdu se musí snažit! A opět si pomyslela, že nejpřesvědčivější odpovědí na otčímovo bezdůvodné tvrzení, že nemá žádné schopnosti, jimiž by se uživila, bude, když v Paříži uspořádá výstavu svých snímků z Camargue.

Chvíli se brodila vodou a potom se ocitla v trávě, ale naneštěstí tam už nerostly křoviny, aby se za nimi skryla.

Neodvažovala se pohybovat rychle, aby nenatropila hluk, už ale urazila většinu cesty, když konečně zjistila, že se dostatečně ke koním přiblížila, aby si byla téměř jistá, že z této vzdálenosti je bude moci fotografovat.

V té chvíli hřebec zdvihl hlavu, musel tedy vycítit nebezpečí. Pokud nechce, aby jí utekli, musí si počínat velice tiše.

Valda se skryla za keř a bezpečně kryta jeho větvemi pozorovala stádo koní. Vyprávění o jejich kráse nijak nepřehánělo.

Nebyli nijak vysocí. Vlastně většina vypadala menší dokonce i než kůň, který patřil jejímu otčímovi, odhadovala, že jsou vysocí pouhých čtrnáct pěstí.

Nicméně vypadali statně a nyní už chápala, proč byli považováni za nejsilnější koně, jací kdy byli.

Měli svalnaté šíje, široká čela a oči velice hluboko posazené. Avšak zvláštní ráz a vznešenost jim dodávaly dlouhé hřívy a ohony, které jim sahaly až po zem.

Není divu, že vypadají, jako by na nich jezdili bohové! pomyslela si Valda.

Ležela teď v trávě, pozorovala je a myslela na to, že krásnější zvířata snad ani nikdy na zemi nežila, až si téměř s úžasem uvědomila, že se tak pohroužila do jejich obdivování, že je dosud ani nevyfotografovala.

Zvolna, centimetr po centimetru se k nim plazila, až se ocitla na samém okraji travnatého ostrůvku.

Od koní ji dělil pruh vody, ale postaví-li si aparát před sebe, může na ně zaostřit.

Valda velice pomalu zdvihla hlavu, aby se podívala do hledáčku a přitom aby její pohyby nevzbudily pozornost koní.

Zaostřila. Teď ještě stisknout spoušť a bude to. Vtom však zaslechla za sebou dupot cválajících kopyt, a když se ohlédla, aby zjistila, co se děje, koně, do té doby mírně se popásající, se rozběhli pryč.

Tiše vykřikla leknutím. Zdálo se jí, že kopyta, která zaslechla, dusají téměř u ní. Vlastně jako by v příštím okamžiku měla být rozdupána.

Mimoděk, aniž si vlastně uvědomila, co dělá, se vztyčila na kolena.

Vtom vycítila, že kůň běží přímo k ní. Vykřikla hrůzou, a z travnatého ostrůvku se skulila do mělké vody.

Ta se kolem ní rozstříkla a Valda vykřikla znovu. Potom uviděla, že na tom koni, který cválal za ní, sedí člověk.

Valdě, která zpola ležela ve vodě, tvář postříkanou a aparát vedle sebe, se zdálo, že jezdec vypadá jako ďáblův vyslanec.

Cválal na bělouši s obvyklými dlouhými kovovými třmeny, nohy neměl téměř vůbec pokrčené.

Rozčilená a vyděšená Valda vyhrkla:

„Nemůžete se podívat, kam jedete? Div jste mě nezabil!“

Mluvila francouzsky a muž jí odpověděl: „Co tím prokristapána sledujete, že se schováváte v trávě? Neměl jsem tušení, že tady někdo je.“

Valda se ve vodě posadila a sáhla po aparátu, který si klidně plul po hladině.

„Úplně jste mi zkazil obrázek, fotografovala jsem!“

Muž zarazil koně. Nyní řekl změněným tónem:

„Jste fotografka?“

„Chci jí být!“ odsekl Valda nevrle. „A vy jste mi to zkazil!“

Při těch slovech se postavila. Uvědomila si, že sukni má promáčenou a žádá blůzky také. Dokonce i z červeného šátku, který jí kryl vlas, jí kapalo na záda.

Stáhla si šátek a lítostivě na něj pohlédla.

Muž, který seděl na koni a pozoroval ji, po chvíli řekl:

„Na cikánku nevypadáte, třebaže jste tak oblečená! A v životě jsem neslyšel o cikánovi, který by fotografoval!“

„Nejsem cikánka!“ odsekla Valda. „A vůbec, *je suis Anglaise!*“

„A tím je všechno vysvětleno!“ odpověděl muž anglicky. „V životě jsem neviděl cikánku nebo Francouzku, která by měla modré oči a rusé vlasy.“

Nyní poprvé se na něho Valda podívala zpříma. Teď když ji nijak neohrožoval, jí nepřípadal tak hrozný. Ale uvědomila si, že vypadá velice nefrancouzsky.

„Jste Angličan?“ zeptala se.

„Stejně jako vy,“ odtušil.

„Pak mi snad povíte, jestli je poblíž nějaký hostinec, kde bych se mohla usušit.“

Když to Valda říkala, povšimla si, že v očích se mu objevily jiskřičky. Uvědomila si, že musí vypadat velice podivně, promáčená až na kůži a s bosýma nohama pod červenou cikánskou sukní.

„Protože nesu odpovědnost za to, co se vám přihodilo,“ řekl muž na koni, „to nejmenší, co vám mohu nabídnout, je můj kůň, který vás doveze do *mas*, kde sám také bydlím. Není to daleko. Necelé dvě míle.“

Valda měla na jazyku odpověď, že ho nechce obtěžovat, ale potom si řekla, že on si to zaslouží, bude-li s ní mít nějaké nesnáze.

Nevadilo jí, že se namočila, ale bylo jí líto, že přišla o obrázek, a s žalostí si pomyslela, že snad se jí už nikdy nenaskytne příležitost přistihnout opět tolik camargueských koní pohromadě.

„Střevíce mám u silnice,“ řekla chladně. „Tam dojdu pěšky, ale potom ráda přijmu vaši nabídku.“

„To je naprosto rozumné,“ souhlasil muž. „Ostatně se jistě nechcete nachladit a navíc se obávám, že i váš krásný převlek utrpěl úhynu.“

V tom, jak vyslovil „krásný převlek“, bylo něco, co Valdu podráždilo.

Vždyť mu do toho nic není, jestli si ona chce putovat krajem převlečená za cikánku!

Hned se ale v myšlenkách vrátila k tomu, co právě zažila. Doufejme, že je pokažený jen jeden snímek, a ne celý film, když se jí podařilo fotoaparát takhle vykoupat.

Měla ve svém vaku ještě dvě cívky filmů, ale podle toho, co už z Camargue viděla, odhadovala, že bude potřebovat všech tří set políček, tedy všechny tři filmy.

Navíc doufala, že později si v Saintes Maries de la Mer vyfotografuje i nějaké zajímavé cikánské typy.

MLčky kráčela před mužem, který jel na koni. Když došla k silnici, našla u keře svůj plátěný vak a topánky.

Sebrala punčochy a podvazky a strčila je do vaku, potom vklouzla do střevíčků a zapnula si přezky.

Když se napřímila, spatřila, že muž sesedl z koně, stojí na silnici a drží koně za uzdu.

Zamířila k němu.

Vzal jí aparát a vak a ona čekala skoro panovačně, až jí pomůže do sedla.

Očekávala, že jí nastaví dlaně, jak se sluší a patří, muž však místo toho odložil vak a aparát a oběma rukama ji uchopil v pase a bez nejmenší námahy ji vyzdvihl nahoru.

Ne však do sedla, nýbrž rovnou na koňský hřbet za sedlem.

Potom připevnil Valdin vak k hrušce a vzhlédl k ní. Viděla, že mu pobaveně jiskří v očích.

„Stále ještě se na mne hněváte?“ zeptal se.

„Ano, hněvám!“

„Vělice se kaju!“

„Máte proč! Třeba už nikdy se mi nenaskytne příležitost udělat si takový snímek divokých koní.“

„Ale naskytne!“

„Jak to můžete vědět?“

„Ukážu vám mnohem lepší místo, tam si je vyfotografujete!“

Valdin hněv se vytratil.

„Opravdu to můžete udělat?“ zeptala se a zaznělo to dychtivě a vzrušeně.

„Jen když se na mne přestanete zlobit,“ odpověděl. „Nespokojené ženy jsou mi protivné!“

Valda se zasmála. Nemohla se tomu ubránit.

„Já už se zlobit nebudu,“ slíbila.

Kapitola čtvrtá

S aparátem v ruce vyskočil do těžkého sedla.

Když se chopil uzdy svého bílého koně, který stál naprosto klidně od chvíle, kdy mu Valda usedla na hřbet, zeptal se:

„Nebojíte se? Jela jste už někdy na koni?“

„Na koni jezdím od pěti let,“ odpověděla Valda téměř dotčeně.

„Omlouvám se,“ řekl a v hlase mu zazněl smích.

Kůň vykročil a Valda si uvědomila, že úmyslně jedou pomalu. To proto, kdyby chtěla seskočit z hřbetu na zem.

Dráždilo ji to, protože byla skvělá jezdkyň, ale musela připustit, že si ten muž počíná uvážlivě.

A to je také správné, řekla si a pocítila, že vlhká blůza se jí lepí na záda a že sukně se jí už promáčela až na kůži.

Když pohlédla na záda muži před sebou, pomyslela si, že to je jistě guardian.

Monsieur Fèvre jí vyprávěl o camargueských koních a jejich guardianech a také jí řekl, že jejich ochráncem je svatý Jiří.

„Ten sem zcela zapadá,“ řekl, „protože guardian jezdí na bílém koni, je ozbrojen dlouhým kopím, které končíva trojzubcem, aby odrazil útok draka, kdyby byl napaden divokým camargueským býkem.“

Valda si pomyslela, že tenhle Angličan je vlastně na toho camargueského koně příliš vysoký, a třebaže k postroji patřily ty dlouhé třmeny, tušila, že je dobrý jezdec, a kdyby jel na anglickém koni, patrně by byl skvělý.

Měl na sobě starý obnošený tvídový kabátec a vysoké zabláčené boty, ale dovedla si představit, že by vypadal krásně, kdyby se na slavnosti guardianů objevil v moleskinových jezdeckých kalhotách, černém sametovém saku, tradiční modré košili s květinovým vzorem a v nízkých botách ve španělském stylu.

Angličan jako by vycítil, že Valdiny myšlenky patří jemu, náhle ji přes rameno řekl:

„Snad bychom se měli představit. Jmenuji se Roydon Sanford.“

„A já Valda Bu...“

Valda zaváhala.

Protože byl Angličan, považovala to jaksi za neopatrné, prozradit mu své pravé jméno.

Bylo nepravděpodobné, že by někdy slyšel o jejím otčímovi. Nicméně sir Edward byl známá osobnost a noviny ustavičně psaly o jeho objevech.

„...Burtonová!“ dořekla.

„A jste fotografa,“ dodal Roydon Sanford. „Pracujete pro nějaký časopis?“

Valdu napadlo, že on si myslí, že je reportérka, a v duchu se usmála.

„Dělám si snímky pro výstavu,“ odpověděla a pomyslela si, že alespoň toto je částečně pravda.

„V Londýně?“ vyptával se dál.

„Možná,“ odvětila. „Ale nakonec mě napadlo, že v Paříži by se asi zajímali o záběry z Camargue víc. Jenom doufám, že jste mi nezničil film.“

„V to doufám také.“

„Měla jsem na ty koně báječný výhled,“ řekla vyčítavě.

„A já jsem vám slíbil, že vám to vynahradím, a snímky, které si pořídíte tam, budou jistě mistrovské,“ řekl Roydon Sanford, „budte ujištěna, že tam budete mít lepší výhled nejen na koně, nýbrž i na plamenáky.“

„Postarám se, abyste svůj slib dodržel! Doufám, že se jenom tak nechlubíte.“

„Jako průvodce jsem docela úspěšný,“ odpověděl Roydon Sanford. „Kde bydlíte?“

„No... doufala jsem, že nedaleko najdu vyhovující hostinec,“ odpověděla Valda.

„V Camargue není mnoho takových hostinců, kde by se žena mohla ubytovat sama,“ řekl po chvíli Roydon Sanford, „ale odvažuji se tvrdit, že se mi podaří přesvědčit madame Porquierovou, aby vám poskytla přístřeší.“

„Ona vlastní hostinec?“ zeptala se Valda.

„Ne, kdybyste jí to řekla, urazila by se! Její muž chová dobytek a já bydlím v jejich statku.“

„To zní docela zajímavě. Líbí se vám to, pracovat pro ně?“

„Odpočívám zde,“ odtušil Roydon Sanford.

„A protože jsem zde na návštěvě už potřetí, dovolili mi, abych pracoval spolu s guardiany a jezdil na jejich koních.“

Valda měla na jazyku otázku, co dělá jindy; ale potom ji napadlo, že by to vyznělo příliš zvědavě, zvláště když mluví k jeho zádům, a ne z očí do očí.

Odmlčela se a po chvíli se Roydon Sanford zeptal:

„Není vám zima? Jestli se trochu přitisknete buď k sedlu, nebo ke mně, mohli bychom jet rychleji.“

„Už jsem vám říkala, že nespadnu,“ odpověděla Valda. „Není mi zima, jenom jsem nepříjemně mokrá!“

„To si tedy musíme pospíšet do *mas*, abyste se mohla co nejdřív převléknout.“

Pobídl koně do klusu a pak již bylo obtížné pokračovat v rozhovoru. Jeli po silnici a přes pole, až se naproti nim objevil *mas*, selská usedlost, které se v Camargue říká *maison à terre*.

Byla chráněna obvyklou řadou cypřišů a stíněná platany a květiny zde byly dokonce krásnější než ty, jichž si Valda povšimla u statku, u něhož tábořili předešlou noc.

Byly zde spousty modrých kosatců a červených mečíků vedle purpurové vistárie, zlatého kozího listu a popínavých růží, které se vinuly nahoru po zdech a dokonce i po kmelech stromů.

Roydon Sanford objel dům a zamířil do zadu na dvůr. Rychle seskočil a natáhl se k Valdě, aby jí pomohl seskočit na zem.

Když stanula vedle něho, uvědomila si, čeho si dřív ani nepovšimla, že je vlastně vysoký, tak vysoký, že musí zaklánět hlavu, aby mu viděla do tváře.

Právě odvažoval její plátěný vak od sedla. Vzal vak a aparát a vedl Valdu přes dvůr ke dveřím, které vedly do velké kuchyně.

Byl tam povalový strop, od něhož visela šunka a svazky česneku, většinu jedné stěny zabírala kamna a uprostřed kuchyně, dlážděné velkými plochými kameny, stál stůl a u něho baculatá žena, která dřevěným válečkem právě vypracovávala těsto.

Když Roydon Sanford vstoupil, překvapeně vzhledla a poznamenala:

„Brzy jste se vrátil, monsieur!“

„Vrátil jsem se s někým, kdo neodkladně potřebuje vaši pomoc, madame,“ odpověděl. „Stala se jí malá nehoda, spadla do vody a je celá promáčená!“

Žena pohlédla na Valdu a úsměv se jí z tváře vytratil.

„*Caraque!*“ vykřikla.

„Ne, madame,“ řekl Roydon Sanford pevně, „je to Angličanka. Kvůli něčemu se převlékla za cikánku, důvod se mi zatím nepodařilo zjistit.“

„Angličanka, monsieur!“ zvolala žena. „Je to vaše přítelkyně?“

„Doufám, že se jí stane,“ odpověděl Roydon Sanford a v očích mu zajiskřilo, „až mi odpustí, že jsem jí zkazil fotografii, ke které se právě chystala.“

Pozdvihl přitom fotografický aparát.

„Vidíte, madame, tohle je fotografický aparát, chce tady fotografovat pověstné zdejší bělouše.“

„Není první,“ poznamenala madame; viditelně to na ni neudělalo žádný dojem.

Otřela si ruce o zástěru a Roydon Sanford přistoupil ke stolu a řekl:

„Dovolte, abych vás představil, madame Porquierová, slečna Valda Burtonová.“

Valda napráhla ruku.

„Jak už se vám monsieur Sanford zmínil,“ řekla, „vylekal mě svým koněm a zavinil, že jsem spadla do vody. Byla bych vám vděčná, kdybyste mi dovolila, abych se převlékla a usušila si mokré šaty.“

„Ale ovšemže, m'mselle,“ odpověděla madame Porquierová. „Pojďte se mnou, tudy.“

Roydon Sanford podal Valdě její plátěný vak.

„Zatím se postarám o váš fotoaparát,“ řekl, „ale nemyslím si, že by voda prosákla tím koženým pouzdrem.“

„Doufám, že máte pravdu,“ odsekla chladně Valda.

Věděla, že by ji velice rozzlobilo, kdyby se film poškodil a už by ho nemohla použít.

Dosud mluvili samozřejmě francouzsky, a nyní anglicky dodal:

„Počkám na vás a domluvím s madame Porquierovou, abyste zde mohla zůstat. Jsem přesvědčen, že už si uvědomila, že nejste cikánka, a budete zde vítána.“

Valda chtěla odpovědět, že nepotřebuje, aby na ni čekal, jen ať se vrátí ke své práci, kterou dělal, než ji vyrušil. Potom ji napadlo, že třeba bude moci fotografovat už odpoledne.

„Počkejte, prosím,“ řekla. „Nebude mi to trvat dlouho.“

Stavení mělo obdélníkový tvar, obvyklý u selských usedlostí.

Valda jich navštívila dost na otčímově panství a věděla, že většinu dělí uprostřed chodba.

V přízemí byla kromě obrovské společné kuchyně a řady spíží také jedna lépe zařízená místnost, která se používala jako salon a jídel -

na, ale rodina se v ní scházela jen ve dny sváteční.

Někde vedla nahoru dvě schodiště a místnosti nahoře byly postaveny tak, aby byly chráněny před větrem, který občas býval nejen studený, nýbrž i ničivý.

Ve zdech, které byly obráceny k moři, nebyla okna, kromě těch míst, kde stály stromy dosti silné a vysoké, aby zachycovaly nápory větru.

Madame Porquierová zamířila nahoru po schodech ze starého leštěného dřeva a vystoupila na pavláčku, odkud vedly, pokud Valda dobře viděla, pouze dvojce dveře.

Otevřela jedny dveře vlevo a Valda se ocitla v útulném pokoji, v němž stála tradiční široká čtvercová postel s nebesy; takové postele jsou ve Francii vždycky pohodlné, protože jsou vyloženy matracemi nacpanými husím peřím.

Okno zakrýval závěs a zvenčí bylo opatřeno pevnými dřevěnými okenicemi, které bylo možné na noc uzavřít. Pro zimní měsíce zde stál obrovský krb, dost velký na to, aby v něm plápolala polena.

Podlaha byla pokryta rozmanitými koberečky, některé byly z bílé ovčí vlny a jiné zase z barvené vlny. Hospodyně je v těchto končinách Francie vyrábějí za dlouhých zimních večerů.

Bylo zde vzorně čisto, všechno doběla vydrhnuté a napuštěné včelím voskem. Otevřeným oknem proudila dovnitř vůně kozího listu a růží smíšená s pachem soli od Středozemního moře.

„Tady se můžete převléci, m'mselle," řekla madame Porquierová a zvědavě pohlédla na plátěný vak, který si Valda nesla.

„Srdečně vám děkuji," řekla Valda. „A mohla byste mi usušit šaty, které mám na sobě?"

„Samozřejmě, m'mselle!"

„Monsieur Sanford mi řekl, že snad budete tak laskavá a dovolíte, abych tu přenocovala," troufla si Valda.

Madame Porquierová vypadala překvapeně.

„Vy cestujete sama, m'mselle?"

„V Saintes Maries de la Mer mám přátele, s nimiž se později setkám," řekla Valda. „Myslela jsem, že by bylo rozumné dorazit tam až po slavnosti, protože nejsem cikánka."

Madame se zasmála.

„Nechala jsem se ošálit vaším oblečením, m'mselle. Teď vidím, jaké máte oči a vlasy,

jako caraque nevypadáte ani v nejmenším!"

„Mohu tady zůstat?" zeptala se Valda.

„Bude to pro nás potěšení, m'mselle! Všichni přátelé monsieur Sanforda jsou zde vždy vítáni!"

Vyslovila to s nádechem úcty v hlase, který neušel Valdině pozornosti.

„Ve džbánu máte vodu, m'mselle," pokračovala madame Porquierová. „A pokud budete tak laskavá a přinesete své mokré šaty do kuchyně, usuším je na sluníčku. A jestli to bude potřeba, dosuším je nad kamny."

„Myslím, že na slunci uschnou velice brzy," usmála se Valda.

„A kdybyste cokoli potřebovala, m'mselle, řekněte si, prosím," usmála se madame Porquierová.

Vyšla z pokoje, zavřela za sebou dveře a Valda zaslechla její kroky, jak schází dolů po holých dřevěných schodech.

Svlékla si sukně, byla ráda, že se zbavila jejich studené vlhkosti.

Musela si svléci všechno, co měla na sobě, a povšimla si, že červená sukně jí trochu zabarvila spodničku, kterou měla pod ní.

Na bílé blůzce měla skvrny od trávy a možná i od kalné vody, do níž spadla.

Když byla částečně převlečená a měla na sobě čisté suché prádlo, přistoupila s blůzkou k umyvadlu a snažila se vyprat ji ve studené vodě.

Poprvé v životě si něco prala sama.

Napadlo ji, že dělá něco nepatřičného a že snad by bylo lepší, kdyby požádala madame Porquierovou, aby jí blůzku vyprala.

Mohu si zaplatit za cokoli, co potřebuji, ujistila se.

Na cikánské sukni měla z každé strany hlubokou kapsu, v nichž měla ukryty své peníze.

A kromě toho měla peníze v plátěném vaku a nyní, jak se tak na ně dívala, jak leží na toaletním stolku, ji napadlo, kam je teď dá, až se převlékne do tenkých letních šatů.

Když se připravovala na cestu, pečlivě si oblečení vybírala.

Dlouho stála před šatníkem přeplněným šaty všeho druhu a určení.

Nakonec si vybrala dvojce jednoduché mušelínové šaty, o nichž se domnívala, že na nich není vidět, jak byly drahé, pocházely totiž ze slavné Parisien Couturier.

Dvojce šaty na denní nošení a jedny večerní,

to bylo vše, co si Valda troufla vzít s sebou. Ale vzala si s sebou i lehkou jezdeckou sukni s lehkým kabátkem, které nosila za letních veder.

Nyní přemítala, co si obléci. Potom ji napadlo, že pan Sanford nebude očekávat, že pojedje na koni, a později si s ním může promluvit o tom, že by si vyjela zítra.

Proto si oblékla mušelínové šaty s drobným modrým květinovým vzorkem a s modrou šerpou v pase.

Upravila si i vlasy, které měla zplihlé, to jak je měla stažené šátkem.

Když vešla do kuchyně, seděl Roydon Sanford u stolu a rozmlouval s madame Porquierovou. Zahlédla jeho nepokrytě obdivný pohled, který nedokázal utajit, když vstal.

„Přinesla jsem to svoje mokré oblečení, jak jste mi nabídl, madame," řekla Valda madame Porquierová. „Pokusila jsem se vyprat z blůzky skvrny, ale obávám se, že se mi to příliš nepovedlo."

„Vyperu vám ji, m'mselle," odpověděla madame Porquierová a vzala Valdiny šaty.

„Děkuji," řekla Valda a k Roydonu Sanfordovi se obrátila s otázkou: „Podíval jste se na ten aparát? Je v pořádku?"

„Pokud se mi podařilo zjistit, nepronikla dovnitř ani kapka vody," odpověděl. „Možná by bylo moudré vyměnit film, ale já bych skoro odpřisáhl, že je naprosto v pořádku."

„Věřím vám tedy," řekla Valda.

Úmyslně nechala nahoře zbývající dva filmy, které si vzala s sebou, protože do krabičky s filmy ukryla i většinu svých peněz.

Nyní, když na sobě neměla šaty s kapsami, by bylo nemožné, aby s sebou nosila tolik bankovek.

Uložila filmy dozadu do zásuvky stolku a zakryla je kapesníky a punčochami.

Nevěřila, že by kdokoli v tomto domě byl, jak jim říkával otec, „dlouhoprsták".

Ale opatrná být musela!

Kdyby jí peníze ukradli hned na začátku jejího dobrodružství, musela by se vrátit domů, aniž uskutečnila svůj plán.

A jako další bezpečnostní opatření si vložila pětisetfrankovou bankovku do živůtku svých šatů mezi drobná řadra.

Nikdo, řekla si hrdě, by mě nemohl vinit z toho, že nejsem rozumná a nemyslím na každou maličkost.

„Madame se domnívá," řekl Roydon Sanford, „že byste si ráda dala třeba kávu a její pověstné masové pastičky. Když se člověku něco přihodí, je moudré se potom najíst."

„Kávu si dám ráda," odtušila Valda, „ale hlad vlastně ani nemám."

„Ten dostanete, jen co ochutnáte pastičku, kterou dělala madame!" odpověděl Roydon Sanford.

Mluvil francouzsky a Valda věděla, že to dělá ze zdvořilosti k hostitelce.

„Přinesu vám je do salonu," řekla madame.

„My si je klidně a rádi dáme tady," odvětil Roydon Sanford.

„Když jste sám, můžete jíst s námi, monsieur," řekla madame káravě, „ale když máte společnost, budete jíst v salonu. Buďte tak laskav a zaveďte tam m'mselle a já vám hned přinesu kávu."

Valda si uvědomila, že madame se k ní chová podstatně uctivěji poté, co se převlékla a vypadala konvenčněji a úctyhodněji, než když měla na sobě cikánský oděv.

Je to zvláštní, pomyslela si, jak lidé cikány opovrhují; a přitom v jejích očích ztělesňovali laskavost, přátelství a ochotu pomoci.

Roydon Sanford otevřel dveře a Valda vešla do salonu, což byla místnost větší a lépe zařízená.

V nábytku vycpaném koňskými žíněmi bylo cosi upjatého a prkenného. Akvatinty býků a koní, které si zřejmě koupili v některém venkovském městečku, připomínaly jen vzdáleně krásná divoká zvířata, která měly zobrazovat.

„Předpokládám, že jste madame přemluvila, abyste zde mohla zůstat?" řekl Roydon Sanford, když vstoupil za Valdou do místnosti.

„Řekla mi, že kterýkoli váš přítel je vítán," odvětila Valda, která došla k oknu a zadívala se do zahrady zářící pestrobarevnými květinami. „Jste zde zřejmě *persona grata*. Proč sem jezdíte odpočívát?"

„Stejně tak bych se mohl zeptat já vás, proč jste přijela do Camargue," odtušil. „Odpověď zní, že jsou to ty nejkrásnější končiny na světě, které kdokoli z nás kdy najde."

„Ze světa jsem toho ještě moc neviděla," odtušila Valda, „ale mám dojem, že mluvíte pravdu."

„Má to tu své nepopsatelné kouzlo. Jakmile se zde ocitnete jednou, chcete se vrátit. Ně-

kdy se mi o Camargue i zdá. A to pak vím, že mě nic nezastaví, že se musím vrátit."

"Jsem zde poprvé," řekla Valda, "a tak teprve až odjedu, zjistím, jestli mě to sem táhne zpátky stejně jako vás."

Neodpověděl a Valda si byla jistá, aniž na něho pohlédla, že mužovy oči utkvěly na její tváři.

"Jste velice mladá na to, abyste cestovala sama," řekl po chvíli. "Jak to, že vám to otec dovolil?"

"Můj otec je mrtev!"

"Ale někoho jistě máte...?" spustil, ale potom se zarazil. "Mne se to netýká, ale upřímně řečeno, jste příliš hezká na to, abyste nepotřebovala někoho, kdo by se o vás staral."

Valda se usmála.

"Dokážu se o sebe postarat sama, pokud ke mně bez sebemenšího varování necválají neznámí muži!"

"Jak jsem pro živého boha mohl tušit," ohradil se Roydon Sanford, "že se v té vysoké trávě skrývá žena, a navíc cikánka?"

"Zřejmě kdybych opravdu byla cikánka a vy jste mě rozdupal kopyty, vůbec by to nevadilo."

"Vidím, že vám neunikl odpor madame Porquierové k cikánům," řekl. "Je to pochopitelné. Občas jsou s nimi v těchto končinách značné potíže, když jich táhne tolik do Saintes Maries de la Mer."

Odmlčel se.

"Je ale rozhodně na co se dívat, když táhnou krajem. A ten obřad v moři, který lze odvodit od dávnověkého polyteistického náboženství, je velice působivý."

Viděl, že Valdu to zajímá, a proto pokračoval:

"Jednou ročně Romové, neboli cikáni, brali v šestnáctém století na ramena sochu Ištari, vstoupili s ní do moře a vykonali tam obřad, aby si zajistili plodnost."

"To jsem nevěděla," poznamenala Valda.

"Cikáni pořádají tu slavnost hlavně pro sebe," pokračoval Roydon Sanford. "Jenže jistě pochopíte, že sedlákům jsou na obtíž, nejen když putují do Saintes Maries, ale také když se odtamtud vracejí."

S úsměvem řekl:

"Minulý týden se po všech silnicích, které se spojují tady v Camarague, táhl nepřetržitý proud cikánských vozů."

"Pokud vím, většina majitelů panství se k cikánům chová přátelsky," řekla Valda, "a dovolí jim utábořit se na jednu noc nebo více, pokud je to nezbytné."

"Cikáni nepřinášejí útrapy statkářům," odpověděl Roydon Sanford, "nýbrž sedlákům. Jim mizí kuřata, bdělému oku pastýře unikají dokonce i jehňata."

Zasmál se a pokračoval:

"Francouzští rodiče zazlívají svým dcerám, že nosí peníze cikánům, kteří jim věští budoucnost, a jejich synové utrácí v hazardních hrách a podobných radovánkách ostatní majetek, a to právě v době, kdy cikáni mířící do Saintes Maries de la Mer vyloudí z prostých sedláků poslední frank."

"Myslím, že neznáte cikány tak dobře jako já," řekla Valda ostře. "Nejsou to žádní darebáci, jak si myslíte! A kdo by jim zazlival, jestli si cestou seberou něco k jídlu? Tohle je bohatá země, a oni jsou velice chudobní. Nám všem se těžko chápe, proč je blahobyt rozdělen tak nerovnoměrně."

Roydon Sanford se zasmál.

"Tak se mi zdá," řekl, "že patříte k těm moderním ženám, které požadují volební právo!"

"Mluvím snad jako sufražetka?" zeptala se Valda. "Ale možná se k nim přidám."

"Ale opravdu na to nevypadáte, že byste k nim patřila. Povím vám, jak vlastně vypadáte."

V tónu jeho hlasu zaznělo něco, co ji přimělo, že na něho ostře pohlédla.

"Rozmyslel jsem si to," řekl, "tu poklonu, kterou jsem vám chtěl vyseknout, si nechám na dobu, až se budeme znát lépe."

Přitom odstoupil od okna a Valda si uvědomila, že patrně zaslechl u dveří madame Porquierovou. Zamířil ke dveřím, aby jí otevřel.

Nesla veliký podnos se dvěma velkými šálky a obrovskou konvicí s kávou.

Potom tam stála mísa, na které Valda spatřila pořádnou porci teplých masových pastiček. A také tam byla hustá smetana do kávy, a jen co madame postavila podnos na stůl, Valda zjistila, že má vlastně veliký hlad.

"Uvidíte jak vám to prospěje, m'mselle," řekla madame Porquierová, "jestli něco sníte a vypijete. Když se člověku přihodí nějaká nehoda, třebaže nepatrná, vždycky ho to rozčilí."

„Děkuji," odpověděla Valda, „jsem vám velice vděčná."

„Je to pro mne potěšení," prohodila madame Porquierová, když vycházela z místnosti.

„Zdá se mi," řekla Valda a nalévala kávu, „že kdybych zde zůstala dlouho, byla bych stejně tlustá jako madame."

„Možná právě proto pracuji," usmál se Roydon Sanford. „Když se má vytrávit nějaké jídlo, třeba velice vydatné, nic se v tom nevyrovná jízdě na koni."

„Myslíte, že bych si zítra mohla vyjet na koni?" zeptala se Valda.

„Promluvím si o tom s monsieurem, až se večer vrátí," odpověděl Roydon Sanford. „Jsem přesvědčený, že vám jednoho koně půjčí, ačkoli právě teď jich mají nedostatek, protože je doba vrhu hříbat."

„To mluvíte o camargueských koních?" zeptala se rychle Valda.

„Ano," odpověděl, „a to jak o domácích, tak o těch divokých."

„Tak to si musím vyfotografovat jejich hříbata," zvolala Valda. „A ze všeho nejraději bych fotografovala hříbata čerstvě narozená."

„Dovedete si jistě představit, že to rozhodně nebude jednoduché," odtušil Roydon Sanford. „Nejen proto, že klisny jsou neklidné, nýbrž i proto, že hřebce, kteří je střeží, může přítomnost cizího člověka velice podráždit."

Uviděl na Valdině tváři zklamání a řekl:

„Nicméně vám slibuji, že udělám, co bude v mých silách, aby výstava vašich fotografií byla úspěšná, a souhlasím, že snímky hříbat by byly velice zajímavé."

„Můžeme se tedy o to zítra pokusit?" zeptala se vzrušeně Valda.

„Ovšemže, když vám to udělá radost," odpověděl. „A zatím si můžete fotografovat hříbata na statku. Je jich tu dost."

Valda snědla pastičku a pomyslela si, že Mr. Sanford měl pravdu, když tvrdil, že jsou velice dobré.

Potom vypila kávu, ale nejdříve si do ní přilila trochu smetany, aby ji ochladila, a řekla:

„Už mám dost! Můžeme tedy jít a podívat se na hříbata?"

Roydon Sanford vstal.

„Jsem přesvědčený, že vaše záběry budou mít úspěch," řekl. „Vnášíte život do všeho, co děláte a co říkáte. Jestli se vám podaří vdechnout to do fotografií, bude to senzací!"

„To jsem si myslela o výstavě, kterou jsem viděla v Londýně," řekla. „Byly tam některé výjevy z pláže, které byly tak úžasně realistické."

„To jsme zřejmě navštívili stejnou výstavu!" řekl Roydon Sanford. „Byly tam také snímky parlamentu v noci?"

„Ano, byly," řekla Valda. „Jistě víte, že je dělal Paul Martin."

„Tak proto se z vás stala fotografa!" poznamenal Roydon Sanford. „Musím přiznat, že jsem také pocítoval určité nutkání, jsem ale příliš líný na to, abych vyvinul nějaké úsilí."

„Co děláte, když zde neodpočíváte?" zeptala se Valda cestou ke dveřím.

„Všecko možné," odpověděl Roydon Sanford. „Vlastně jsem jako ten příslovečný utržený kámen. Minulý měsíc jsem například ochutnával v povodí Rhóny rozmanitá vína pro přítele, který uvažuje o tom, že by je dovážel."

„To je velice zajímavé."

Avšak Valda myslela hlavně na to, že si musí vzít fotoaparát, který nechala v kuchyni.

Ležel na stolku poblíž místa, kde seděl Roydon Sanford, když přinesla své mokré šatstvo dolů madame Porquierové.

Nyní aparát vyndala z koženého pouzdra. Sanford měl pravdu, když tvrdil, že voda neprosákla tlustou kůží.

„Pořádně jsem pouzdro prohlédl," řekl jí Roydon Sanford, „a i kdyby navlhlo, než jsme dorazili sem, vyschlo úplně."

„Pak si tedy myslím, že to riskneme a použijeme film, který je v aparátu," řekla Valda, „protože je zcela nový."

Nedodala, že film nevyměnila jen proto, že pořádně nevěděla, jak se to dělá.

Rozhodla se, že si pečlivě přečte návod, až bude chvilku sama.

„A teď se pojďme podívat na hříbata," navrhl Roydon Sanford. „Potřebujete klobouk?"

„Žádný jsem si s sebou nevzala," odpověděla Valda.

„To jste cestovala věru nalahko," řekl s úsměvem, „a za těchto okolností vám byl ten cikánský oděv užitečný."

„Zvláště když jsem cestovala s cikány," prohodila mimoděk Valda.

„Vy jste cestovala s cikány?"

Zaslechla v jeho hlase úžas a pomyslela si,

že asi řekla víc, než měla. Ale jemu do toho přece nic není.

„Mám cikány velice ráda," řekla téměř vzdorovitě, „a ti, kteří mě dovezli do Camargue, jsou moji dávní přátelé. Nechápu, proč jste vůči nim tak podezřívavý."

„Nejsem podezřívavý," odpověděl Roydon Sanford. „Jenom jsem užasl nad způsobem, jakým cestujete sama. S vaším zevnějškem se občas musíte dostávat do - dejme tomu - nepříjemných situací!"

„Jenom když mě čeká takové překvapení jako dneska odpoledne," odsekla Valda.

„Takovou situaci jsem neměl na mysli," řekl posmutněle.

„Jak už jsem vám povídala, umím se o sebe postarat," odpověděla Valda. „Myslím, že je správné, aby byly ženy nezávislé a samy si rozhodovaly, co chtějí udělat."

„A co chcete vy?"

Valda se na okamžik zamyslela a potom řekla:

„Chci být svobodná... nepodléhat omezením, abych mohla jít tam, kam chci, nesnáším, když mi někdo něco nařizuje!"

„Ale takový už je úděl mladých žen," namítl Roydon Sanford. „Nejdříve se musejí podrobit rodičovské autoritě a potom se o ně musejí starat manželé."

„A proč by to tak mělo být?" zeptala se Valda. „A navíc, kdo stojí o manžela? Na světě je dostatek mužů, a tak se dívka nemusí provdat za prvního, který se objeví."

Pomyslela přitom na markýze d'Artigny a řekla si, že byť otčímova první volba padla na něho, je velice nepravděpodobné, že by také jeho druhá nebo případně i třetí volba byla přijatelnější.

Roydon Sanford neodpověděl, nesl jí fotoaparát, a když Valda otevřela dveře na dvůr, řekla:

„Pospěšme si! Musíme fotografovat před západem slunce, já nejsem Paul Martin, neumím fotografovat v noci!"

Fotografováním hřibů na louce jen kousek od stavení strávili dvě hodiny. Ale pro Valdu to byly dvě nádherné hodiny.

Třebaže tito bělouši byli ochočení a často se na nich jezdilo, jakmile se Valda a Roydon Sanford objevili, zdvihli hřebci hlavy a nedůvěřivě si je prohlíželi.

Mnoho klisen se ještě neohřebilo, ostatní

měly svá hřibata po boku a Valda zjistila, že hřibata se nerodí bílá.

Většina z nich byla pokryta hustou černou vlnitou srstí s bílými lysinkami na čele. A některá hřibata byla rezavá nebo i žlutohnědá.

„Asi tak v osmi měsících," vysvětloval Roydon Sanford, „jim hřibecí srst vypelichá a asi ve čtyřech letech se jim dosavadní zbarvení změní na bledě šedé. A nakonec jim srst zbělá."

Valda začala fotografovat.

Na pozadí stromů, které lemovaly louku, nebo budov s červenými střechami zvlášť vynikl jejich nádherný pлавný pohyb, a Valda cítila, že ten se musí nějak projevit i na filmu.

„Jsou krásní!" opakovala, když pořizovala obrázek za obrázkem. „Jsou tak krásní, že mám pocit, že tolik jsem se nikdy neobdivovala žádnému chovu, ať byl jakkoli skvělý!"

„A co teprve, až uvidíte ty divoké," řekl Roydon Sanford. „Zítřka vám ukážu místa, o nichž vím, že se tam ohřebují klisny. Musíme být opatrní, abychom je nevyrušili, a hlavně si musíme dát pozor na hřebce!"

„Mohou být nebezpeční?" zeptala se Valda.

„Stejně nebezpeční jako camargueští býci!"

„Musím si je vyfotografovat!"

„Vynasnažíme se," slíbil a Valda cítila, že ho její nadšení těší.

Přestala fotografovat teprve ve chvíli, kdy slunce přestalo hřát a stromy vrhaly tak dlouhé stíny. Obávala se, že snímky by mohly být příliš tmavé.

Vrátili se do statku a Roydon řekl:

„V *mas* se jí brzy. Guardianové se vracejí na statek při západu slunce a v tu dobu musíme my jíst také."

„Ale ovšemže," řekla Valda. „Nerada bych madame pohněvala, když byla tak laskavá a nechala mne zde."

Když vstoupili do kuchyně, zaútočily tam na ně ty nejlákavější vůně jídel. Na stole spatřila Valda vedle lanýžů, hub, chřestu a oliv obrovskou hromadu zeleniny a ze zkušenosti věděla, že to je ta nejlepší, protože se urodila v Provenci.

„Navzdory masovým pastičkám mám hlad, madame," poznamenal Roydon Sanford.

„Dneska jste toho moc nenapracoval, monsieur," řekla madame Porquierová přísně. „Nejsem si jistá, jestli si zasloužíte pořádnou večeři!"

„Za to může mademoiselle, že jsem toho mnoho neudělal," řekl Roydon Sanford. „Právě jsem měl namířeno za monsieurem, když mi zabránila, abych tam dojel."

„Tohle obvinění je naprosto nespravedlivé!" řekla Valda. „Madame by se zachovala správně, kdyby vás za trest nechala hladovět!"

Přitom se na něho usmála a on si uvědomil, že v každé tváři má rozkošný dolíček. Potom vyběhla nahoru do pokoje, aby uložila aparát do bezpečí.

Odhadla, že udělala aspoň pětadvacet snímků, možná i více.

Hodně snímků si musím nechat na plamenáky a divoké koně, pomyslela si. A něco také pro cikány v Saintes Maries de la Mer.

Měla ještě dvě cívky filmů a doufala, že ze všech těch snímků, které udělá, vystaví nakonec asi čtyřicet nebo padesát.

Nyní byla pevně přesvědčena, že tu výstavu v Paříži uspořádá a že otčím a všichni jeho přátelé užasnou nad tím, co dokázala.

Když si svlékla šaty, které měla odpoledne na sobě, napadlo Valdu, jaké měla štěstí, že našla tento příjemný dům a mohla se v něm ubytovat.

Nebyla zas tak věci neznalá, aby si neuvědomovala, že vesnická hospoda by byla velice nepohodlná. Také měla neurčitý pocit, že by jí tam mohlo hrozit nepředvídané nebezpečí od mužů, kteří takové hospody navštěvují. Valda neměla se světem žádné zkušenosti - ve skutečnosti byla úplně nevinná.

O vnějším světě neměla žádné vědomosti. Od té doby, co si vůbec začala svět uvědomovat, znala jen pohodlí a všemožnou péči.

Byl to pro ni dost velký zážitek, třeba se jenom svléknout bez pomoci komorné a obléci si šaty, které si vzala s sebou na večer.

Ale vybrala jsem si je, pomyslela si, naprosto správně.

Byly z jemného mušelínu a ve výstřihu byly ozdobeny sklady z benátských krajek, byly lehounké jako pavučinka a skoro vůbec se nemačkaly.

Živůtek byl vypasovaný a zdůrazňoval její štíhlý pás, mírný výstřih zdůrazňoval něhu jejích dívčích ňader. Rukávy byly dlouhé a na koncích lemované rovněž benátskou krajkou. Vědomě si s sebou nevzala nic honosného.

Sukně byla zřasená a spadala přes hedvábnou spodničku, kterou, když balila, svinula, a

proto zabírala v plátěném vaku velice málo místa.

Protože si uvědomila, že její obvyklé střevíčky by byly příliš těžké, vložila Valda do vaku pár saténových sandálků bez podpatku, v nichž vypadala menší než obvykle, a přitom vážily docela málo.

Když se převlékala, ani ji nenapadlo, že její šaty by v nějakém zájezdním hostinci vzbudily velký rozruch a obyčejného sedláka, který ženu ve večerních šatech nikdy neviděl, by jistě šokovaly.

Dokonce i Roydon Sanford se zatvářil poněkud překvapeně, když graciálně vešla do salonu, kde ji očekával.

Převlékl se také, ne však do večerního oděvu.

Místo toho si oblékl sametovou kazajku, kterou Valda vždycky spojovala s umělci, a neštrobenou měkkou košili, ačkoli límeček měla tvrdý.

„Vypadáte velice elegantně," řekl, když Valda došla k němu. „A také nesmírně krásně, jestli to smím dodat!"

Valdiny oči se rozšířily nad tou poklonou.

Měla pocit, že vyzněla příliš důvěrně, ale zároveň pocítila hřejivé teplo u srdce, že v něm její zjev vzbudil viditelný obdiv.

Pohlédla na něho a uvědomila si, že vypadá mnohem lépe, než když ho viděla v pracovních šatech, které měl odpoledne na sobě, a bez toho klobouku se širokou krempou, jež nosí všichni guardianové.

Vlasy měl z hranatého čela sčesané dozadu a rysy měl pravidelné, aniž byly příliš výrazné.

Nejvíce na něm upoutávaly jeho šedé oči.

Je v nich jakási výzva, usoudila Valda, a zároveň je v nich hloubka citu.

Vzdáleně jí připomínaly oči jejího otce, který jako by ustavičně pátral po něčem, co nemohl nalézt.

V otcových očích však byla přísnost, která pramenila v jeho pevném odhodlání a v neotřesitelné vůli, kdežto v očích Roydona Sanforda to jiskřilo, jako by ho život bavil a měl k němu trochu cynický vztah.

Totéž, pomyslela si Valda, lze říci i o jeho ústech.

Měl pevná ústa. Když se ale usmíval, něco mu kolem rtů pohrávalo, a ten rys byl velmi znepokojivý.

Nedovedla si to vysvětlit, vyvolávalo to v ní pocit nejistoty a zároveň studu.

Na poklonu neodpověděla, jen usedla na těžkou mahagonovou židli a tázavě na něho pohlédla.

„Když jsem dnes ráno vstával a snídal s Porquierovými," řekl, „vůbec jsem si neuměl představit, že se mi poštěstí večeřet s takovou krásnou ženou!"

„Když jsem se převlékala, myslela jsem na to, že jsem měla štěstí, že jsem potkala právě vás," řekla Valda. „Jsem přesvědčená, že mi ukážete v Camargue takové končiny, které bych asi sama nikdy nenašla."

„Ty vám také ukážu," odpověděl Roydon Sanford. „A co víc, kdybyste putovala po Camargue sama, mohla byste se opravdu ocitnout v nebezpečí. Slyšela jste o pohyblivých písčích?"

„Pohyblivé písčky?" zopakovala Valda. „Ne, neslyšela. Neměla jsem ani ponětí, že zde nějaké jsou!"

„*Sables mouvants*, jak jim říkají Francouzi, velice odrazují cizince od návštěvy tohoto kraje," vysvětloval Roydon Sanford. „Půda zde vypadá všude stejně, ale místy je na ní zvláštní škraloup a pod ním se skrývá skutečná prohlubeň plná bláta a vody, hluboká někdy i šest metrů!"

„To je strašné!" zvolala Valda. „Ale jak se jim vyhne dobytek a koně?"

„Velmi často se jim nevyhne," odušil Roydon Sanford, „a proto je guardianové tak hlídají. Každý by vám zde vyprávěl příběhy, jak je to nebezpečné, když se člověk vypraví do bažin sám."

„Jsem ráda, že jste mě varoval," řekla Valda. „Právě toto jsem hodlala udělat."

„Ale pohyblivé písčky nejsou jediné nebezpečí, s nímž se můžete setkat, když budete cestovat sama," řekl.

Valda na něho pohlédla a usmála se.

„Mám dojem, že mě chcete pokárat," řekla. „Neposlechnu vás, tak ani neplýtvejte silami!"

„Někdo by vám to ale říci měl - a to velmi důrazně!"

„Jak už jsem vám povídala, umím se o sebe postarat!" odpověděla Valda. „A chci být volná!"

Odmlčela se a po chvíli se Roydon zeptal:

„Co vlastně hledáte?"

Ta otázka Valdu překvapila. Potom mu od-

pověděla zlehka, s nádechem frivolnosti v hlase, třebaže on mluvil vážně:

„Vzrušení... dobrodružství a možná... lásku! Proč by ne?"

„Ovšemže," přitakal Roydon Sanford. „Proč by ne?"

Kapitola pátá

Když Valda jela Roydonu Sanfordovi po boku, napadlo ji, že dosud nikdy nebyla tak šťastná.

Bylo časně ráno, vzduch byl svěží a čistý, obloha, temně modrá a nesmírně vysoká, slibovala horký letní den.

Jeli už asi půl hodiny a barvy květin a motýlů poletujících kolem nich byly tak úchvatné, až se tajil dech.

Břehy zavodňovacích příkopů a mělkých sladkovodních jezírek byly porostlé žlutými kosatci.

Některá jezírka byla zarostlá jemnými hvězdovitými kvítky žlutých blatouchů, zatímco líbezné tamaryšky byly sladce růžové a hemžily se na nich tisíce žlutých, červených a hnědých vážek.

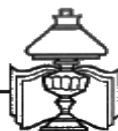
Všechno, co se přihodilo od té doby, co jsem opustila domov, bylo kouzelné a stálo za to, řekla si Valda.

Včera večer, když večeřela s Roydonem Sanfordem, měla z jídla takový požitek jako dosud nikdy.

Když s ním usedala ke stolu, poněkud se ostýchala a zauvažovala, že ho přece její společnost nemůže bavit ani zajímat, a náhle se cítila velice nezkušená a mladá.

Když jim ale madame Porquierová přinesla své výtečné jídlo a jeho lákavá vůně naplnila místnost, zábrany jako by padly. Oba se s chutí pustili do jídla a náhle si byli docela blízcí a měli si toho hodně co vyprávět a povídat.

Večeři zahájil chřest, který rostl v dlouhých záhonech u statku, pak přišlo jehňátko upravené na bylinách a obložené houbami, zelenými papričkami a tykvičkami se zvláštním kořením.

Zapíjeli to slavným rhónským vínem, Roydon Sanford řekl Valdě, že je přivezl z vinic, chutnalo jako láhev plná slunečního svitu.

Večeře končila sýrem, místní specialitou, a ovocem, které natrhali těsně před večeří a servírovali v hezkém proutěném košíčku.

Večer tiše plynul, při dobrém jídle a pití a v zajímavém hovoru.

Bylo toho mnohem víc, co by si měli ještě povědět, ale navzdory tomu, že ji rozhovor zajímal, nemohla přemoci náhlou ospalost, která ji přepadla.

Zřejmě to částečně zavinilo rhónské víno; když se jí ale začala klížit víčka, Roydon Sanford zvolal:

„Vy jste unavená! Máte za sebou dlouhý den a musíte si jít lehnout. Jestli si chceme vyjet a fotografovat hřibata a plameňáky, budete muset časně vstávat.“

„Dneska ráno jsem vstávala brzy, po čtvrté hodině,“ řekla Valda téměř omluvně. „V pět se cikáni vydali na cestu.“

„Máte tedy pádný důvod, abyste byla ospalá,“ usmál se, „a nechci, aby k tomu ještě přispíval nudný rozhovor se mnou!“

„Nenudila jsem se!“ odpověděla. „Nikdy jsem neměla z večeře větší radost, zvláště když je to napoprvé...“

Hodlala říci, že je to poprvé, co večeřela s nějakým mužem o samotě, ale vycítila, že by tím vyrazila příliš mnoho. Třeba by jí pak kladl otázky, na něž by se jí obtížně odpovídalo.

Z toho, co jí říkal dříve, věděla, že jí vlastně nedůvěřuje, že by cestovala sama, bez gardedámy.

Napadlo ji, že jen tehdy, bude-li ustavičně opakovat, jak miluje svou nezávislost a chce být svobodná, jí uvěří, že patří k těm moderním mladým ženám, které velice kritizují noviny jak ve Francii, tak v Anglii

„Napoprvé co?“ zeptal se.

„Napoprvé v Provinci,“ odpověděla.

Přitom vstala od stolu a on řekl:

„Dobrou noc, Valdo, spěte sladce. Zítra nás toho čeká hodně.“

Podala mu ruku, a on ji k jejímu překvapení políbil, místo aby jí jen potřásl.

Napadlo ji, že si rychle osvojil francouzské způsoby, a i když měla pocit, že by se měla ohradit vůči tomu, že ji oslovil křestním jménem, nakonec to neudělala. Vždyť vlastně tím

její touhu po nezávislosti nikterak neohrozil.

Usnula, jakmile se její hlava dotkla podušky, a probudila se až ráno, když zaslechla, že madame Porquierová roztahuje závěsy.

„Já bych vás nechala spát dál, m'mselle,“ poznamenala madame Porquierová, když se na ni Valda nejistě zadívala, protože na okamžik nevěděla, kde je, „ale monsieur Sanford mě požádal, abych vám sdělila, že během půlhodiny budou koně připraveni a že za patnáct minut budete mít snídani na stole.“

„Koně! No ano!“ zvolala Valda a vyskočila z postele.

Sešla dolů oblečená do lehkého zeleného jezdeckého úboru právě ve chvíli, když madame Porquierová přinášela z kuchyně do salonu vydatnou snídani a kávu, z níž se kouřilo.

Roydon Sanford ji následoval a Valdiny oči zářily, když zvolala:

„Přemluvil jste monsieura, aby mi půjčil koně?“

„Mám pro vás mladou klisničku,“ odpověděl. „Je trochu rozmarná, ale vy jste mě ujišťovala, že jste zkušená jezdkyň.“

„Uvidíte sám!“ odpověděla Valda.

Oba bohatě posnídali, potom jí Roydon vzal aparát a vyšli na dvůr, aby našli pro Valdu hezkou grošovanou kobylku, na níž už bylo dámské sedlo.

„Děkuji,“ řekla Valda, když ji Roydon uchopil pevně v pase a vyzdvihl do sedla stejně jako včera.

Její kůň byl zpočátku skutečně poněkud rozmarný, když ale potom cválali přes louky, Roydon poznamenal: „Ty vrtochy ji už přestaly bavit!“

Pak zahrnuli k bažinám, kde vzhledem k náročnému terénu bylo záhodno jet pomalu. Valda využila pomalé jízdy k pozorování ptáků.

Když jeli úzkou pěšinou v rákosí, s křikem vylétaly z hnízd houfy volavek.

Pískali tam motáci bahenní, vrískali chřástalové a poletovaly sýkořice vousaté a potom náhle ve vzdálenosti několika set yardů zahlédla Valda uprostřed třpytivé vodní plochy růžovou a bílou záplavu.

Zarazila koně a radostně se zahleděla na plameňáky.

Zprvu vůbec nemohla uvěřit, že to jejich zářivě růžové peří není nějaká vidina.

Potom si uvědomila, že jsou příliš daleko, než aby je mohla fotografovat. Vtom se zved-

li a Valda jen zaslechla jejich žalostný nelibý křik.

Plameňáci odlétali, ale potom jejich vůdce poněkud změnil směr, a tak přelétli tak nízko, že Valda s Roydonem mohli vidět jejich růžovočervené nohy a v ranním slunci tu nádhernou zářivou barvu pod jejich křídly!

Teď byli zde, a vzápětí zmizeli a Valda lítostivě vykřikla:

„Vůbec jsem je nestačila vyfotografovat!“

„Uvidíte ještě spousty plameňáků,“ slíbil jí Roydon, aby ji utěšil, „neočekával jsem, že budou i tady. Jestli je nenajdeme ve dne, znám místo, kde se objevují vždycky navečer, těsně před západem slunce.“

„Je jich tam hodně?“ zeptala se Valda, jejíž zklamání se po těchto slovech poněkud zmírnilo.

„Monsieur Porquier mi říkal, že touto roční dobou jich přilétá na jezírka přinejmenším dvacet tisíc.“

„Musím si je vyfotografovat!“

„Vyfotografujete si je, to vám slibuji,“ řekl. „Ale zatím vyhledáme ty kobylky. Třeba si také vyfotografujete bílé květy bezu nebo barevné guépierý.“

„To jsou vlhy, že?“ zeptala se Valda.

„Máte pravdu,“ odvětil. „A někdy tu vídáme i papoušky, a dokonce sem občas zalétají i ibisi z Egypta, o nichž se říká, že jsou neklamným znamením, že bude suché léto.“

„To je pozoruhodné!“ zvolala Valda se spokojeným povzdechem.

Jeli dál, rákosí už houstlo a připomínalo spíš džungli, ptáci ustavičně vzlétali a hlasitě protestovali, že někdo nepovolaný vnikl do jejich říše.

Bylo tu velmi krásně, rostly zde skupiny tamarýšků a občas nějaký ten osamocený strom a všude kvetly nádherné květiny a popínavé rostliny, mnohé z nich Valda nikdy dřív ani neviděla.

Roydon Sanford seskočil z koně.

„Nyní už bychom měli jít pěšky.“

„Pěšky?“ zeptala se překvapeně Valda.

„Proto jsem trval na tom, abyste si vypůjčila od madame Porquierové nějaké boty,“ odpověděl. „Přibližujeme se k místu, kterému já říkám srdce Camargue.“

Valda pohlédla dolů, na měkkou rozbahněnou půdu, v níž pod koňskými kopyty čvachtala voda, a uvědomila si, že vlastně to bylo

od něho velice rozumné, že trval na tom, aby si obula gumové holínky.

Madame Porquierová jí řekla, že patřily její dceři, která se nedávno provdala a *mas* opustila.

Valdě byly sice trochu velké, když ale sesedla z koně, byla ráda, že nemusí jít bosa jako včera.

Na zemi ležely větve, které by ji určitě pěkně píchaly, navíc vůbec nestála o to, aby jí mezi prsty čvachtala rozbahněná půda, ve které se to hemžilo žábami.

Roydon vzal koně za uzdu a obratně je přivázal k velkému padlému stromu.

Rostla tam tráva, takže se mohli pást, a Valda si byla jistá, že neutečou.

Když se Roydon přesvědčil, že jsou pevně přivázaní, přistoupil k Valdě a vzal ji za paži.

„Nyní půjdeme pomalu a co možná nejtíšeji,“ řekl. „Nesmíme mluvit, jinak by koně, které, jak doufám, najdeme na opačné straně, zaslechli, že přicházíme.“

Jít rychle bylo ostatně nemožné, protože trnité výhonky přestupu se Valdě zachycovaly na zřasené sukni, a popínavé rostliny se jí zřejmě úmyslně vplétaly do vlasů a bránily jí v rychlejší chůzi.

Ušli jen malý kousek cesty, když tu náhle bez jakéhokoli varování se přímo před nimi ozval zvuk, jako když se něco žene, rákos zapraskal a voda zašplíchala. Rozlehlo se chrochtání a funění.

Potom ze skrytého doupěte vyrazila smečka divokých prasat, jako by to byl sám ďábel se svým doprovodem, a řítila se přímo na Valdu.

S nohama porostlými hrubými černými štětinami, s kly a zlýma očkami jí připadala jako bytosti pekelné, a Valda čistě instinktivně uskočila k Roydonovi, aby u něho našla bezpečí.

Jednou rukou ji objal a zpola se otočil zády směrem k prasatům.

Všechno se odehrálo během několika okamžiků. Pouze obrovská černá bachyně, která vyrazila z křoví poslední, na vteřinu zaváhala, jestli by se neměla na vetřelce vrhnout.

Valda cítila, jak se Roydon pevně postavil před ni; potom bachyně přeběhla a oni vzápětí zaslechli, jak houf už chrochtá někde daleko.

Zhluboka se nadechla a uvědomila si, že se chvěje. Bez rozmyšlení mu skryla tvář na rameni.

Jeho paže jí poskytly pocit bezpečí.

„Už je to v pořádku," řekl. „Divoká prasata málokdy na člověka zaútočí, ledaže by je vyplašil."

„Mne... mne vylekala!" zamumlala Valda rozechvěle.

Zdvihla přitom hlavu a zjistila, že jeho rty dělí od jejích jen nepatrná vzdálenost.

Na okamžik na sebe hleděli, potom se jeho rty zmocnily jejích.

Byla příliš užaslá, než aby se odvrátila. Ale odstrčit ho bylo nemožné.

Rty měl tvrdé a majetnické a Valdě kmitlo myslí, že líbání není tak vzrušující, jak si vždycky myslela.

Ale jen co si to pomyslela, jako by se jí v prsou zažehl podivný plamen a stoupal až do hrdla.

Byl to zázrak, jaký dosud nikdy nepoznala. Bylo to vzrušení, které jí projelo jako šíp - bolelo, a jak jí šíp pronikal, proměňovala se bolest v nepopsatelné vytržení.

Cítila, že rty se jí chvějí pod tlakem jeho polibků, a nyní jeho ústa jako by požadovala víc, chtěla vlastnit víc, cítila, jako by se rozplývala v něm i v kráse Camargue, která patřila k němu.

Celá její bytost jako by se rozechvěla podle tónů nějaké hudby a mlhavě si uvědomovala, že to je to, po čem toužila, to je to, co chtěla.

Čas jako by se zastavil: možná to trvalo století, možná jen několik vteřin, než zdvihl hlavu a její rty byly opět volné.

Vzhlédla k němu neschopna pohybu, neschopna promluvit, jen si uvědomovala, že jí celé tělo pulzuje v nepopsatelné extázi.

„Jste rozkošná," řekl Roydon hlubokým hlasem.

Chtěla mu odpovědět, ale hlas jako by jí odumřel v hrdle.

Usmál se na ni, jako se člověk usmívá na dítě, a řekl:

„Musíme jít! Čeká nás spousta práce!"

Valda se nezmohla na odpověď, jen věděla, že už nikam jít nechce. Chtěla zůstat tam, kde byla - v jeho náručí.

Chtěla, aby ji líbal dál, probouzel v ní ten úžasný pocit, který jako by jí stále ještě bušil v prsou.

Nejen její vůle, nýbrž i její mysl jako by byla někam stržena.

S jejím fotoaparátem v ruce se Roydon oto-

čil a vykročil, jako by ji chtěl chránit, kdyby se vynořilo další nebezpečí, a Valdě nezbylo než ho následovat.

Uvědomila si, že se pohybuje jako ve snách, neschopná myslet na cokoli jiného kromě toho, že byla políbena. Byl to úžasný, vzrušující pocit, o jehož existenci dosud vůbec nevěděla.

Došli na konec mlází a rákosí a Roydon se náhle rázně zastavil a zůstal tiše stát.

Natáhl ruku za sebe, vzal Valdu za loket a přitáhl ji jemně k místu, kde mezi chvějícím se listím uviděla prosvítat mýtinu porostlou suchou travou a na ní stádo asi třiceti koní.

S klisnami byla spousta hříbat, některá se teprve pokoušela o první vratké kroky na dlouhých tenkých nohách.

Hříbata se svou černou chundelatou srstí a s bílou hvězdou na čele se nádherně vyjímal na pozadí světlých těl svých matek.

Roydon velice opatrně a pomalu podával Valdě fotoaparát.

Vzala si ho od něho a na okamžik se ani nemohla rozpomenout, jak se s ním zachází, anebo jestli skutečně fotografovat chce.

Dokázala myslet jen na majetnický dotek jeho rtů a na vzrušení, které jako by jí stále ještě svíralo hrdlo.

Ale protože on tu stál a čekal, zamířila hledáček fotoaparátu na stádo, a jakmile to udělala, hřebci a několik klisen zneklidnělo, jako by cítili nebezpečí.

Zdvíhali hlavy, nozdry se jim rozvíraly, stříhali ušima.

Valda viděla, jak jim pod lesklou bílou srstí cukají svaly. Šíje měli napjaté, nohy pevně zapřené do země.

Pocit blížícího se nebezpečí sílil a prohluboval se, Valda si uvědomila, že jsou ve střehu, připraveni dát se okamžitě do divokého cvalu, a ona je už třeba nikdy více neuvidí.

Spěšně se pustila do fotografování.

Pamatovala si, že jí Roydon řekl, že hřebci mohou být nebezpeční. Ve stádu vynikal nad ostatními kůň, který jako by se díval přímo k nim, jako by naprosto přesně znal směr, odkud může nebezpečí přijít.

Dělala snímek za snímek. Potom jí Roydon beze slova vzal fotoaparát z ruky a ona věděla, že si myslí, že už jsou tam příliš dlouho.

Nebylo pochyb o tom, že po celou tu dobu,

kdy stádo fotografovala, nervozita koní stoupala.

Vydali se křovím a tamaryškovým houštím na cestu zpět. Roydon našlapoval nesmírně opatrně, až minuli místo, kde je vystrašili divocí kanci.

Nyní je zde nevydělalo nic, viděli bílé a žluté květy skalních růží, divoké mečíky a vysoké štíhlé stvolky asfodelu, o němž staří Řekové věřili, že obrůstá pláň podsvětí.

Po chvilce vystoupili do slunečního světla. Našli koně uvázané u padlého stromu.

Valda vzhledla k Roydonovi, když se k ní s úsměvem obrátil.

„Děkuji... vám,“ řekla a napadlo ji, jestli mu děkuje za to, že jí ukázal divoké koně, nebo za ten zázrak polibku.

Vyjeli a Valdě se zdálo, že všechna krása okolní krajiny je ještě úchvatnější, než byla předtím.

Jemný, bledě modrý opar proti šťavnaté zeleni označoval místa, kde kvetl divoký rozmarýn, a Valdy se zmocnil pocit, že všechnu tu krásu nesleduje pouze očima, nýbrž i srdcem.

Vzduchem poletovali zářivě zbarvení motýli a lesklá křídélka včel a čmeláků tvořila součást kouzelného světa v jejím nitru.

Nyní Roydon zamířil kolem jezírek k dunám, a když přes ně cválali, zahlédli v dálce moře, v žáru slunce jasně modré jako šat Panny Marie.

Před vzdáleným obzorem se táhly pestré pruhy vody, solná pole a třpytivé plochy uschlého bláta.

Když se ohlédli, viděli obrysy hor.

Bylo to překrásné, a když Roydon zarazil koně, potichu stáli a pozorovali vzduch, jak se chvěje nad horkým pískem.

„Chtěl jsem, abyste to viděla,“ řekl. „Naprosto se to liší od těch končin, kam jsme jeli časně ráno, ale právě tohle je pro Camargue typické.“

„Je to nádherné!“ vydechla Valda.

„A vy také!“ odvětil.

Jeho oči utkvěly na jejích rtech a ona měla pocit, jako by ji znovu líbal.

Potom otočil koně a Valda věděla, že míří domů.

Ačkoli jeli vytrvalým a poměrně rychlým cvalet, čekala je ještě dlouhá cesta. Horko stoupalo. Konečně se před nimi vynořil mas.

„A co ti plameňáci?“ zeptala se náhle Valda.

„Myslím, že dneska už jste se napracovala dost,“ odpověděl, „a odpoledne byste si měla odpočinout. Na to místo vás zavedu kolem půl šesté. Místo, kde najdeme plameňáky, jestli budeme mít štěstí, není nijak daleko.“

„Bude těžké vyfotografovat je, když nebudu mít dobré osvětlení.“

„Světlo bude dostačující.“

Valda měla pocit, že říkají něco jiného svými ústy a něco zase zcela jiného svými srdci, ale jistá si tím nebyla.

Věděla pouze, že od té doby, co se ráno vypravili na cestu, se přihodilo něco zvláštního, co ji rozechvívá a je to stejně divoké a nádherné jako sama krajina Camargue.

Pociťoval Roydon totéž?

Nebyla o tom přesvědčená a opět měla pocit, že je velice mladá a nezkušená.

Dojeli ke statku. Roydon pomohl Valdě dolů z koně, a než vešli do kuchyně, zula si Valda zabláčené boty, které jí madame Porquierová půjčila.

Madame se tužila u kamen, ale otočila se, aby s úsměvem řekla:

„Velice jste se opozdili, m'mselle. Už jsem si myslela, že nechcete obědovat.“

„Mám hlad jako vlk, madame!“

„To je dobře, dala jsem vám jídlo do trouby,“ odpověděla madame. „Jen co se umyjete, hned ho přinesu na stůl.“

Valda vyběhla nahoru. Než si svlékla kabátek jezdeckého úboru, pohlédla na sebe do zrcadla.

Byla si jista, že v zrcadle uvidí jinou, zkušenější tvář.

Avšak velké modré oči, které se na ni dívaly, jako by se lišily od jejího obvyklého pohledu jen velice málo, nicméně se třpytily jako slunce v jezírku a ústa měla měkká a růžová jako poupata tamaryšku.

Chci, aby mě znovu políbil, řekla si a zarděla se, protože to bylo nezpůsobné.

Když na sebe pohlédla do zrcadla při další příležitosti, bylo příliš tma, než aby se viděla.

Slunce se nořilo do rudé záře a oni se vraceli ke statku z fotografování plameňáků.

Plameňáci vypadali neuvěřitelně krásně, přiletěli sem odněkud z ostrovů ve Středomoří.

Slunce už nezářilo a Valda se přece jen obávala, zdali se fotografie vydařily tak, jak si přála.

Byla tam asi stovka plameňáků a Valdu napadlo, jestli vlastně fotografie se svou prozaickou černou a bílou může znázornit tak barvitou podívanou.

Pouze malíř, pomyslela si, může zachytit ty ptáky s dlouhými zahnutými zobáky, tu úžasnou růžovou barvu pod jejich křídly a dlouhé červené šupinaté nohy.

Roydon ji zavedl k nim tak blízko, jak jen to bylo možné, a plameňáci stáli téměř v pozoru a tvářili se jako stráž, když s obavami přihlíželi, jak se k nim přibližují.

Když potom Valda udělala asi dvanáct snímků, rázem všichni vzlétli, jako by poslechli nějaké tajné znamení.

Seřadili se za svým vůdcem, spustili ten svůj zvláštní nepříjemný křik, krouživě se vznesli k obloze, potom opisovali kruhy nad zemí, až se snesli k jinému jezírku, dosti vzdálenému.

Aspoň jeden snímek se snad opravdu podařil, pomyslela si Valda.

Potom si s lehkým zachvěním u srdce uvědomila, že i zítra je den.

Třeba ji Roydon opět vezme na projíždku.

Mohla by mu říci, že nebyla spokojena a že chce ještě fotografovat camargueské býky.

Na těch nebylo nic zvláštního: vyskytovali se ve všech končinách Provence a její otčím jich má celé stádo. Ale poskytli by jí záminku, proč ještě pobýt v Roydonově společnosti.

A kromě toho, pomyslela si, jsou tu ještě všichni ti ptáci, o kterých mi vyprávěl.

Při pomýšlení na to, že by strávila ještě několik dní na statku v jeho společnosti, si Valda znovu připomněla, když se převlékala k večeru, jaké je to kouzelné místo.

Vždycky očekávala, že najde svou lásku v zámku nebo v nějakém velkém francouzském hradu, protože si ji spojovala se středověkými rytíři, o nichž se domnívala, že ztělesňují všechno to, co je láska.

Avšak Roydon nebyl rytíř, ačkoli k ní přiváhal v oděvu guardiana a s trojzubcem v ruce, jako by to bylo kopí, a seděl v koženém sedle, v nichž křížáčtí rytíři bojovali o Jeruzalém.

Pomyslela na to, jak ji v houštině líbal, a opět ji rozechvěl zázrak onoho polibku.

Když se převlékala, zatoužila po jiných šatech, které by si oblékla raději než ty, jež měla

na sobě předešlého večera. Chtěla, aby se jí obdivoval. Chtěla vidět, jak mu zazáří oči, až se ona objeví.

Když vstoupila do salonu, její modré oči v drobné tvářičce dostaly barvu hluboké tůně a temnou červeň jejích vlasů rozzářil poslední paprsek slunce, které zapadalo za platany.

Roydon stál u okna, a když se k ní otočil, rýsovala se jeho postava na pozadí záře na obloze a Valdě se zdálo, že se k ní blíží na ohnivém plamenu.

Dívali se na sebe a ona opět pocítila, že srdce se jí podivně rozbušilo a dech se jí zrychluje.

„Myslel jsem na to, jak jsme spolu byli celý den šťastní,“ řekl.

„Já jsem... byla... velice šťastná,“ zajíkla se Valda. „Byl to můj... nejšťastnější... den.“

„Myslíte to vážně?“ zeptal se.

Protože výraz v jeho očích v ní probouzel stud, odvrátila zrak a pohlédla do zahrady.

„Byla jsem... okouzlena!“ řekla tiše.

„Přesně totéž jsem si myslel i já,“ odvětil. „Jenže mne jste okouzčila vy!“

Valda čekala, jestli ještě něco řekne, ale Roydon se otočil ke dveřím a Valda si uvědomila, že opět zaslechl madame Porquierovou, jak se blíží s podnosem.

Na stole bylo prostřeno a stejně jako minulý večer stály uprostřed dvě svíčky. Když madame Porquierová naservírovala první chod, zapálila petrolejovou lampu, od níž se linula zlatá zář a mírnila strohost místnosti.

Jídlo bylo stejně dobré jako předešlého večera, ale tentokrát Valda neměla ani ponětí, co jí.

Ostře vnímala pouze přítomnost muže vedle sebe, jeho sílu a mohutnost, což se jí dosud nikdy nestalo.

Stále si říkala, že si musí dát pozor, aby se nedozvěděl, co k němu cítí, a tím méně aby věděl, jak je jí to divné. Všechno to, co se přihodilo od chvíle, kdy se potkali, se velice lišilo od toho, co považovala za možné.

Musím o něčem mluvit, říkala si Valda, a přitom s obtížemi hledala slova.

Když se její oči střetly s jeho, cítila, jak se chvěje, věděla, že to souvisí s pocitem, který v ní probudil, když ji políbil tam, v místě, které nazval „srdcem Camargue“.

„Dneska večer už nejste tak unavená?“ zeptal se jí, když dojedli večeři.

„Nejsem unavená ani trošku!“ odpověděla Valda. „Přiměl jste mě, abych odpoledne odpočívala, což doma nikdy nedělám.“

„A co děláte, když jste doma?“ zeptal se Roydon. „A kde jste doma - v Paříži?“

„Většinou ano,“ odvětila Valda.

„A to chodíte po Paříži sama jako tady?“ zeptal se.

Nastala odmlka, potom Valda odpověděla: „Proč by ne? Ale často trávím čas... s přáteli.“

„Jsou to ženy nebo muži?“

„Pokud jde o procházky a pokud vás to zajímá... muži.“

Měla přitom na mysli svého otčíma, který zastával názor, že tělesný pohyb je zdravý. Proto se tedy spolu tak často procházeli po zahradách v Tuileriích, na nábřeží Seiny, nebo si někdy zajeli i do Boulogneského lesíka.

Její matka mnohem raději jezdila kočárem a Valda zase na koni, ale hrabě byl přesvědčen, že chůze je pro zdraví velice důležitá a hlavně prospěšná.

Když nepobývali na venkově, Valda se k němu přidávala a zjišťovala, že se vrací domů s rozpálenými tvářemi a ve výborné kondici, právě jak otčím předpovídal.

Vstali od stolu a oba téměř bezděčně zamířili k otevřenému oknu.

Zatímco večereli, setmělo se a na západě nyní svítila jen nepatrná zář a na obloze se začaly objevovat hvězdy, jedna za druhou.

Rozhostilo se hluboké ticho, jen chvílemi se ozval nějaký pták, který se ukládal k pozdnímu odpočinku.

Kdesi šramotilo nějaké zvíře, které se plížilo porostem, ale jinak vládlo tak hluboké ticho, jaké vyvolává náhle přerušená melodie houslí.

Pak se v cypřiších ozvali slavíci, zpívali v dokonalé harmonii své tiché flétnové partie, které se měnily v tóny kovové a nakonec i žalostné, lyrické a dojmavé.

Bylo to tak kouzelné a tak neočekávané, že se Valda mimoděk natočila k Roydonovi, aniž si vůbec uvědomovala, co dělá.

Jeho náruč ji očekávala, a když ji přivinul k sobě, cítila, jak se rozechvěla, a toto chvění bylo součástí ptačího zpěvu.

Jeho ústa se blížila k jejím, a Valda už neslyšela nic, jen hudbu svého srdce.

Líbal ji, až se jí zdálo, že hvězdy padají

z nebe a třpytí se jim u nohou. Potom ji přivinul ještě těsněji a jí se zmocnil pocit, jako by náhle ztratila vlastní osobnost a stala se částí jeho.

Oddálil svá ústa od jejích, aby ji líbal na oči, tváře, nosík a opět na ústa.

Srdce jí mocně bušilo, Valda se chvěla a cítila, jako by v ní Roydon rozničil plamen, tak divoký, tak úžasný, že tvořil součást kouzla Camargue; zároveň tu ale byla i její duše, a tu mu musí dát.

Opět zdvihl hlavu a řekl hlubokým hlasem, jaký dosud u něho neslyšela:

„Běžte si lehnout, drahoušku!“

Přitom ji otočil a Valda ho uposlechla, protože v této chvíli nedokázala myslet a tím méně mluvit.

Poslušně prošla salonem, aniž se po něm ohlédla, a vyšla nahoru do svého pokoje.

Madame Porquierová už také ulehla a na stolku u Valdy svítila jediná svíce.

Valda si svlékla šaty a pověsila je do šatníku. Potom odložila spodničku a ostatní prádlo, složila je na židli a vklouzla do noční košile.

Usedla k toaletnímu stolku a vytáhla si z vlasů sponky. Kadeře jí spadly na ramena jako temný oblak.

Mechanicky si vlasy kartáčovala, aniž si vlastně uvědomovala, co dělá.

Každý nerv a každá žilka v jejím těle se zabývaly tím okouzlením, které pociťovala, když ji líbal.

Téměř se jí zdálo, že Roydonovy rty stále ještě spočívají na jejích, cítila jejich doteky i na očích a na tvářích.

Tak toto je láska! řekla si Valda.

Pohlédla do zrcadla a spatřila to, co očekávala, její tvář vypadala úplně jinak.

Oči jí zářily. A v lesku jejích očí bylo něco až téměř spirituálního.

Několik minut na sebe hleděla, potom si zhluboka, blaženě a užasle povzdechla a ulehla.

Slyšela kroky, jak míří nahoru po schodech, a věděla, že to je Roydon, jde do svého pokoje naproti jejímu.

Zítřka si spolu promluvíme, řekla si Valda. Povím mu, že ho miluji.

Pomyslela si, že jednal správně, když ji poslal pryč, a tak kouzlo polibků nebylo ničím porušeno.

Mluvit po tom, co zažila, by bylo příliš banální, příliš frázovitě, neboť se dotkli výšin dokonalého blaha.

On mi rozumí, řekla si, rozumí mi tak, jak jsem nikdy nevěřila, že by mi nějaký muž mohl rozumět.

Jak mohla vědět, že tím, že přijede do Camargue a bude se otčímovi snažit dokázat, že je schopná se o sebe postarat, nalezne to, po čem touží?

Muže, který ji miluje a jehož miluje ona.

Zavřela oči nad tím zázrakem.

Je to někdo, kdo neví o jejím bohatství, a proto jej nemůže ovlivnit. Je to někdo, pro něhož je ona naprosto neznámá dívka, která si vydělává na živobytí fotografováním.

Toto je vše, co kdy považovala za možné, a přesto se obávala, jestli to vůbec někdy nalezne.

Toto je láska! Toto je romantický milostný příběh! Je to dokonalé, čisté a ušlechtilé jako láska, o které zpívali a vyprávěli trubadúři.

Jsem šťastná... jsem nesmírně šťastná! říkala si Valda a rozpomněla se, že se ještě vůbec nepomodlila.

Sedla si na lůžku, sepjala ruce a zavřela oči.

„Děkuji ti, Bože... děkuji... ti," šeptala a uvědomovala si, že nic víc říkat nemusí.

Celá její bytost jako by vystoupala do nezměrných výšin vděčnosti za štěstí, jež jí nebesa seslala.

Oči měla stále ještě zavřené, ale vtom překvapeně vzhledla a spatřila Roydona, jak vchází do místnosti.

Měl na sobě dlouhý župan, který mu sahal až po zem, a volán na jeho noční košili se bíle odrážel od jeho snědého obličeje.

Zavřel dveře. Valda na něho stále ještě v úžasu zírala, když Roydon vykročil k jejímu lůžku.

Při pohledu do jeho očí se zastyděla a kolem úst mu pohrával úsměv, v němž bylo něco cynického.

Když se zastavil a zadíval se na ni, tázavě se na něho zahleděla rozšířenýma očima.

V té velké čtvercové posteli s těžkými závěsy vypadala drobná a nehmotná, jak se její obrysy odrážely od bílého lněného polštáře.

„Takhle jsem si představoval, že budete vypadat, až si rozpustíte vlasy," řekl hlubokým hlasem. „Ale máte je delší, než jsem očekával."

„C-co... tu... chcete? N-nemyslela... jsem... že přijdete... do mého pokoje."

„Vy jste mne neočekávala?"

„Ne... ovšemže... ne!"

„To ale víte, že jsme si ani nedali dobrou noc!"

Pohlédla na něho a její prsty se chvěly, když se bezděky pohnula, aby si zakryla řadra.

Noční košilku měla upjatou až ke krku a rukávy jí sahaly až k zápěstím, kde ve volánku přepadaly přes hřbet ruky, ale byla z toho nejjemnějšího batistu a lemována byla krajkou, a dokonce i při bledém světle svíce bylo snadné zahlédnout křivky jejích řader s růžovými bradavkami.

„Neměl... jste... sem... chodit," řekla Valda tichým a poněkud vystrašeným hláskem.

„Vy si se mnou pohráváte?" zeptal se Roydon pobaveně.

Usedl na pelest jejího lůžka a Valda se bezděčně odtáhla dozadu.

„Jste velice krásná, svůdná a rozkošná," řekl Roydon, „a já si myslím, že za těchto mimořádných okolností, v nichž jsme se ocitli, bychom mohli celou tu záležitost urychlit."

Jeho úsměv byl ještě cyničtější, když pokračoval:

„Vidím, že očekáváte, že se vám budu dvořit, chvíli ještě vyčkávat, než spolu dosáhneme toho, o čem oba víme, že je nevyhnutelné. Jenže, miláčku, proč bychom plýtvali časem? Když jsem vás líbal, viděl jsem, co oba chceme, nemusíme si tedy nic předstírat."

„Já... vám... nerozumím," řekla Valda. „Já... jenom vím... že jste se... zachoval... špatně..., když jste... přišel do mé ložnice."

„Špatně?"

Roydon zopakoval to slovo s povytaženým obočím.

„Ano, špatně!" potvrdila Valda. „Vím... že má matka... by to odsuzovala... že jsem se... nechala líbat... ale já jsem na tom., nic špatného... neviděla... bylo to pouze úžasné. Ale tohle... tohle... je něco jiného."

„Co se mi tu vlastně snažíte vysvětlovat?" zeptal se Roydon.

„Právě se vám snažím vysvětlit...,“ odvětila Valda, „že džentlmen nevstoupí... k dámě... do pokoje."

Když to říkala, napadlo ji, že to snad zní směšně.

Z rozhovorů, které vyslechla mezi matčiný-

mi přítelkyněmi, ovšem věděla, že džentlmeni vstupují k dámám do pokoje.

Nevěděla sice, co tam potom dělají, ale pravděpodobně „se milují“.

Copak Francouzi mluví někdy i o něčem jiném?

„Myslím... to... vážně," řekla spěšně, „že totiž... jste neměl... chodit... ke mně... do pokoje."

„Myslel jsem, že mě máte ráda," řekl Roydon.

„Já vás mám ráda!" odpověděla rychle Valda. „Mám vás ráda víc, než jsem kdy kohokoli měla! Avšak ať se máme rádi sebevíc... není správné... abyste... byl tady... když jsme... o samotě."

„Poslyšte, miláčku," řekl Roydon. „Naprosťo chápu, co se mi zde snažíte vysvětlit. Jenže, má drahá, vy jste mi naznačila naprosto jasně, jaký způsob života vedete, a jak už jsem vám povídal, velice po vás toužím a myslel jsem si, že ani já vám nejsem úplně lhostejný."

S úsměvem pokračoval:

„Proč bychom měli prodělávat veškeré ty přede hry, kdy se musíme chovat způsobně a cudně, když všechny ty počáteční šarvátky už máme za sebou a můžeme se milovat, jak nám příroda káže?"

A přitom se sklonil, objal Valdu, přitáhl si ji k sobě a jeho rty hledaly její.

Cítila, že se jí nyní opět zmocňuje to chvění, které pociťovala dříve. Bylo to, jako by jí tělem pronikala dýka a s ní horký příval úžasu, který jí stoupal do hrdla.

Vyvinula ale veškeré úsilí, aby ho od sebe odstrčila.

„Ne, ne!" vykřikla. „Prosím vás... ne!"

V jejím hlase zaznělo něco, že přestal naléhat. Potom Valda řekla:

„Jsem vyděšená... nechápu... co chcete... ale vím... že to správné... není..."

„Jak to, že to nechápete?"

Z náruče ji nepustil, ale jeho rty už nevyhledávaly její.

Nastalo ticho a potom si Valda skryla tvář na jeho rameni.

„Možná se mýlím," zašeptala, „ale já si myslím... že snad... se se mnou... chcete milovat... a já přesně... nevím, co to... znamená."

Cítila, jak ztuhl. Potom se pohnul, vsunul jí dlaň pod bradu a obrátil si její tvář k sobě.

„Co tím myslíte - že to nechápete?"

V očích mu doutnala jiskřička, věděla, že chce, aby mu pohlédla do očí.

Potom, jako by jí to jeho oči poručily, její zrak se střetl s jeho.

„Nikdo... mi to nevysvětlil," řekla. „Slyšela... jsem... jak si o tom lidé... povídají... ale já cítím... že pokud nejsou sezdáni... musí to být... hřích!"

Roydon se na ni dlouze zahleděl a náhle ji pustil z náručí.

„Myslím, že mi toho máte hodně co vysvětlovat, Valdo," řekl klidně. „A já chci znát pravdu."

Nastalo ticho tak hluboké, že Valda slyšela vlastní dech. Potom rozechvělým hlasem řekla:

„Co... chcete... vědět?"

„Co zde vlastně sama pohledáváte," odpověděl, „převlečená za cikánku a s vysvětlením, že si žijete po svém."

Nastalo opět ticho a po chvíli Roydon řekl:

„Čekám!"

Valda na něho nepohlédla. Její řasy vypadaly velice tmavé a dlouhé proti bílé tváři.

„Do toho... vám... nic není!"

„Zavinila jste, že mi do toho něco je, když jste mi ráno dovolila, abych vás políbil."

„Nemohla... jsem se tomu... ubránit."

„Ale věděla jste, že je to úžasné - právě před chvílí jste mi to řekla."

„Bylo to... úžasné! Dosud jsem... takový políbek... nepoznala."

„Kolik mužů už vás líbalo?"

„Žádný... jenom vy!"

„A to si myslíte, že vám uvěřím?"

„Je to... je to... pravda," řekla Valda tenounkým hláskem.

Napadlo ji, že se chová velice hloupě.

Mámí z ní její tajemství, a navíc je tak pánovitý, tak autoritativní, že je nemožné se mu ubránit.

„A co ti ostatní muži? Ti muži, za které se nechcete provdat? Ti muži, s nimiž se procházíte po Paříži?"

Valda neodpověděla a Roydon po chvíli pokračoval:

„Myslím, že mi toho máte hodně co vysvětlovat, Valdo," řekl, „anebo se se mnou milovat, což jsem měl v úmyslu, když jsem vešel do vašeho pokoje."

„Aler.. proč? Proč... jste to... chtěl?"

„Tady nejde o to, proč já jsem to chtěl," řekl Roydon s úsměvem, „to by chtěl každý muž, který se ocitne o samotě s někým tak krásným, jako jste vy. Ale vy jste budila dojem, že jste velice zkušená a poučená. To mi zde tvrdíte a dáváte mi na to své čestné slovo, že jste ještě nikdy neměla milence?"

„Ne... ovšemže... neměla!" řekla Valda užasle.

„Kolik je vám let?"

Tato otázka ji velice překvapila.

Na okamžik se jí odpověď drala na rty. Když ale slova spolkla, Roydon se k ní naklonil, uchopil ji za bradu a rázně si obrátil její tvář k sobě.

„Řekněte mi pravdu!" řekl. „Já už nehodlám poslouchat žádné lži!"

Snažila se vymanit si bradu z jeho sevření, ale Roydon ji nepustil.

„Pravdu!" zopakoval.

„Je... mi... osm... osmnáct!"

„To jsem si mohl myslet! A předpokládám, že jste utekla z domova?"

„A-ano!"

„Proč?"

„Protože můj otčím... mne chtěl... provdat za muže, jehož jsem v životě neviděla... sňatek by byl... domluven... jak je ve Francii... zvykem."

Valdin hlas se zlomil. A protože Roydon nepromluvil, pokračovala:

„Chtěla jsem mu dokázat, že se umím o sebe postarat, aby mi potom uvěřil, že jsem schopná zvolit si i muže, který by měl být mým manželem."

„A to ztřeštěné dobrodružství jste si vymyslela sama?"

Valda přikývla.

„Máte vůbec ponětí, jak bláznivě - jak nezodpovědně jste se zachovala?" zeptal se Roydon.

Jeho hlas zněl hněvem, a to ji podráždilo.

„Dělám si, co chci!" vybuchla. „A až se vrátím domů a přinesu fotografie, které jsem pořídila v Camargue, můj otčím bude nucen si uvědomit... že se mýlil."

„Opravdu si myslíte, že mu dokážete, že se o sebe umíte postarat? Myslíte, že například v této chvíli jste se o sebe postarala?"

Pohlédla na něho rozšířenýma očima.

„Co kdybych nedbal vašich námitek?" říkal zvolna. „Co kdybych si k vám teď lehl do po-

stele a miloval se s vámi?! Co byste si počala?"

Valdě kmitlo hlavou, že možná by to bylo úžasné, stejně úžasné jako ty polibky tam venku anebo večer u okna.

Potom řekla:

„Nemyslím si... že byste... to udělal. Vy víte... že jsem... přesvědčená... že by to bylo... nesprávné."

„Já vás třeba poslechnu," řekl Roydon, „ale spousta mužů by nedbala, ať byste říkala cokoli!"

„Ale s takovými... jsem se nesetkala!" odtušila Valda.

„To spíše záviselo na štěstí než na rozumném úsudku!" řekl a v jeho hlase se stále ještě chvěl hněv. „Je to směšné! Zítřka vás odvezu domů!"

„Nepojedu s vámi!" vykřikla Valda. „Nepojedu domů a vy mě k tomu nemůžete nutit! Ostatně ani nevíte, kde bydlím, a nemáte právo cokoli mi nařizovat!"

„Možná že jsem si to právo přivlastnil!"

Přitom opět rozpřáhl náruč a přivinul Valdu k sobě.

„Kdybych se s vámi, Valdo, miloval, ať už s vaším svolením nebo bez něho, nezískal bych tím automaticky právo, abych se o vás staral a chránil vás před ostatními muži?"

Kapitola šestá

Tiskl ji přitom k sobě stále pevněji a Valda se ho snažila odstrčit.

„Ne... Ne... Ne...!"

Hlas jí odumřel, když ji položil do polštářů a přitiskl své rty na její.

Líbal ji divoce a drsně s prudkostí, která naháněla hrůzu.

Stále ještě se bránila, ale neúčinně, a uvědomila si, že na jeho sílu nestačí a je bezmocná.

Jeho rty ji zraňovaly, cítila, že jí působí bolest, a na okamžik se jí zmocnila panika, protože měla pocit, že ji překonává a zdolává.

Potom, stejně jak dříve, jí projela bolest, jako by ji proklála dýka, a tato bolest se přeměnila v extázi a úžas.

Přestala se bránit, ztichla a vzdala se, její tělo mu vycházelo v ústrety, celá její bytost byla uchváćena tím kouzlem, které jí stoupalo hrdlem na rty.

Její vůle se rozplynula, dokonce i vědomí sebe samé.

Opět se stala jeho součástí, ale nyní to bylo ještě úžasnější, skvělejší, a cítila, jak z plamínku, který doutnal v jejím nitru, vyšlehl mohutný plamen, jenž ji téměř stravoval.

Pociťovala, že se v ní probudila taková vášeň, která jí nedovoluje ani myslet.

Oheň v ní jako by se rozhořel ještě více a Valda věděla, že její tělo po něčem bolestně touží, nechápala, co je, ale byla ochotna mu to dát, protože už mu vlastně patřila.

Čas, prostor, celý svět se vytratil a Roydon ji unášel do ráje, kde by byli sami dva - nikoli už jako lidé, nýbrž jako součást božské substance.

Potom, když staletí extáze uplynula, Roydon zdvihl hlavu a její rty byly volné.

Na okamžik nebyla schopná se pohnout a nemohla se nadechnout.

„Miluji... tě! Miluji... tě!"

Tato slova jí vytryskla z hlubin duše.

„Miláčku, to je šílenství!"

„Je to... dokonalé! Je to... ráj! Prosím... líbej mě ještě!"

Roydon na ni pohlédl a jeho ústa byla velice blízko jejích. Její rusé vlasy se rozlévaly po polštáři i po jeho paži.

Ve světle svíce viděl, že její rty jsou žhavé a chvějí se po jeho polibcích, její oči se lesknou a jsou rozšířené vášní, kterou nikdy dřív nepoznala a nechápala ji.

Dlouze, předlouze se na ni zahleděl, potom ji zvolna pustil z náruče a vstal.

„Říkal jsem ti, že je to šílenství!"

„P-proč?"

„Protože ty mě nesmíš milovat. To se nesmí stát."

„Ale... to se už stalo!"

Roydon zamířil přes pokoj k oknu a odhrnul závěsy, jako by se musel nadýchat čerstvého vzduchu.

Stál otočený zády, Valda ho pozorovala a z tváře se jí vytrácelo štěstí a pulzující zář v její hrudi vystřídal pocit nejistoty.

„Co je... špatně?" zeptala se po chvíli.

„Všecko je špatně!" odpověděl. „A to proto, že musíš zapomenout, že jsem tě líbal."

„P-proč? Och, proč?"

Valda sebou na posteli trhla a zdvihla hlavu z podušek, do kterých ji vtiskl.

„Zítra," řekl drsně Roydon, „odjedeš buď ty nebo já! Usoudil jsem, že nemůžeme zůstat pod jednou střechou!"

„Ale... proč by ne?" zvolala Valda. „Co jsem... udělala? Co jsem řekla... že tě to rozčililo?"

Nepromluvil a Valda pokračovala:

„Protože... jsem řekla... že tě miluji?"

V jejím hlase zaznělo něco zoufalého a tragického.

Otočil se od okna.

„Ne, samozřejmě že ne," odpověděl. „Já se jenom snažím přesvědčit sám sebe, že to není pravda."

„Ale to je pravda," tvrdila Valda. „Jsi všechno... co jsem kdy... chtěla a... po čem jsem... toužila... cítila jsem... že takový muž někde na světě... je... jenom ho musím... nalézt."

„Takové věci mi nesmíš říkat."

Jejich oči se přes místnost střetly, ale potom se Roydon zase prudce obrátil k oknu.

„Já ti... nerozumím," řekla Valda. „To mi chceš říct, že mě... nemáš rád... nebo že jsem tě snad... pohoršila?"

Jako by se nedokázal ubránit úsměvu, Roydon se vrátil k lůžku.

„Nepohoršila jsi mě, miláčku. Jenom mě rozčililo, že jsi tolik riskovala a chovala ses tak, že ses vystavila vážnému nebezpečí."

Valdě zazářily oči.

„Můžeme tedy zůstat... spolu?"

„Ne!"

Tato jednoslabičná odpověď jako by se rozlehlá po celé místnosti. Roydonova tvář se opět zachmuřila, i do hlasu se mu zase vkradla drsnost.

„Musím myslet i za tebe," řekl. „Jestli jsi rozumná, vrátíš se k otčímovi a uděláš, co si přeje on."

„To... nemohu! Nemohu to... udělat! Zvlášť teď... když jsem se setkala... s tebou."

„Nemohu pro tebe nic znamenat," řekl Roydon, „a proto ti chci dát sbohem právě v tomto okamžiku! Jak ses už vyjádřila, nemám právo zasahovat ti do života nebo do toho, co hodláš udělat. Můžeš tedy zůstat zde, nebo se připojit ke svým přátelům v Saintes Maries de la Mer. A já ráno, jak jen to bude možné, odjedu."

„Ne! Ne!...To... mi nemůžeš... udělat!“ zvolala zoufale Valda. „Zůstaň... zůstaň, prosím tě... aspoň na jeden jediný... den.“

„A na další noc?“ zeptal se Roydon. „To si myslíš, že tě budu zase jen líbat jako právě teď před chvílí a nezmocním se tě?“

Jejich oči se setkaly a Valda spatřila v jeho pohledu žár.

Hleděli na sebe, až Valda řekla sotva slyšitelně:

„To právě... chci... patřit ti... být tvoje...“

Sevřel rty. Potom řekl:

„Nechápeš, co říkáš.“

„Myslím, že... to chápu,“ odpovídala Valda zvolna. „Miluji tě... a jestli se se mnou budeš milovat, jak jsi chtěl... budu ti patřit... úplně... a já teď vím... že to bude to nejnádhernější... to nejskvělejší... co se mi kdy... může přihodit...“

„A co potom?“ zeptal se ostře Roydon.

„Potom?“ zopakovala zmateně.

„Vždycky je nějaké potom,“ řekl drsně, „až ty se vydáš svou cestou, a já zase svou.“

Pohlédla na něho, ale nepromluvila, až po chvíli řekl Roydon:

„Nemohu se s tebou oženit. To si musíme ujasnit.“

Valda ztichla. Potom se hlasem, který jako by ani nepatřil jí, zeptala:

„Ty už jsi... ženatý?“

„Ne,“ odpověděl, „ale nemohu se oženit. Nemohu si to dovolit!“

Rozhostilo se ticho, které ji téměř dusilo.

„Kdybys... mohl...“ zeptala se konečně Valda, „ože... oženil by ses... se mnou?“

Po krátké odmlce řekl:

„Tato otázka je bezpředmětná... a tak nemá smysl ji klást.“

„Proč se... nemůžeš... oženit?“

Roydon vstal.

„Jak už jsem říkal, není, o čem bychom se dohadovali,“ odpověděl. „Jdu si lehnout, Valdo, a rozloučíme se teď, dokud to ještě dokážu.“

Když tam stál a hleděl jí ve světle svíce do tváře, bezděky k němu napřáhla ruce.

„Pro lásku boží,“ vykřikl prudce, „nedívej se tak na mne! Dělá, co je správné, a jednou to pochopíš.“

„Prosím tě... prosím...“ řekla Valda.

„Nemohu už zde zůstat,“ odpověděl, otočil se a vyšel z místnosti, dveře za sebou zabouchl.

Slyšela, jak bouchly dveře i v jeho pokoji, a znělo jí to, jako by zatloukali rakev.

Odešel! řekla si. Nikdy se nevrátí a všechno, co mělo v životě smysl... všechno, co jsem chtěla... všechno, co je krásné... odešlo s ním.

Zoufale si pomyslela, že už nikdy nepozná skutečné štěstí, ani extázi, kterou pocítila, když ji poprvé políbil v rákosí, ani ten zázrak a úžas, který okoušela pod hvězdami.

Nyní tím posledním polibkem, který začínal drsně, skoro surově, až ji to bolelo, zažehl oheň, který je oba sežehl, aby probudil něco divokého a zářivého.

Věděla, že Roydon cítil stejně jako ona, ačkoli to nevyslovil.

I jeho uchvátil ten polibek tak, že neměl slov, jimiž by to vyjádřil.

A nyní odešel!

Valdě se zdálo, že po sobě zanechal jen temnotu, která pohltila všechno, čemu dosud věřila.

A také jí vzal veškerou naději.

Nějaký hlas jí to našeptával, takže věděla, že už nikdy nenajde takovou lásku, jakou milovala nyní.

Byl to nesmírný zázrak, láska, tělesná i duchovní zároveň. Láska, kterou hledá každý muž a žena, ale jen málo jich ji nalezne.

Ona ji nalezla, ale odešla jí, a už se nevrátí.

Zoufale pomyslela na to, co ji očekává.

Měla by se vrátit do Merlimontu. Nebude se už protivit otčimovým záměrům, protože ať jí vybere za manžela kteréhokoli muže, ona pro něho už nebude nikdy víc než papírová figurka manželky.

Manželky, která mu nebude patřit ani srdcem, ani duchem, protože ty už věnovala někomu jinému.

Pomyslela na léta, která ji očekávají, na léta prázdnoty, léta bez Roydona, o něhož byla oloupena.

Je to, pomyslela si Valda, jako by byla náhle oslepena, a věděla, že už nikdy neuvidí, jak svítí slunce, a nespátí květy, oblohu ani moře.

Nastane tma. Tma nejen pro oči, nýbrž i pro srdce.

To nesnesu! pomyslela si. Nemohu tak žít!

Sotva si uvědomovala, co dělá, když vstala z postele a přešla po místnosti.

Velice tiše otevřela dveře.

Stanula před dveřmi a naslouchala.

Z Roydonovy místnosti neslyšela nic a zpod

jeho dveří nepronikal ven žádný proužek světla.

Usnul, pomyslela si, znamenám pro něho tak málo po tom všem, co se mezi námi přihodilo, že si odejde... a spí! Ráno odjede a já zůstanu sama... sama do konce života!

Na okamžik zauvažovala, jestli nemá vejít do pokoje a prosit ho, pokleknout před ním na kolena, aby ji miloval, třeba jen na prchavou chvíli. Potom ji napadlo, že by to bylo beznadějně.

On už se rozhodl, zaslechla v jeho hlase rozhodnost pevnou jako ocel, poznala to i z toho, jakým rázným krokem vyšel z její místnosti.

Nemá, co by řekla, aby změnila jeho rozhodnutí.

Zvolna a téměř neslyšně scházela Valda bosky dolů.

Viděla na cestu, pootevřenými dveřmi jejího pokoje jí svítila na cestu svíce.

Dole byly dveře salonu otevřeny, vstoupila a nezastřeným oknem spatřila v dáli bledé světlo.

Prošla salonem a zastavila se na místě, kde ji Roydon líbal, když poslouchali slavíky.

Ptáci stále ještě zpívali, ale nyní jen stupňovali její zoufalství až k nesnesitelnosti, byla to trýzeň, jako by byla tělesně zraněná, a možná to bolelo ještě víc.

Vzhlédla a měla pocit, že hvězdy, které se kmitaly na sametové obloze, se jí posmívají stejně jako ptačí zpěv.

Jak se vůbec bude moci podívat na něco krásného, když u toho nebude Roydon, aby to sdílel s ní?

Jak bude moci žít bez jeho paží, které by ji ovíjely, bez jeho rtů na jejích?

Jako slepá a zubožená, poháněná touhou utéci nikoli ze statku, nýbrž před sebou, vyšla z domu a kráčela téměř jako náměsíčná.

Minula cypřiše a zamířila k moři.

Slaný vítr jí navál vlasy do čela a jako by ji poháněl správným směrem.

Kdesi na dně mysli Valdě uvízlo, že Roydon mluvil o nebezpečí pohyblivých písků, býků a bílých hřebců.

To je to nebezpečí, napadlo ji, které hledá, nebezpečí, jež ji vysvobodí z trýzně, přinese útěchu v jejím neštěstí a v jejím strachu před budoucností.

Kráčela dál. Nyní byla země již vlhká; noční mury se dotýkaly jejího obličejе svými heb-

kými křídly a zase odlétaly. Občas se jí nohy zabořily do bahna.

Lem její noční košile se promáčel; vůbec to nevnímala.

Věděla jenom to, že se nemůže vrátit zpátky a že před ní leží zapomnění.

Vejdu do moře, pomyslela si, a budu plavat a plavat pořád dál.

Vzduch byl prosycen sladkou, svíravou vůní. Tak voněl tamaryšek, rozmarýn, levandule a skalní růže.

Nad spící zemí se klenula hvězdnatá obloha, ale nocí se ozývaly rozmanité zvuky.

Skřehotaly rosničky, žalostně houkala sova, pískali netopýři.

Valda nevnímala nic, jenom svou bolest, která ji zahalovala jako mrak.

MLhavě rozeznávala před sebou obrysy něčeho velkého, mohutného a temného a ucítila štiplavý pach spícího dobytka.

Na noc se zklidnili i býci a podřimovali. Jejich přítomnost naznačovalo pouze to, jak stříhali ušima, mrskali ocasy a tlumeně funěli.

Prošla kolem nich, bílá košile jí svítila do noci. Půda byla nyní tvrdší, pod bosými chodidly ucítila trávu.

Náhle si uvědomila, že se za ní ozval nějaký zvuk, který znamená nebezpečí!

Od stáda se oddělil camargueský býk!

Neslyšela pouze dupot kopyt, nýbrž i jeho funění. Věděla, že běží s hlavou svěšenou dolů a svaly má napjaté, protože chce zaútočit na nepřítele svými rohy, které způsobují zranění stejně smrtelná jako dýka.

Nemá možnost utéci, pravděpodobně ji nabere na rohy, bude si s ní pohazovat a patrně ji zabije.

Vykřikla hrůzou, ale výkřik záhy odumřel. Divoce se rozběhla - nikdy v životě tak rychle neběžela.

„Pomoc! Pomoc!“

Její výkřik zanikl, protože zalapala po dechu a se zoufalou jistotou věděla, že ji nikdo nemůže zaslechnout.

Když kopyta duněla již těsně za ní, když každá žilka v jejím těle chtěla uniknout útoku jeho rohů, cítila, že někam padá, a vykřikla znovu.

Prudce dopadla do vody, voda se rozstříkla a oslepila ji.

Očekávala, že se potopí, ale místo toho kle-

čela a opírala se o ruce, na okamžik užasla, a potom si uvědomila, že je v zavražovací příkopu. Byl sice dosti hluboký, ale protože bylo sucho, byl naplněný jenom zčásti.

Slyšela, jak nahoře na břehu býk funí a buší kopyty do země, připravený utkat se s nepřítelem.

Unikla mu, a protože se nehýbala, pomyslel si, že by mu poskytla jenom ubohé povyražení, a obrátil se zpět, ale ještě stále pofkrával na protest, že vnikla na jeho území.

Valda se zvolna a s obtížemi postavila.

Košili měla vpředu promáčenou, ale to nemělo žádný význam. Musí jít dál. Má před sebou moře.

Vylezla na protější břeh příkopu a zastavila se, protože se cítila slabá a ochablá. Jako by jí tělo ani nepatřilo.

Nad hlavou jí vyzpěvoval pták; proti hvězdám se rýsovali netopýři.

Vítr jako by odvál její slabost a Valda vykročila. Nohy vlekla za sebou, jako by byla zmrzačená.

Půda byla vlhká a kluzká. Šlo se jí těžce, místy jí voda sahala po kotníky.

Moře... musím se dostat k moři, říkala si.

Voda byla čím dál tím hlubší a chladnější.

Valda se zastavila; byla příliš vyčerpaná, zachtělo se jí lehnout si, pouze pomyslení na moře ji pohánělo dál.

Potom zaslechla, jak se za ní rozstříkla voda, a s hrůzou ji napadl orž ten býk ji asi stále ještě pronásleduje.

Pootočila se, zděšená, že v hlubší vodě nebude moci utíkat. Potom ji objaly paže a na prsa ji přivinul Roydon.

„Drahoušku! Co to vyvádíš! Kam jdeš?“ vyptával se překotně.

Úleva, že ho zase vidí, jí znemožnila odpověď, a Roydon ji vzal do náruče, jako by chápal, co Valda cítí.

Brodil se močalem zpátky na pevnou zem porostlou trávou a Valda se mu tiskla tváří k rameni. Byla v jeho náručí, byla v bezpečí! V takovém bezpečí, o němž si myslela, že už nikdy nepozná.

„Jak jsi mohla být tak pošetilá a dát se cestou mezi stádem?“ zeptal se.

Jeho hlas nezněl hněvivě, zazníval v něm pouze hluboký cit, jemuž nerozuměla.

„Viděl jsem, co se přihodilo, a myslel jsem, že tě býk nabere na rohy,“ pokračoval. „Ne-

zbývalo mi nic jiného, než dostat se k tobě z opačné strany.“

Mluvil udýchaně, cítila, jak mu tluče srdce, a věděla, že musel utíkat, aby ji dostihl.

Zavřela oči.

Držely ji jeho paže, byli spolu. Všecko ostatní nebylo důležité. Opět mu byla nablízku.

„Kam jsi šla?“ zeptal se Roydon.

„K... moři,“ zašeptala.

Už se jí na nic nevyptával, nesl ji zpátky na statek. Bylo to překvapivé, ale cesta, již zvolil, byla mnohem kratší, než po které šla Valda.

Teprve když došli ke statku a on ji nesl salo- nem a nahoru po schodech, otevřela oči a zdvihla hlavu z jeho ramene.

Přenesl ji přes práh jejího pokoje.

„Máš ještě nějakou noční košili?“ zeptal se.

V této chvíli se jí zdálo, že jeho otázka nemá vůbec smysl, potom si uvědomila, že Roydon očekává odpověď, a tak řekla:

„A-ano.“

„Obleč si ji a lehni si.“

Pomaloučku rozvíral náruč, až ji mohl usadit na židli, ale ona se na něho zavěsila.

„Neodcházej... prosím tě.“

„Chci si s tebou promluvit,“ řekl smutně, „ale protože nechci, aby ses nachladila, musíš mě poslechnout. Půjdu dolů a přinesu nám něco k pití.“

Stále ještě ho držela za klopy límce, a on jí mírně řekl, jako by přesvědčoval dítě:

„Vrátím se - slibuji ti to!“

Odvrátila se a lehce si povzdychla. Zavřel dveře a Valda slyšela, jak schází dolů.

Měla s sebou dvě noční košile. Svlékla si tu, kterou měla na sobě, byla promočená a zašpiněná. Nechala ji ležet na podlaze.

Ručníkem se dosucha vytřela, ze zásuvky si vytáhla čistou noční košili, oblékla si ji a ulehla do postele.

Teprve teď se prudce roztrásla, a to nejen proto, že byla prokřehlá. Byla to i reakce na právě prožité okamžiky.

Naprosto chápala, že ji Roydon považuje za šílence, a přesto rozhodnutí, že utopí všechnu svou bolest a bídu, byla jediná věc, která ji mohla napadnout.

Po chvíli zaslechla, jak se vrací po schodech nahoru, a když vešel do místnosti, spatřila, že nese podnos, na němž stojí konvice s kávou, dva šálky a skleničky.

Položil podnos na stolek u jejího lůžka, jednu skleničku vzal a podal ji Valdě.

„Vypij to, zachrání tě to před nachlazením.“

„Co... to je?“

„Brandy.“

Vzala si od něho skleničku, usrkla a nakrčila nosík, když jí ohnivý nápoj sklouzl do hrdla.

„Až do dna!“ poručil Roydon.

Poslechla ho a Roydon řekl:

„Nalij kávu a já se zatím převleču.“

Teprve teď si uvědomila, že se za ní vydal v tom županu, v němž přišel do její ložnice poprvé.

Měl ho celý zmáčený, to jak se za ní vydal do bažin. Usoudila, že i noční košile, kterou měl pod ním, je jistě mokrá taky.

Vrátil se do svého pokoje, a Valda nalévala kávu. Brandy jí pomohlo, už se netřásla, ale stále ještě jí byla zima, a tak začala pozvolna upíjet kávu.

Roydon se vrátil za chvíli. V bílé košili a v kalhotách přepásaných řemínkem. Neměl kravatu, nýbrž barevný šátek, uvázaný na krku pod límcem košile.

Vypadalo to velmi elegantně a Valdu napadlo, jak se k ní blížil, že tak přitažlivý žádný jiný muž nemůže být.

Protože ho milovala, zmocnil se jí opět pocit slabosti a bezbrannosti; sledovala, jak zdvihl podnos, aby ho odložil na podlahu, a vzal si kávu, kterou mu nalila, aby ji vypil.

Usedl k ní na pelest.

Nyní na něho Valda pohlédla poněkud s úzkostí, očekávala, že se Roydon bude zlobit.

Valdě se zdálo, že jeho oči dlouze ulpívají na její bledé tváři a utrápených očích. Zdálo se, že si ji bedlivě prohlíží.

Jeho mlčení však nahánělo Valdě strach a nakonec to nevydržela. Oči se jí zalily slzami.

„Omlouvám se.“

Jenom to zamumlala, a přitom se jí slzy vyřinuly z očí.

„Omlouvám se... prosím tě... prosím... nezlob se... na mne.“

„Nezlobím se. Snažím se to pochopit.“

„Musela jsem jít. Nemohla jsem tu... bolest vydržet... že tě ztratím. Chtěla jsem zapomenout a myslela jsem...“

Slova jí udusil pláč.

„Co sis myslela?“

„Že... jestli se ocitnu v ne-nebezpečí, nebu-

de mi to už vadit, když se... mi něco... stane, ale jakmile mě začal pro-následovat ten býk, utíkala jsem.“

Zajíkla se, pro slzy už skoro neviděla. Roydon vytáhl z kapsy bílý kapesník a zlehka jí osušil oči.

Protože se k ní choval něžně, rozplakala se ještě usedavěji.

„Opravdu mě tolik miluješ?“ zeptal se.

„Pro mne... není... na světě... nic... jenom ty.“

„Víš to jistě?“

„Vím to jistě. V celém svém životě jsem nebyla o něčem přesvědčená tak pevně.“

„Jsi velmi mladá.“

„Nemyslím si, že láska nějak souvisí s věkem. Teď už vím, že někdo může žít třeba sto let... a nikdy ji nenajde. Když přijde, není... o čem mluvit... nelze... nic říkat... Je to tady, a člověk ví, že je to to pravé a velice... velice krásné!“

Roydon se zhluboka nadechl a řekl:

„Chápu, co mi tu povídáš - jak bych tomu nerozuměl, když já cítím stejně? Ale musíš pochopit, že já ti mohu nabídnout jen velice málo.“

V očích měl vážný a skoro lhostejný výraz a přitom říkal:

„Jsem bez peněz, bez domu a v této chvíli také bez budoucnosti!“

„To mi... nevadí.“

„Musíš vědět, co bys na sebe brala,“ odpověděl.

Chtělo se jí vztáhnout k němu ruce, přitáhnout si ho blíž, ale věděla, že se rozhodl, že se jí nedotkne, dokud ho nevyslechne. Čekala.

Oči se jí v drobné tvářičce rozšířily a srdce jí prudce bušilo.

Byl zde, byla mu nablízku. Už nemusela běžet k moři.

„Říkal jsem ti, že jsem jako utržený kámen,“ pokračoval Roydon. „Když mi bylo jednadvaacet, pohádal jsem se s otcem, byl to člověk velice tvrdošíjný, a šel jsem si svou cestou s rozhodnutím, že nebudu na něm závislý.“

Tichým lhostejným hlasem pokračoval: „Cestoval jsem po světě a živil se, jak se dalo. V Kanadě jsem kácel stromy, na Aljašce jsem kupoval a prodával kožešiny. Odjel jsem do Orientu, abych zjistil, jestli to někam dotáhnou s obchodováním - a měl jsem docela slušné úspěchy.“

Odmlčel se, jako by se rozpomínal, a pak pokračoval:

„Jezdil jsem, a když jsem byl starší, utrácel jsem, co jsem si vydělal na dřívějších cestách, a užíval si života. Nechtěl jsem se usadit a neměl jsem ani důvod, abych to vůbec dělal.“

Valda mu pozorně naslouchala, a když se zmínil o užívání života, napadlo ji, že k tomu užívání jistě patřily i ženy, a pocítila, jak ji bodl osten žárlivosti.

Patrně nečekal, že k tomu Valda připojí nějakou poznámku, a proto pokračoval:

„Takto jsem žil sedm let. Před rokem jsem se vrátil domů, protože jsem se dozvěděl, že otec je mrtev a matka těžce nemocná. Ve skutečnosti jí bylo hůř, než jsem se obával.“

Nyní zazněla z jeho hlasu bolest a Valda si pomyslela, že musel svou matku hluboce milovat.

„Přivezl jsem si s sebou nějaké peníze a zjistil jsem, že je naléhavě potřebuji na operace, na ošetřovatelky a na jisté pohodlí, které bylo za života mého otce matce upíráno.“

„Žije?“ zeptala se Valda.

Roydon zavrtěl hlavou.

„Před dvěma měsíci zemřela,“ odpověděl. „Tehdy už jsem se vydal ze všech peněz, které jsem ušetřil, a značnou částku jsem si ještě vypůjčil.“

„Je mi líto... že jsi ji ztratil,“ řekla Valda tiše.

„Trpěla a chtěla zemřít,“ odpověděl Roydon. „Ale strávil jsem s ní aspoň konec života, a to bylo pro mne důležitější než cokoli jiného.“

Mluvil prostě. Potom, jako by se nechtěl zdržovat u té nešťastné události, řekl:

„Proto jsem se musel pustit do práce a rychle ten dluh vyrovnat. Proto jsem také přijal ve Francii práci, kterou mi nabídl přítel, totiž abych zde ochutnával vína a doporučoval je k dovozu do Anglie. Za tu práci se mnoho neplatí, ale je příjemná, a protože jsem pracoval tvrdě, přijel jsem sem, abych si tu odpočinul, než se vrátím domů, kde si budu hledat zase něco jiného.“

Pohlédl na Valdu. Potom oči odvrátil a zadíval se do plamene svíce.

„Nyní chápeš, proč jsem říkal, že se nemohu oženit ani s tebou, ani s žádnou jinou?“ zeptal se. „Uživím sotva sebe, natož manželku!“

Valda zatajila dech.

„A chtěl bys... mě?“

„Víš přece, že chtěl,“ odvětil Roydon. „Stejně jako ty si uvědomuji, že to, co oba cítíme, je něco kouzelného a nádherného. Něco, co se mi dosud nepříhodilo, a zřejmě už nikdy ani nepříhodu.“

V jeho hlase zazněl tak podivný tón, až se zachvěla.

„Jsi ta, po jaké jsem vždycky toužil a hledal ji po celém světě, ale vždycky jsem se zklamal - až do této chvíle.“

„Myslíš... to... vážně?“ zeptala se zajímavě Valda.

„Myslím to vážně!“ odpověděl. „Jenže, drahoušku, jak my bychom se mohli vzít, když ti mohu nabídnout jenom život v chudobě a nouzi?“

„Znamená to, že by ti vadilo, kdybych žila... s tebou?“ zeptala se Valda. „Mám ostatně... nějaké... vlastní peníze.“

Roydon se usmál.

„Myslím, že jich máš dost,“ řekl, „aby sis mohla koupit filmy do fotoaparátu! Ale ať už máš cokoli, snad nepředpokládáš, že bych připustil, aby mě vydržovala manželka?“

Mluvil lehkým tónem, ale Valda věděla, aniž jí to řekl, že je velice hrdý a vědomí, že ona je bohatá, by v jeho očích jistě znamenalo nevýhodu, nikoli přednost.

„Jistě bychom... nehladověli,“ řekla.

„Jenže my se o to ani nepokusíme,“ odpověděl ostře. „Nejsem úplný blázen. Někaké peníze si vydělám vždycky, ať tak, nebo onak, stejně jako dřív. Ale copak by ti to stačilo, drahoušku?“

Než stačila odpovědět, pokračoval:

„Mohou nastat časy, kdy nebudeme žít v blahobytu, kdy třeba budeme muset jet z místa na místo, ale ne v luxusních kajutách nebo rychlících.“

„Opravdu si myslíš, že tyhle věci jsou důležité?“ zeptala se Valda.

„Pokud jde o mne, nebyly by důležité,“ odpověděl, „ale ty jsi dosud bídu nepoznala. Nebyla jsi nikdy nucena šetřit na oblečení, na stravě nebo na noclehu.“

„Já jenom chci zůstat s tebou,“ řekla Valda.

„Mám takový pocit, že vždycky toužím po něčem nesprávném,“ pokračoval Roydon. „A z tvého hlediska to jistě nesprávné je, a snad dokonce i z mého. Vždyť by mohly nastat časy, kdy bys mi mohla začít vyčítat. Dejme tomu, až budeš starší a budeš to, čeho ses

vzdala, považovat za oběť, kterou ti naše láska nevynahradila?"

Valda se usmála a natáhla k němu ruce.

„Opravdu si myslíš, že taková láska, jako je naše, se může někdy pokazit?" zeptala se.

Na okamžik zaváhal, potom se k ní sklonil a Valdiny paže ovinuly jeho šíji.

Stáhla si jeho hlavu dolů, ale Roydon ji nepolíbil.

Místo toho si k ní přitiskl tvář a objal ji tak pevně, že cítila, jak mu tluč srdce.

„Snažím se jednat rozumně," řekl. „Snažím se myslet za nás za oba, ale ty mi to velice ztěžuješ, miláčku."

„Zde není o čem přemýšlet," odpověděla Valda. „Já jenom chci zůstat s tebou. Nedbám, jestli budeme bydlet v chatrči nebo přespávat pod hvězdami tak dlouho, jak dlouho budu moci zůstat s tebou. My jsme si byli souzeni... to je osud. Nic... a nikdo nemůže nic říct nebo udělat, aby nám zabránil, abychom patřili... sobě."

Hlas se jí zachvěl bázní, protože v té chvíli pomyslela na otčíma.

„Můžeme se vzít teď hned?" zeptala se. „Zítra nebo pozítří? Až potom budu tvoje manželka, představím tě své matce a otčímovi."

„Je to tvé přání?" zeptal se Roydon.

„Ano," odpověděla. „Prosím tě... prosím... udělejme to."

Věděla, že nebude souhlasit, ještě než promluvil.

„Ne, miláčku," odpověděl. „To bych nečestně těžil z tvého mládí a nezkušenosti. Musím se setkat s tvou matkou a pohovořit si s tvým otčímem, který je, předpokládám, zároveň i tvým poručíkem."

„Nejdříve se ale... vezmeme," zaprosila Valda.

„Myslím, že by to bylo nečestné," řekl. „Jsem přesvědčený, že tak na to spěcháš proto, že se obáváš, aby ses nesetkala s nesouhlasem."

Valda neodpověděla, ale vycítil její úzkost a dodal:

„Slibuji ti, má milovaná, že budu vystupovat velice přesvědčivě, protože se s tebou chci oženit mnohem víc, než ty se chceš provdat za mne."

Valda si zoufale pomyslela, že Roydon nemá ponětí, co je očekává.

Uměla si představit, jak velice bude otčím

nesouhlasit s tím, aby se provdala za muže, který nemá žádné peníze, a třebaže bylo zjevné, že Roydon je anglický džentlmen, je to pro otčíma chabý důvod, proč by byl pro něho přijatelný.

Téměř jako by předvíдалa, co bude následovat, Valda přímo otčíma slyšela, jak odmítá naslouchat a jak vyhání Roydona ze zámku.

Stále ještě ho objímala kolem krku.

„Prosím tě, vezměme se hned," zaprosila. „Obávám se, že něco by nás mohlo odloučit. Třeba bys mě opustil, vždyť jsi to učinil teď nedávno, a já bych tě už nikdy nespátřila."

„Přesvědčila jsi mě, abych to už nikdy neudělal," odvětil Roydon. „Jak ses mohla dopustit něčeho tak pošetilého - tak hříšného - a odejít? Mohla jsi zabloudit do pohyblivých písků a chybělo málo, a byl by tě nabral na rohy býk!"

Neodpověděla a po chvíli Roydon řekl:

„Když jsem tě slyšel scházet po schodech, nemohl jsem uvěřit, že bys sama odešla do noci!"

Ucítil, jak se Valda zachvěla. Podíval se na ni a přísně řekl:

„Ještě jsi mi nevysvětlila, proč jsi chtěla k moři."

„Chtěla jsem jenom plavat a plavat... abych všemu unikla," zašeptala Valda. „Nedokázala jsem si představit budoucnost... bez tebe."

Jeho paže ji sevřely a ten stik ji zabolet.

„Ty můj pošetilý, směšný blázínku!"

Naklonil se a políbil ji na čelo, potom na oči, ještě vlhké slzami, a pak velice jemně na ústa.

V jeho polibcích nebyl tentokrát žár ani vášně, nýbrž taková něha, že Valdu opět pohnula k slzám.

„Dneska v noci jsi už toho prodělala hodně," řekl něžně. „Chci, aby ses teď důkladně vyspala, má milovaná, a o všem si promluvíme zítra."

„Neodejdeš? Neprobudím se... a nezjistím, že jsi odešel?"

„Nikdy tě neopustím," odpověděl. „Máš pravdu, Valdo, patříme k sobě a já se chci o tebe starat a milovat tě do konce života. Bude ti to stačit ke štěstí?"

Zhluboka vydechla.

„Víš, že bude," odvětila. „Miluji tě! Miluji tě, a jestli nebudeš se mnou, už se mi nebude chtít... žít."

„Budu se velice zlobit, jestli budeš takhle mluvit," řekl. „Zároveň však cítím stejně jako ty, má milovaná, že tomu chtěl osud, abychom našli jeden druhého."

Usmál se. Potom řekl:

„A také je v tom kouzlo Camargue. To kouzlo nás oba očarovalo, a proto mu nikdy neunikneme."

„Já mu nikdy... ani nebudu chtít uniknout," zamumlala Valda těsně u jeho úst.

Jemně ji políbil, potom jí lehce sňal paže ze svých ramen a vstal.

Upravil pokrývku, přitáhl ji Valdě až k bradě.

„Dobrou noc, maličká, láska moje. Budoucnost drží ve svých rukou bohové, a ti nám byli dosud milostiví."

„Jsem si jista, že nám pomohou."

Pohlédl na ni, na štěstí v jejích očích, na její rusé vlasy a hebkost jejích úst.

„Miluji tě!" řekl.

Potom sfoukl svíci.

Když se Valda ocitla sama a potmě, ucítila, jak ji prostupuje nesmírné blaho.

Přesně toto chtěla. Za toto se modlila. Věděla, že nic nemá smysl, nic není důležité kromě její lásky k Roydonovi a jeho lásky k ní.

Zároveň však dobře věděla, že je čekají nesmírné obtíže, Roydon si je neuvědomoval, ale před sebou je zapírat nebo podceňovat nemohla.

Protože ji Roydon miloval, měla dojem, že drží v rukou drahocenný klenot, a ten klenot patří jí.

Musela si přiznat, že ji neohrozí pouze to nebezpečí, že otčím se bude snažit je od sebe rozdělit, nýbrž že i Roydon znamená problém.

Neřekl jí, že je hrdý, ale nepatřil k těm mužům, kteří by dokázali žít z peněz své manželky.

Věděla, že hrdost k němu neoddělitelně patří a že celá jeho osobnost by se bránila pomýšlení mít nesmírně bohatou manželku, a sám nemít žádné prostředky.

Věděla také, že to, jak budou společně vzdorovat nedostatku, jim přinese jisté okouzlení a jakýsi druh zvláštního štěstí.

V dobách nouze by se uměla s lecčím rozloučit, mohla by šetřit na oblečení, kupovat lacinější potraviny, vyrovnat se s nepohodlím života.

Avšak nic z toho by nebylo důležité, proto-

že by to dělala z lásky, pro muže, který vyplňoval celé její nitro.

Tato situace by ovšem nikdy nemusela nastat, protože bude disponovat veškerým svým jměním. Nicméně věděla, že Roydon odmítne každé její penny, které by měl utratit, prostě proto, že nemá, z čeho by je vrátil.

Roydon si nebude myslet, že láska postačí, třebaže ona by za jeho jediný polibek obětovala poslední penny.

Jak mu to má vysvětlit? Jak to říci, aby pochopil?

Valdě se zdálo, že všechny tyto potíže a starosti stojí mezi ní a její láskou jako ozbrojení nepřátelé.

Potom si řekla, že žádná starost není nepřekonatelná.

Copak ji mohlo někdy před měsícem napadnout, že se ocitne zde v Camargue a její pokoj bude sousedit s pokojem muže, jehož miluje, a doufá, že se za něho provdá?

Tehdy by jí to připadalo jako neuskutečnitelný sen, a přesto je to pravda. Proč by tedy měla pociťovat bázeň, pokud jde o to, co ji očekává?

A znovu si musela přiznat, že bylo správné její rozhodnutí utéci ze zámku do Camargue, kde našla Roydona; to všechno bylo její dílo, nikoli jeho.

Nyní se však zabývala jeho city, jeho hrdostí a jeho štěstím. V tom ohledu je všechno jiné.

A v tu chvíli si Valda zakryla tvář rukama a začala se modlit. Sem ji přivedla modlitba a modlitba jí pomůže i v budoucnu.

„Pomoz mi, Bože. Prosím tě, pomoz mi!" modlila se. „Musí se najít možnost, jak se provdat za Roydona a učinit ho šťastným... navzdory mým penězům. Nyní nesmím utrpět nezdar!"

Modlila se s vroucí naléhavostí. Byla si jista, že zaslechne odpověď - ve své mysli a možná i ve svém srdci!

Ale všude bylo ticho a Valda zoufale přemítala, jaké řešení přinese zítřek.

Kapitola sedmá

Valda už vstala a byla zpola oblečená, když se objevila madame Porquierová.

„Monsieur mě požádal, abych vám řekla, m'mselle, že dneska pojedete do Arles. Máte si tedy vzít jezdecký úbor.“

„Pojedu do Arles?“ zvolala potěšeně Valda, protože věděla, že to znamená, že uvidí další pamětihodnosti Camargue.

„Oui, m'mselle. Monsieur už se s manželem domluvil. Má dva koně, které chce prodat svému příteli, ten už na ně nějakou dobu čeká, a tak se hodí, abyste je vy a monsieur vzali s sebou.“

„To je dobrý nápad!“ souhlasila Valda.

Madame Porquierová postavila kávu, kterou Valdě přinesla, na stolek vedle postele.

„Moc toho na balení nemáte, m'mselle,“ řekla a pohlédla na hnědý plátěný vak, který už byl téměř plný.

„Ne, to skutečně nemám,“ odpověděla Valda. „Víte, vzala jsem si s sebou velice málo věcí.“

„Cesta bude dlouhá,“ odpověděla madame Porquierová, „a nemáte ani klobouk. Snad by vám přišlo vhod, kdybych vám půjčila slaměný klobouk, nosila ho má dcera, když zde byla vloni v létě. Jsou na něm stuhy, můžete si ho uvázat pod bradu.“

„To by od vás bylo velice laskavé,“ řekla Valda. „Obávám se, že bude horko, a matka by se zlobila, kdybych se opálila.“

„Já bych se zlobila také, m'mselle, protože pleť máte bílou a velice krásnou.“

„Děkuji vám, madame,“ usmála se Valda.

Madame odešla a vrátila se po chvíli, když už byla Valda oblečená, se slaměným kloboučkem, jaký nosily provensálské dívky, když pracovaly na poli.

Byl z hrubé slámy, měl širokou krempu a stuhy, jimiž si jej Valda uvázala pod bradu, což bylo velmi příhodné.

„Srdečně vám děkuji,“ zvolala, „nechám ho u vašich přátel v Arles.“

„Buďte tak laskavá, m'mselle, až manžel pojedete na trh, přiveze ho zpátky, kdyby ho dcera ještě potřebovala.“

„Jsem vám za něj velice vděčná,“ řekla Valda.

Nasadila si klobouk a sešla do přízemí. Její modrý oděv, stejně modrý jako její oči, při-

měly Roydona k myšlence, že se snad snesla přímo z nebe.

Byl v saloně, a když vstoupila, zastavila se na chvíli a zadívala se na něho. Zdálo se jí, že vůbec nemusí vyjadřovat slovy, jak velice ho miluje. Roydon si to jistě uvědomuje.

Rozpřáhl náruč, Valda se k němu rozběhla a Roydon ji objal a políbil.

„Vypadáš blaženě, drahoušku,“ řekl.

„Já jsem blažená,“ odpověděla. „Jenom bych chtěla, abychom dneska nemuseli odjet.“

„Už jsem podnikl opatření, jak ti madame nepochybně sdělila, k odjezdu do Arles,“ řekl Roydon. „Tak strávíme v Camargue několik hodin navíc.“

„A několik hodin navíc... s tebou!“ řekla tiše Valda.

Znovu ji políbil, potom řekl:

„Tak se vlastně dostaneme do Arles nejsnadněji a zároveň nejpohodlněji. Až tam dorazíme, jak daleko budeme od tvého domova?“

„Necelých pět mil,“ odvětila Valda.

„Potom ti tam tedy najmeme povoz a odjedeš k matce a otčímovi,“ řekl Roydon. „Já za tebou přijdu později.“

Valda chtěla něco namítnout, ale potom ji napadlo, že je to moudré.

Bude lépe, když přijede domů sama, a teprve poté, až otčím projeví radost nebo hněv ze shledání - nebyla si jistá, co to bude - může jemu a matce povědět o Roydonovi.

Na druhé straně si přála, aby byl s ní, protože již nyní si nebyla jistá, jak budou matka a otec reagovat, až jim poví, že se hodlá provdat za muže, jehož si sama zvolila.

Roydon pozoroval její tvář, a jako by vycítil, čím se v myšlenkách zabývá, řekl:

„Musíme počítat i s tím, drahoušku, že tvůj otčím bude trvat na tom, aby zasnuby trvaly dlouho, nebo nás přinutí čekat aspoň tak dlouho, než najdu dům, kde bychom mohli bydlet, a práci, abych nás uživil.“

Valdě se zatajil dech.

„Myslíš, že to bude obtížné?“

„Ani ne,“ odpověděl. „V noci jsem si to promyslel. Znáám jeden podnik, s nímž jsem byl ve styku, když jsem pobýval v Orientě, kde by byli moc rádi, kdybych pro ně v budoucnu pracoval. Vlastně už mi učinili i nabídku, ale odmítl jsem ji, protože jsem nechtěl žít v Londýně.“

„A nyní by ti to nevadilo?“ zeptala se Valda.

„Žil bych třeba v pekle, kdyby to znamenalo, že budu s tebou!" odpověděl.

Opět by se rozběhla do jeho náruče, kdyby v tu chvíli nevstoupila madame Porquierová, která jim přinesla snídani a dala ji na stůl.

„Dneska máte svá oblíbená jídla, monsieur," řekla Roydonovi. „Byla bych nerada, kdybyste ode mne odjížděl hladový!"

Zasmál se.

„Jako obvykle, madame, budu od vás odjíždět mnohem těžší, než jsem přijel!"

Madame Porquierová se obrátila k Valdě.

„Až posnídáte, m'mselle, manžel by se s vámi rád rozloučil."

„Mohu se s ním setkat hned," řekla Valda rychle. „Nechci ho zdržovat, aby mohl na pole."

„Nemusíte spěchat, m'mselle," odpověděla madame Porquierová. „Musí se ještě postarat o koně a pro monsieura má ještě nějaké pokyny na cestu. Počká."

Odběhla a Valda usedla ke stolu.

Jídla měli mnohem víc než předešlého rána.

„Šatstvo jsem si nechal v Arles," poznamenal Roydon, pohroužený do svých myšlenek.

„Šatstvo?" zeptala se Valda.

„Myslím, že na tvou rodinu bych velký dojem neudělal, kdybych se objevil tak, jak jsem teď," odpověděl s úsměvem. „Slíbil jsem ti, že přijedu, abych se jim ukázal, a doufám, že budu vypadat mnohem přijatelněji a spolehlivěji!"

„Myslím, že vypadáš hezky, ať máš na sobě cokoli," řekla vesele Valda.

Povytlhl obočí, Valda se zarděla a dodala:

„Vyznělo to velice... troufale. Řekla jsem to... bez rozmyšlení."

„Cítím se polichocen!" poznamenal. „A dovol, abych ti na oplátku řekl, že dneska vypadáš velice krásně, myslím, že krásněji, než jsi dosud kdy vypadala! Ale láska je prý náramný kráslicí prostředek!"

Opět se zarděla a zastyděla, protože v jeho hlase zazněl zas ten zvláštní hluboký tón.

Když dosnídali, vyšli ven a Valda si vyfotografovala monsieura a madame Porquierovy, jejich nádherné koně a pořídila i několik záběrů statku.

„Pošlu vám obrázky," slíbila. „A také fotografie divokých koní, které jsme dělali včera, a plameňáků."

„Budeme je opatrovat jako oko v hlavě,

m'mselle," řekla madame Porquierová, „a až přijedete příště, podíváte se na ně v mém albu."

„Pevně doufám, že zas přijedu," odvětila Valda.

Její plátěný vak byl připevněn k vysokému sedlu a Roydonovy šaty, svinuté tak, že vypadaly jako lehká přikrývka, byly zase upevněny k druhému sedlu.

Pouze fotoaparát jako by nenašel na sedle umístění, až ho Roydon obratně ukryl do koženého vaku na jeho sedle. Ten se hodil na menší věci a tvořil součást výstroje guardiannů.

Velice přátelsky se s Porquierovými rozloučili a vyjeli ze dvora.

Když opustili statek, zahнули k Valdinu překvapení z cesty, která vedla přes Étang de Vaccarès, a zamířili přímo na sever.

Pohlédla tázavě na Roydona a ten řekl:

„Chci, abys z Camargue ještě něco viděla, než odjedeme. O něco později zhlédneš na druhém břehu Rhóny pláně Crau."

„To budu ráda," řekla Valda. „Viděla jsem je v dálce z hradeb citadely v Les Baux."

„Pak tedy víš, že je to pustá rovina?" zeptal se Roydon.

„Tak to aspoň vypadá!" odpověděla Valda.

„Crau je velice zvláštní místo," řekl. „Ve srovnání s ostatními částmi Camargue vypadá jako Sahara, ale předpokládám, že znáš legendu, proč jsou ty planiny posety kameny?"

„Ne, pověz mi ji," požádala Valda.

„Vypráví se, že Crau bývala domovem obyvatel starověké Ligurie," odpověděl, „a podle legendy se Hercules utkal s nimi v bitvě, když se vracel ze Španělska. Když už jeho vojákům došly šípy a byli vydáni nepříteli na milost a nemilost, Hercules se pomodlil k Diovi o pomoc."

„A bůh ho vyslyšel?" zeptala se Valda.

„Zeus mu seslal kameny, které padaly z nebe na nebohé obyvatele Ligurie jako krupobití."

Roydon se usmál.

„Hercules svou bitvu vyhrál, ale ty pláně jsou dodnes posety kamením!"

A zase míjeli laguny, příkopy, bažiny, rákosí.

Zde, už severněji, byla půda daleko úrodnější. Bylo tu i více býků a více guardiannů, kteří na ně dohlíželi.

Květiny byly krásnější než kde jinde a ptáci před nimi vzlétali v celých hejnech a protes-

tovali, že vnikli do jejich přísně utajované divočiny.

Ale Valda živě vnímala jen radost z toho, že jede po Roydonově boku, těšila se z každého okamžiku, kdy jsou spolu. Snažila se uchovat si veselou mysl, ale nedokázala se ubránit obavám, co ji po návratu domů asi očekává. Vyrazili časné ráno. Okolo poledne nastalo vedro, ale to už měli za sebou kus cesty.

Nyní jim po pravici zůstala mohutná stříbrná Rhóna, široká a vodnatá, s loděmi, které mířily do Arles a Lyonu a na klidných vodách vypadaly jako hračky.

Viděli, že na protějším břehu začínají planiny beze stop života, kromě několika roztroušených stád ovcí.

Ve velké dáli se proti modré obloze červeně rýsovaly Alpy.

Vypadalo to velice krásně, a když Roydon řekl, že je na čase zastavit a poobědvat, Valda si uvědomila, že vybral místo ve stínu platanů a vysoko nad řekou, takže měli rozhled po celé Crau.

Do vaků u sedla jim madame Porquierová dala lákavé balíčky s jídlem a láhev vína.

Valda je teď rozbalila a našla v nich čerstvě upečený chléb a několikero studených pečenin, a kromě toho skvělé pastičky, které se chutí naprosto lišily od těch, jež jedla Valda dosud.

Zabalila jim samozřejmě i obrovské porce rozmanité zeleniny včetně chřestu zabaleného do čerstvých listů salátu, rajčata, lilky a samozřejmě spoustu oliv.

Když to Valda všechno rozložila, zasmála se.

„Jestli tohle všechno spořádáme," řekla, „koně pod námi padnou."

„Přirovnání silný jako kůň se přesně hodí na ty koně, které chovají v Camargue," řekl Roydon. „Ale jinak souhlasím, madame usoudila, že nesmíme hladovět!"

Přitom přinesl od sedla další balíčky, byly v nich fíky, které zrály u domovní zdi, a drobné sladké jahůdky, které rostly divoce, protože se z obdělávaných záhonů rozrostly zase zpátky do divočiny.

Jedli, dokud Valda neprohlásila, že už nespokne ani sousto. Víno pili z láhve, protože na sklenky se zapomnělo.

„Já jsem moc šťastná!" řekla Valda, když se Roydon natáhl vedle ní a zahleděl se na řeku, která se před nimi leskla v slunečním třpytu.

„Ani se mi tomu nechce věřit, všechno se odehrálo tak rychle," odpověděl.

„A navíc mám pocit, jako bych tě znala už odedávna," řekla Valda, „a to proto, že jsem tě vždycky měla... v srdci."

„Stejně jako jsem tě nosil v srdci já," odtušil.

Její ruka vklouzla do jeho dlaně.

„Slíbíš mi něco?"

Postřehl, že její hlas zazněl vážně. „Copak?"

„Nejdříve mi to slib!"

„Slibuji ti to pod podmínkou, že jde o něco, co ti neublíží."

„Je to něco, co se týká mého štěstí."

„Potom ti to slibuji bez jakýchkoli výhrad."

Valdiny prsty obemkly jeho ruku.

„Toto jsem chtěla, abys vyslovil."

„A co ti mám slíbit?"

„Chci, abys mi přísahal na všechno, v co věříš... na všechno, co je ti svaté... že ať se vyskytnou jakékoli potíže, jakýmkoli starostem budeme muset čelit... přesto se se mnou oženíš."

Řekla to takovým tónem, že se na ni pozorně zahleděl.

„Z čeho máš obavy, miláčku?"

„Myslím, že se velice obávám toho... že co bohové dali... to si také bohové... mohou vzít zpět."

„Slibuji, že se s tebou ožením," řekl Roydon.

„Navzdory všem potížím?" trvala na svém Valda.

Neodpověděl a Valda rychle řekla:

„To může také znamenat, že s tebou uteču. Jsi ochoten to se mnou podstoupit?"

„To je něco takového, co bych v tvém vlastním zájmu udělal nerad," odpověděl. „Skutečně si myslíš, že tvá matka a otčím mě přijmou s takovou nevolí?"

„Ne, to nejde ani tak o tebe," odpověděla Valda, „ale oni očekávají, že já uzavřu... vhodný sňatek, jak oni to nazývají."

„A muž bez peněz vhodný není?"

„Pouze v jejich očích," řekla nešťastně Valda. „Ty a já, my víme, že peníze nejsou důležité, a pro nás nesmějí být důležité nikdy. Jenže ostatní lidé smýšlejí jinak."

„Chápu jejich pocity," poznamenal Roydon. „Jsi velice krásná a už nyní, třebaže jsi velice mladá, musí být hodně mužů, kteří by se s tebou chtěli oženit."

„Víš, jak to ve Francii chodí," řekla Valda, „manželství se uskuteční, protože obě strany mají co nabídnout."

„A co kromě své rozkošné tvářičky nabízíš ty?" zeptal se Roydon.

Valda na okamžik zaváhala. Potom pečlivě volila slova:

„Můj otčím náleží k prastaré rodině, která se těší veliké úctě."

„Jak se jmenuje?"

„Merlimont."

S úlevou si uvědomila, že to jméno Roydonovi nic neříká.

Její ruka stále ještě spočívala v jeho dlani a on ji pozdvihl ke svým rtům a líbal jí jeden prst za druhým. Potom jeho rty sklouzly do její dlaně a byly teplé, naléhavé, podmaňující.

Cítila, jak se zachvěla, otočila se k němu a její oči prosily, aby ji pochopil.

„Slib mi... ať ti řekne cokoli... že se mě... nevzdáš. Jsem tvoje. Patřím k tobě. Och, Roydone, miláčku... uzavřeme v Arles sňatek, než se vrátím domů."

„K tomu mě nesvedeš," odvětil. „Ale slibuji ti, má milovaná, že kdyby se všechno to, co podnikneme, setkal s nezdarem, vymyslíme si jiné cesty, jak být svoji."

„A právě v tom chci mít jistotu, že toto... uděláš," řekla.

Roydon jí stále ještě líbal ruku.

„Miluji tě! A bude to trvat celý život, než ti dokážu, jak velice tě miluji!"

„A já chci... žít s tebou... až do konce života."

Rozhlédla se, od vodní hladiny se odrážely sluneční paprsky, nad hlavami jim tiše šumělo listoví. Potom vášnivě řekla:

„Proč bychom nemohli zůstat zde? Proč se máme vůbec vracet? Nikdo neví, kde jsem. Po čase mě hledat přestanou a my si ušetříme spoustu starostí a mrzutostí."

„Opravdu si myslíš, že bys byla šťastná, kdybys žila v Camargue? Sama v té divočině se mnou?"

„Nedovedu si představit nic krásnějšího! Ty bys pracoval jako guardian, a já bych ti vařila a měli bychom svůj malý stateček, který by patřil jenom nám, a svět by k nám nikdy nepronikl."

„Z tvých úst to zní velice svůdně, drahoušku," usmál se Roydon. „Ale v zimě, když

od moře dují větry, je zde asi velice chladno a nehostinno."

„Ale divoké a krásné to tu zůstane i v zimě!"

„Stejně jako ty," odpověděl. „Jenže, drahoušku, v budoucnu tu budu já, a budu tě chránit, abys nebyla divoká, ovšem s tou výjimkou, když budeš se mnou!"

Přitom ji stáhl dolů vedle sebe a jeho rty se ocitly na jejích.

Něžně ji líbal, jeho rty bloudili po její hebké pleti.

„Nejraději bych s tebou žil sám navěky!" řekl. „Ale myslím si, že oba máme ve světě nějaké poslání. Snad musíme nějak lidem posloužit. Navíc jsi příliš krásná na to, abys byla zavřená v nějaké kleci, i kdyby stála v divočině!"

„Z Camargue se nikdy nestane klec!" odvětila Valda. „Mne omezují jen lidé a domy. Život je bídny jenom kvůli společenským pravidlům. Chci žít jako divocí koně, kteří si cválají, jak chtějí - kromě toho, ovšemže, že mi musíš být po boku!"

„Budeme spolu!" řekl Roydon. „Jsem o tom přesvědčený."

Povzdech si.

„Kéž bys byla o trochu starší!"

Valda mlčela.

„Myslíš, že otčím nás přinutí, abychom čekali, dokud nebudu plnoletá?"

„Může trvat na dlouhém období zasnub, nebo dokonce na tom, abychom byli od sebe odloučeni, aby sis rozmyslela své city."

„Nemám si co rozmyšlet. Vím, že patřím tobě, a nikdo... nic... nás nemůže... rozdělit."

Mluvila vášnivě, ale instinktivně věděla, že Roydonovy obavy nerozptýlila.

Hlavu si opírala o jeho rameno a nyní k němu vzhledla.

„Budeš... o mne bojovat?" zeptala se.

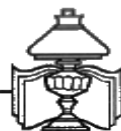
„Slibuji ti, že budu bojovat tělem i duchem, srdcem i duší za to, na čem mi záleží víc než na vlastním životě!"

Jeho slova připomněla Valdě rytíře z Les Baux, objala ho tedy kolem krku a přitáhla si jeho rty ještě blíže.

„To jsem chtěla, abys vyslovil," zašeptala.

Její rty téměř ulpívaly na jeho, když pokračovala:

„Přisahám ti, že ať kdokoli řekne nebo učiní cokoli... nikdy se za nikoho jiného neprovdám... Jsem tvoje... navěky jenom tvoje!"

Vyslovila ta slova těsně u jeho úst a zažehla v něm oheň. Roydon ji vášnivě políbil.

Plamen se vznítil i ve Valdě a Roydon ji líbal, dokud nevydechla úžasem a neskryla tvář na jeho krku.

Prudce oddechovala a srdce jí v nadrech bušilo.

„Miluji tě! Miluji tě!“ vykřikla. „Och... Roydone... miluji tě!“

Prudce ji k sobě přitiskl a potom spěšně řekl:

„Musíme jet dál, moje milovaná. Čím dříve staneme před tím, co nás očekává, tím lépe pro nás.“

„Zoufale se... bojím, že... tě ztratím.“

„Mne neztratíš nikdy.“

Vyznělo to jako přísaha a Valda si uvědomila, že ji to uklidnilo. Rychle sbalili to, co zůstalo z jejich skvělého oběda. Pak nasedli na koně a pokračovali v cestě po pěšině, která vedla podél řeky.

Zdalo se jí, že Arles spatřili před sebou příliš brzy, hleděla na město v dáli, připadalo jí temné a výhrůžné.

Věže a vížky ji upozorňovaly, že vstupuje z divočiny zpátky do civilizace a že nemá tušení, co pro ni tato civilizace znamená!

Měla zoufalý pocit, že je toho ještě tolik, co chce Roydonovi říct, o čem si nepohovořili, je toho tolik, čeho bude litovat, až už nebudou pospolu.

„Zastavme se na chvíli,“ zaprosila. „Mám strašlivý pocit... že naše štěstí zůstává za námi.“

Přitiskla se přitom k svému koni a ohlédla se po cestě, kterou urazili.

„Proč si počínat úzkoprse?“ zeptala se. „Proč myslet neustále na konvence, na to, co je prý správné? Vraťme se... vraťme se do... Camargue. Camargue nás očekává. I kdybychom strávili v Camargue měsíc - nebo třeba i rok - až se sem opět vrátíme, zjistíme, že zde se vůbec nic nezměnilo.“

„Opravdu by ses sem se mnou vrátila, kdybych tě o to požádal?“ ujišťoval se znovu Roydon.

„Víš přece, že to právě chci,“ odpověděla Valda a její modré oči na něho upřímně pohledly zpod slaměného kloboučku.

„Dříve nebo později bychom odjet museli,“ odvětil, „a myslíš, že pak by to bylo snadnější?“

„Aspoň bychom spolu prožili krásné chví-

le,“ řekla, „chvíle, na které bychom mohli vzpomínat.“

„Mluvíš tak, jako bys byla přesvědčená, že se budeme muset odloučit,“ řekl vyčítavě. „Jako by sis myslela, že je nevyhnutelné, abychom se rozdělili.“

„Já se modlím, aby všechno dopadlo tak, jak si přejeme,“ řekla Valda. „Zároveň se ale velmi obávám... ovšemže se obávám! To, co hodláme učinit, nás vystavuje neznámému nebezpečí.“

Roydon neodpověděl a Valda pokračovala:

„Jsme tady, jsme spolu, a není zde nikdo, kdo by nás proto obviňoval. Jestli se nyní vrátíme, vystavujeme všanc své štěstí pro nějakou tvou pochybnou představu o tom, co je správné a co je špatné.“

Valda natáhla ruku, aby se dotkla jeho paže.

„Pokud jde o mne, je správné všechno,“ řekla. „Správné je to, že mohu být s tebou. Správné je, že ti patřím. Správné je, že se milujeme. Proč bychom měli kohokoli jiného přesvědčovat o tom, o čem víme, že je pravda?“

Položil jí dlaň na ruku, která spočívala na jeho paži, a ona pocítila sílu jeho prstů.

„Chci tě na celý život,“ řekl tiše, „a sňatek je záležitost i jiných lidí a božího požehnání.“

„Ty ses... ale chtěl se mnou... milovat... i bez toho,“ řekla tichounce Valda.

„To bylo předtím, než jsem si uvědomil, že se milujeme a jak nesmírná je naše láska,“ odvětil. „Zmátla jsi mě a popletla, jak dobře víš, tím, že jsi předstírala, že jsi moderní dívka - poučená a zkušená.“

Povzdechl si.

„Celou tu dobu jsem cítil, že to není pravda, ale mluvila jsi velice přesvědčivě a zároveň jsem po tobě tak nevýslovně toužil, že jsem nedokázal myslet na nic jiného než na to, že tě chci.“

„A teď už mě... nechceš?“

Roydon se usmál.

„Odpověď už znáš,“ řekl, „ale nyní tě chci úplně jinak. Chci tě jako svou manželku, která ke mně bude patřit navždycky! A jednou tě budu chtít jako matku svých dětí.“

Mluvil velice vážně a Valda věděla, že na to není co odpovědět.

Pohlédla na něho a dalších slov už nebylo zapotřebí. Místo toho ji vzal za ruku, která spočívala na jeho paži, a velice něžně ji políbil.

Potom mlčky pobídli koně a zamířili k Arles.

Místo, které jim ve městě popsal monsieur Porquier, bylo nedaleko. Ve městě byla zastíněná náměstíčka a vysoké úzké domy s šedivými okenicemi. Nakonec dojeli do dvora, kde byli ustájeni koně. Uprostřed dvora stálo i několik rozmanitých povozů.

„Tohle je nájemní stáj!“ zvolala Valda.

„A podle monsieur Porquiera také nejlepší v Arles! Majitel se chová ke koním slušně a je o něm známo, že jim také rozumí!“

Podkoní jim vyšel v ústřety, aby je přivítal, a když mu Roydon vysvětlil, s kým chce mluvit, vydal se hledat svého pána.

Hodně se toho namluvílo a navysvětlovalo, proč k nim byli koně dopraveni o několik týdnů dříve, než je očekávali, a nakonec byla Valda obřadně uvedena do salonku zařízeného plyšovým nábytkem.

Nabídl jí kávu a sklenku vína, než bude pro ni připraven povoz, který ji odveze domů.

Teprve když se majitel stáje vypoklonkoval ze dveří, spatřil Roydon ve Valdinych očích žalost. Jemně jí řekl:

„Neboj se, miláčku. Mám pocit, že otčím a matka budou tak rádi, že jsi v bezpečí doma, že v dobré náladě budou naslouchat tomu, co jim budeš vyprávět.“

„Já tě nechci... opustit...“

„Neboj se, nebude to nadlouho,“ řekl konejšivě. „V hotelu v centru města mám šatstvo. Jen se pro ně zastavím a také pro dopisy, které se mi tam patrně nashromáždily, zatímco jsem byl pryč, a pojedu za tebou.“

Odmlčel se a potom řekl:

„Ještě jsi mi neřekla, kde bydlíš.“

„Ta vesnice se jmenuje St. Mert. Je moc malá. Až tam přijedeš, zeptej se jenom, kde je zámek.“

Než se pustila do kávy, sundala si Valda slamený klobouk, a nyní jí Roydon vzal do náruče a nejdříve se jemně dotýkal jejích vlasů prsty, potom svými rty.

„Dávej na sebe pozor, má jediná láska, má milovaná,“ řekl. „Trochu se obávám, že jsi rusalka, která opustila svou říši, a že jsi vlastně nehmotná. Třeba už tě nikdy ani nenajdu!“

„Budu na tebe čekat,“ odpověděla Valda. „A nezapomeneš na svůj slib? Že se se mnou

oženiš, ať si říká kdo chce co chce, ať se nám postaví do cesty jakékoli překážky.“

„Slíbil jsem ti to,“ odpověděl Roydon, „a svůj slib neporuším.“

„Nezapomeň tedy, že uteču znova, jestli se ti nepodaří přemluvit otčima, aby mi dovolil provdat se za tebe. A naleznu tě, ať se vydáš kamkoli!“

Odmlčela se a horečně řekla:

„Dej mi svou londýnskou adresu.“

„Nemůžeš cestovat do Londýna sama!“ bránil se Roydon.

„Mohu tam cestovat sama a udělám to... jestli se jinak k tobě nedostanu!“

„Zdá se, že jsi pevně přesvědčená, že tvůj otčím mě odmítne vyslechnout.“

Valda byla skutečně přesvědčená, že to tak dopadne, ale nevyslovila to.

„Musíme být na to připraveni,“ řekla vyhubavě, „musíme si promyslet každou podrobnost. Otec vždycky říkával ‚žádné dobrodružství nemůže dopadnout dobře, když si člověk neověří každou podrobnost‘.“

Na Roydonově tváři se objevil lehký úsměv, jako by dítě řeklo něco žertovného, ale přistoupil ke stolu, který stál v rohu místnosti, a napsal jí dvě adresy.

„Ta první je do Paříže,“ řekl, „pokud by mě nakonec vykázal tvůj otčím ze dveří, pojedu tam a počkám nejméně týden. Na té druhé adrese mě najdeš v Londýně vždycky.“

„Patrně ti nebudu moci napsat,“ řekla Valda, „a tak se prostě jednou u tebe objevím.“

„Tebe to opravdu velice znepokojuje,“ řekl tichounce Roydon.

„Snažím se všechno uvážit,“ řekla. „Víš stejně dobře jako já, že dopisy nemusejí dojít. To se v historii stávalo a může se to stát i nám.“

Roydon jí podal list papíru, na který napsal své adresy.

„Musíme věřit, miláčku,“ řekl. „Věřit sobě i ve svůj osud.“

Neposkytl Valdě příležitost k odpovědi. Políbil ji, a tak opět nemohla myslet na cokoli jiného než na něho a na plamen, který v ní zažehl.

„Miluji tě! Miluji tě!“

To byla poslední slova, která mu řekla, a to si také v duchu opakovala, když vyjížděla od stáji v povoz, který jí Roydon najal.

Když koně zamířili na hlučnou ulici, neohlédla se.

Kdysi jí někdo řekl, že to přináší neštěstí, a cestou městem neviděla ani kostely a paláce, obchody se sýry a ovocem, bylinami, zeleninou a květinami.

Viděla pouze Roydonovu tvář a slyšela jenom Roydonův hlas, jak jí říká, že ji miluje.

Co bohové dali, to si mohou vzít zpět.

Vzpomněla si na ta slova a zdálo se jí, že možná byla prorocká.

Nesmím ho ztratit! Nesmím! myslela si zoufale.

Potom si vzpomněla na své jmění a věděla, jak bude obtížné jednak přesvědčit otčima, že to Roydona nezajímá, a pak přesvědčit Roydona, že to pro něho nebude mít žádné důsledky.

Usilovně přemýšlela, jaká slova zvolit, až bude matce a otčímovi o Roydonovi vyprávět.

Zároveň si odříkávala modlitby, které tryskaly z největších hlubin jejího srdce, aby ji matka a otčím pochopili. A proto dorazila do zámku dříve, než si vůbec uvědomila, že opustili Arles.

Když koně projeli stromořadím a zamířili k impozantnímu vchodu uprostřed rozlehlého zámku vybudovaného v šestnáctém století, se smutkem si pomyslela, že se vrací do vězení.

Kočí zarazil koně a po schodech seběhl lokaj, aby jí otevřel dvířka. Valda vstoupila do vestibulu.

Přispěchal k ní majordom s ohromeným výrazem:

„Slečno Valdo! Vy jste se vrátila!"

„Ano, vrátila jsem se domů."

„Pan hrabě a madame jsou v salonu, slečno."

„Půjdu za nimi," odvětila Valda. „Ale poslyšte."

Majordom čekal.

„Asi za hodinu přijede jeden pán. Bude se ptát po slečně Burtonové. Ihned ho uveďte do salonu!"

„Zajisté, slečno!" odpověděl majordom.

Proběhl vestibulem, viditelně velice potěšený, že přináší dobré zprávy, jeho hlas zvonil jako rolnička, když otevřel dveře do salonu a hlásil:

„Slečna Valda, madame!"

Hrabě a hraběnka pobývali ve vzdálené části salonu. Seděli vedle sebe na pohovce a při těchto slovech hraběnka lehce vykřikla:

„Valda!"

Valda k nim kráčela, vědoma si toho, že bez klobouku musí vypadat poněkud podivně a že na jejím elegantním oděvu z Paříže jsou stopy toho, že už jej měla na sobě, že je pomačkaný dlouhou jízdou a nese stopy toho, jak se prodírali pichlavým mlázím, aby vyfotografovali divoké koně.

„Valdo - drahoušku! Kde jsi byla? Jak jsi nám to mohla udělat!"

Valda matku políbila a hraběnka ji k sobě těsně přivinula. V očích se jí objevily slzy.

„Dělali jsme si velké starosti, byli jsme tak zmatení! Jak jsi nám mohla utéct?"

„Velice se omlouvám, že jsem tě znepokojila, maminko. Všechno ti budu vyprávět," řekla Valda a obrátila se k otčímovi.

Vyčítavě na ni hleděl a Valdu píchlo u srdce, když ji napadlo, že nemá stejnou radost, že ji zase vidí, jako matka.

Přistoupila k němu a pozdvihla k němu tvář.

„Odpusťte mi, *beau-père*."

Cítila, že ho to stálo jisté úsilí, aby ji políbil a objal.

„Prosím vás, odpusťte mi," zaprosila. „Musím vám toho hodně vyprávět a jsem si jistá, že to pochopíte."

„Tvůj otčím se právě vrátil z Paříže," vysvětlila jí matka. „Hledal tě tam, Valdo. Neumím ti vypovědět, jak jsme byli rozčilení a jakou úzkost jsme zakoušeli."

„To mě vyprovokoval *beau-père*," řekla Valda, „a třebaže do Paříže jsem bez doprovodu necestovala, odjela jsem do Camargue!"

„Do Camargue?" hlesli matka i otčím v čímžém údivu.

„A přivezla jsem nádherné snímky."

Usmála se na otčima.

„To vy jste mi řekl, *beau-père*, že mám mnoho vloh, ale že s žádnou bych se neuživila. Tak mě napadlo, že vám odpovím tím, že bych byla velice zklamaná, kdybych neměla dost záběrů, abych neuspořádala výstavu!"

„Výstavu!" zvolala hraběnka.

„Výstavu fotografií divokých koní a plameňáků," řekla Valda. „Budete překvapeni... pokud se ovšem nepoškodil můj aparát."

„Nemohu tomu uvěřit, že jsi byla v Camargue!" zvolala matka. „Jak ses tam dostala? Nedovedli jsme si představit, jak ses dostala na nádraží, kdo tě tam odvezl!"

„Jela jsem s cikány!"

„S cikány?" hlas hraběte se rozlehl místností.

A potom řekl téměř týmiž slovy jako Roydon:

„Jak jste se mohla vystavit tak šílenému nebezpečí? Jak jste mohla podniknout něco tak nebezpečného? Tak nezodpovědného - že jste se prostě sama vydala na cestu!"

„Chtěla jsem vám jenom dokázat, že se umím o sebe postarat," odpověděla tichoučce Valda. „A také, *beau-père*, že si umím najít manželku."

„A myslíte, že jste to dokázala?" zeptal se.

„Doufám, že budete souhlasit, ale dokázala. Muž, za něhož se chci provdat, vás přijede asi za hodinu navštívit."

Na okamžik se zdálo, že Valda proměnila matku a otčíma v solné sloupy.

Seděli zcela bez pohnutí a vytřeštěně na ni hleděli. Potom řekl hrabě tónem, z něhož Valda poznala, že se velice snaží ovládnout svůj hněv:

„Asi byste nám to měla lépe vysvětlit. Jaksi to stále ještě nechápu."

Ještě po čtvrt hodině opakoval hrabě znovu a znovu táž slova:

„To je nemožné! Naprosto nemožné! Jak jste mohla třeba jen na chvíli uvěřit, že vám dovlím, abyste se provdala za toho Sanforda, o němž nic nevíte a jehož jste náhodou potkala v Camargue?"

„Miluji ho a on miluje mne," pronesla rozhodně Valda.

A měla ještě trumf, který si nechávala v záloze.

Bylo to nevyhnutelné, a tak otčím řekl:

„To se domníváte, že ten Angličan si nebyl vědom toho, že jste bohatá dědička?"

Valda se úmyslně nezmínila dříve o tom, že Roydon vůbec nevěděl, kdo vlastně je.

„To mě napadlo hned, že by mohl znát moje jméno, protože tatínek byl velice slavný," řekla, „a proto jsem se mu představila jako Burtonová. Pro něho jsem tedy slečna Valda Burtonová, bezvýznamná dívka, a on ani neví, kdo jste vy. Já jsem mu jenom řekla, že se jmenujete Merlimont."

„A myslíte, že o mně nikdy neslyšel?" zeptal se hrabě.

„Je to Angličan... proč by o vás měl slyšet?" odsekla Valda.

Hrabě pohlédl na manželku.

„Znáte nějaké Sanfordovy?" zeptal se. „Je to jméno v Anglii známé?"

„Nemohu se rozpomenout," odpověděla Valdin matka, „ale já už žiji ve Francii příliš dlouho."

Omluvně pohlédla na Valdu a řekla: „Drahousku, ten mladík je třeba velice sympatický, ale musíš pochopit, že *beau-père* a já nemůžeme připustit, aby ses provdala za prvního muže, který ti popletl hlavu! Třeba je to ve skutečnosti jenom nějaký lovec věna!"

Valda vstala.

„Už jsem vám vysvětlila jasně, maminko, že Roydon není žádný lovec věna! Vůbec neví, že nějaké jmění mám. A co víc, vyslovil se naprosto jasně, že by nikdy nepřipustil, aby ho vydržovala manželka."

„Vy jste mluvili o penězích?" zeptal se otčím.

Valda neviděla důvod, proč by mu neřekla pravdu.

„Ano," odtušila. „A on na tom teď není nijak dobře, protože jeho matka dlouho stonala a její nemoc si vyžádala hodně peněz."

Viděla, jak otčím sevřel rty, a věděla přesně, co si myslí.

„Jdu se nahoru převléct, než přijede," řekla Valda. „Ale chci, abychom v jednom měli naprosto jasno. Oba vás miluji a jsem vám nesmírně vděčná za city, které ke mně chováte a za to, jak jste o mne pečovali. Ale miluji Roydona stejně tak, jako se milujete vy dva!"

Odmlčela se a zvolna dodala:

„Myslíme to oba naprosto vážně. Hodlám se za něho provdat a nic mě od toho neodvrátí!"

Viděla, že otčím chce něco namítnout, a proto rychle vyšla z místnosti.

Teprve když běžela nahoru do svého pokoje, uvědomovala si, že se celá třese.

Oni se pokusí zabránit nám v setkání! pomyslela si.

Z výrazu otčímovy tváře věděla, že se k tomu pevně rozhodl. Bude jednat odhodlaně a sverpě. A nikdy se nezřekne úmyslu, že provede to, co považuje pro ni za správné.

Musím utéct! řekla si, když vběhla do svého pokoje. Podruhé to bude mnohem obtížnější, protože oni jistě učiní veškerá opatření, aby jí to znemožnili. Ale nějak už se k Roydonovi dostanu. A uzavřeme sňatek, než nám v tom stačí kdokoli zabránit!

Přiběhla její komorná, aby jí pomohla s převlékáním, a zděšeně vykřikla, když uviděla, v jakém stavu má šaty a že má na sobě cikánské topánky z červené kůže místo botiček, které se na projížďky hodí.

Valda neposlouchala, co jí říká.

Spěchala, aby byla hned dole, aby Roydon nepřišel dříve, než bude hotová, a také si vymýšlela pádné a přesvědčivé argumenty, jimiž by čelila otčímovi.

Stěž si povšimla, jaké krásné šaty jí komorná oblékla.

Vlastně to byly její nejdražší šaty, a teprve když Valda na sebe pohlédla do zrcadla, napadlo ji, jestli si Roydon nebude myslet, že lehkomyslně utrácí peníze, když on nemá skoro žádné.

Už to bude pro něho dost nepříjemné, až zjistí, jak je zámek rozlehlý a impozantní a že její otčím je hrabě de Merlimont, a o ostatních rozdílech, které jen podtrhují jeho postavení, raději nemluvit.

Ale bylo zřejmě už příliš pozdě, aby se znovu převlékala, protože v jedné chvíli se jí zdálo, že zaslechla hrčení kol, jak by nějaký povoz přijížděl k zámku, a proto se rozběhla dolů zjistit, jestli jsou matka a otčím stále ještě v salonu, jak očekávala. Byli a vážně spolu hovořili.

„Teď už vypadáš mnohem lépe, drahoušku,“ podotkla matka, když se k nim opět připojila. „Nocovala jsi v nějaké sprosté a nepohodlné hospodě? To pomyšlení si nemohu ani připustit!“

„Poté co jsem opustila cikány, u nichž jsem strávila první noc,“ řekla Valda a zahlédla, že otčím se zcela viditelně otrásl, „bydlela jsem v půvabném statku. Bylo to tak roztomilé místo, maminko, že by sis je zamilovala i ty. Všude rostly květiny. Po zdech se pnuly vistárie a popínavé růže a do pokoje mi voněl koží list.“

„A co to bylo za lidi?“ vyptávala se hraběnka.

„Byli velice milí!“ odpověděla Valda. „Monsieur Porquier je velký manadier a o mne se starala jeho manželka. A vařila přímo skvěle!“

„A pan Sanford tam bydlel také?“ zeptala se hraběnka.

„Odpočíval tam jako v Camargue už několikrát předtím,“ odvětila Valda.

„Odpočíval?“ zeptal se hrabě. „Po čem?“

Valda si uvědomila, že se dopustila chyby.

Džentlmeni, kteří nikdy nepracují, nemají k odpočinku důvod. Ti mohou přijet někam na návštěvu, ale odpočinek naznačuje, že nejsou páni svého času.

„Roydon mi vyprávěl, že objížděl francouzské vinice,“ vysvětlovala, „a proto byl dost unavený.“

Znělo to pravděpodobně, ale viděla, že otčímova podezřívavost se ještě nerozptýlila.

Poznala to podle toho, jak se poškrábal na bradě, a z výrazu jeho očí, že přivítat Roydona, až dorazí, mu nebude potěšením.

Valdy se náhle zmocnil strach.

Cítila a téměř viděla to nepřátelství, které se zde tyčí proti ní.

Když hrabě chtěl, uměl se chovat velice zarputile. Na matku se přitom ohlížet nemusel, protože cokoli udělal nebo řekl, o všem vždy byla přesvědčena, že je správné.

Valda cítila, jak se její štěstí rozplývá. Byla si velice jistá, velice přesvědčená, že zázrak její lásky k Roydonovi a jeho k ní je něco nadpozemského, že je to dar bohů.

A otčím se rozhodl, pomyslela si zděšeně Valda, že dá Roydonovi na srozuměnou, že je vetřelec - dobrodruh.

Dá mu tak ošklivě, jízlivě na vědomí, jaký je rozdíl mezi tím, co mi Roydon může nabídnout, a tím, co už mám, že Roydonovi nezбудe nic jiného než odejít.

Pocítila, jak se jí zmocňuje zděšení. Cítila, že se, bude muset rozkřičet hrůzou, jako by nějaké nebezpečné zvíře rvalo na kusy její štěstí.

Dveře se otevřely, a než majordom stačil promluvit, spatřila, že v nich stojí Roydon.

Vypadal naprosto jinak, než když ho viděla naposledy. Nyní měl na sobě obvyklý společenský černý oblek a vypadal mnohem důstojněji a jakoby vladařsky.

Valdě se zatajil dech.

„Milord Linslade, madame!“ oznámil majordom jasným hlasem.

Týž den večer, ale mnohem později, když se nad vysokými stromy v parku vynořily hvězdy a po zapadajícím slunci zůstala na západě jenom bledá zář, vyšli Valda a Roydon velkými francouzskými dveřmi na terasu.

Nakonec je k tomu vybídla hraběnka a s pochopením se na manžela pousmála, když Valda horlivě ukazovala Roydonovi, kudy jít.

Mlčky prošli po terase, až se zastavili u zábradlí v místech, kam už nedopadala zlatá zář, která se linula z oken salonu.

„Proč jsi mi to neřekl?“ zeptala se Valda.

Po celou tu dobu, co večereli, toužila po chvíli, kdy mu položí tuto otázku, zatímco matka a otčím jim připíjeli na štěstí a Valda se cítila jako ve snu.

„Neměl jsem nejmenší tušení, že to dopadne takhle,“ odpověděl Roydon. „Strýc byl ve středních letech a jeho synovi bylo teprve čtyřřicet. Ostatně jsem je neviděl aspoň sedm let!“

„Ale měl jsi mi povědět, že máš tak významné příbuzné!“

„Vůbec mě to nenapadlo,“ odvětil. „Hádali se s mým otcem a možnost, že zdědím titul, mi nikdy ani nepřišla na mysl.“

Zahleděl se přes park do dále a dodal hlasem, jako by mluvil vlastně sám pro sebe:

„Copak by mě vůbec kdy napadlo, že bouře u ostrova Wight, kam si vyjeli na jachtě, způsobí takovou tragédii a zaviní smrt dvou zdravých lidí?“

Nadechl se a dořekl:

„A že to zároveň bude znamenat, že se ocitnu v tak šťastné situaci, že se budu moci oženit s tou, kterou miluji, a nikdo mi v tom nebude bránit?“

„Ty... mě miluješ?“ zeptala se Valda.

„Víc, než ti vůbec umím vypovědět,“ odpověděl. „Ale přiznávám, moje milovaná, že jsem se velice obával, když jsi mě opustila, a že jsem si dobře uvědomil, co jsi musela cítit ty.“

„A přesto jsi na mne naléhal, abych jela domů.“

„Říkal jsem ti, že tě chci na celý život.“

„Nyní můžeme uzavřít sňatek velice brzy.“

„Tak brzy, jak to budou tvá matka a otčím považovat za slušné vzhledem k tomu, že já mám smutek po příbuzných,“ odvětil Roydon. „A kromě toho ti musím připravit dům a zařídit, aby se teta přestěhovala do vdovského příbytku.“

Objal Valdu kolem ramen a přivinul ji k sobě.

„Bude to těžké čekání, moje milovaná, ale opravdu to nebude trvat dlouho.“

„Stále ještě nemohu uvěřit, že to nakonec

proběhlo tak snadno,“ řekla Valda. „Bylo to náramné štěstí, že maminka zná tvou tetu a že trávily spolu mládí.“

„Co říkali, než jsem přijel?“ zeptal se Roydon.

„Navzdory tomu, že sis myslel, že se jmenuji Burtonová, byl otčím pevně přesvědčen, že jsi lovec věna!“

„A to také jsem!“ řekl Roydon. „Protože nemohu uvěřit, že by nějaký muž získal ten nejskvělejší, nejdrahocennější zlatý poklad, totiž možnost oženit se s tebou. I kdybys neuměla tak výtečně fotografovat!“ zažertoval a Valda se zasmála.

„Ještě jsi ty záběry ani neviděl! A bude to hrozné zklamání, jestli se nepodaří!“

„V tom případě budeme mít pádné důvody pro to, abychom část svých líbánek strávili v Camargue a zkusili to znovu.“

„Myslíš to vážně?“ vydechla Valda.

„Nedovedu si představit, že bych byl s tebou někde raději,“ odtušil.

„Nebo já... s tebou,“ zašeptala.

„Oba jsme hledali bělouše,“ řekl, „a já jsem našel jednoho velice krásného a velice divokého. Takového, o něhož se chci starat a mít ho u sebe ve dne v noci, aby mi neutekl.“

Opět mu v hlase zazněl hluboký podtón, který Valda tak dobře znala, a třebaže mu potmě neviděla do očí, věděla, že se v nich rozhořely plamínky.

„Nemohu si pomoci... Jsem divoká, když jsem s tebou,“ zašeptala. „Vzrušuješ mě... a tvoje polibky... mě unášejí ze světa... do hvězdných výšin.“

Jeho rty byly přitom velice blízko jejích. Strhl ji k sobě téměř drsně a jeho ústa se přitiskla na její.

Byl v tom úžas, extáze, kouzlo, a to ji přimělo, aby se k němu přimkla s vášní, která se vyrovnala vášni jeho.

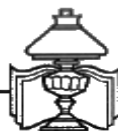
S ním budu vždycky divoká, pomyslela si.

Oddala se jeho žádostivým rtům, pocitu, že jeho paže ji svírají stále těsněji a těsněji, až skoro nemůže ani dýchat.

Zdvihl hlavu a nadšeně řekl:

„Jsi moje a žádné překážky, žádné potíže už nám v cestě nestojí! Zvítězili jsme, drahoušku! Všecko jsme překonali a nyní budeme navěky spolu!“

„Navěky!“ zopakovala Valda těsně u jeho úst.

Přitom ji napadlo, že její výkřik, jímž toužila po lásce a který vyslala do Camargue, nezněl nadarmo.

Byl zodpovězen. Je to Roydon!

Z anglického originálu
The Wild Cry of Love
přeložila Anna Valentová, 1996
© BARBARA CARTLAND 1976
Published by arrangement
with Romantica Holdings International Limited
Translation © ANNA VALENTOVÁ, 1996

Dále chystáme:

VPL 8/96
Kouzlo horoucího citu

VPL 12/96
Hrabě a kráska

Milé čtenářky,
příště týden vyjde román

A. Marka
SRDCE NA KOLEJÍCH

Když mladý strojvůdce Pavel Skála zachrání před sebevraždou na trati cirkusačku Martu, netuší, jak dramaticky tato událost poznamená osud řady lidí: jeho mladičké ženy Evy, jejího nevlastního otce, starého železničáře Doubravy, i dalších... Napínavý román o střetu vášně a povinnosti byl zfilmován režisérem J. Svítákem v r. 1937 a měl hvězdné obsazení: Jiřínu Sejblovou, Jaroslava Vojtu a Otomara Korběláře v hlavních rolích.

Nová knižní edice

Nejkrásnější romány BARBARY CARTLANDOVÉ

KONCEM LOŇSKÉHO
A POČÁTKEM
LETOŠNÍHO ROKU vyšly
v Nakladatelství
IVO ŽELEZNÝ
první tři tituly nové edice
Nejkrásnější romány
Barbary Cartlandové:
OTROKYNĚ LÁSKY,
UVĚZNĚNÁ KRÁSA
A ZLATÉ ILUZE.

Budeme pokračovat i nadále a jednou za dva měsíce by se na trhu měl objevit další román této anglické autorky, která si vysloužila titul Královna milostného románu. BARBARA CARTLANDOVÁ napsala už víc než pět set románů pro ženy, které jsou vydávány v milionových nákladech po celém světě. Navzdory svému pokročilému věku (*je jí už devadesát čtyři let*) píše stále a její příběhy, ve kterých čistá a nezištná láska překoná všechna úskalí a nástrahy a nakonec vždy zvítězí nad zlem, rády čtou ženy všech věkových kategorií. Jsme přesvědčeni, že se budou líbit i vám.

V březnu vás zavedeme prostřednictvím příběhu **POLIBKY V MĚSÍČNÍ ZAŘÍ** do romantického okolí Apollonova chrámu v Řecku. Na květen máme připravený román **NEROZVÁŽNÝ ČIN LADY GALATEY**, jehož hrdinkou je divoká a nespoutaná krasavice, a na dovolenou si budete moci přibalit román **DRAČICE A KRÁL**, půvabnou variaci na téma zkrocení zlé ženy.

Uvedené tituly

*v paperbackové podobě dostanete
u všech knihkupců nebo si je můžete
objednat na adrese:*

IVO ŽELEZNÝ, Služba čtenářům,
poštovní přihrádka 1101,
111 21 Praha 1

(Cena jednoho titulu je 59 Kč)